اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۹ اسفند ۱۴۰۱
• ۷ شعبان ۱۴۴۴
• ۲۸ فوریه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۹۵ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۷۷ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

افزایش اختیارات بانک مرکزی برای مهار نرخ ارز

بسته پیشنهادی بانک مرکزی برای دریافت اختیارات لازم با هدف مهار نرخ ارز و حفظ ارزش پول ملی در جلسه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا بررسی شد و مورد تصویب قرار گرفت و مقرر شد اختیارات بانک مرکزی برای مهار نرخ ارز افزایش یابد. درهمین حال وزیر اقتصاد یکی از اختیارات ویژه رئیس کل بانک مرکزی را تاکید بر بازگشت ارز صادراتی همه صنایع کشور حتی بخش‌های دولتی و زیرمجموعه‌های وزارت نفت، صمت و همه صادرکنندگان کشور دانست و گفت همه صادرکنندگان باید به قواعد بانک مرکزی در این زمینه تمکین و با این نهاد همراهی کنند. موضوع ارز در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی نیز مطرح شد و رئیس مجلس در پاسخ به تذکر موسوی لارگانی، نماینده فلاورجان در انتقاد از وضعیت ارزی کشور گفت افتخار مجلس این است که از یک ماه و نیم پیش شرایط را پیش‌بینی کرده بود.
۲

صمت نقش مشاوران املاک در نابسامانی بازار مسکن را بررسی کرد

املاکی‌ها آتش‌بیار معرکه گرانی

قاعده‌ای نانوشته می‌گوید هرچه دولت و مجلس برای تنظیم بازار مسکن می‌بافند، برخی مشاوران املاک رشته می‌کنند. برخی معتقدند مسئله اصلی این است که هرچه ارزش قرارداد بیشتر شود، درآمد املاکی‌ها افزایش می‌یابد، به‌طوری که جابجایی یک میلیون تومانی نرخ هر متر خانه، صدها میلیون تومان را به جیب مشاوران املاک سرازیر می‌کند.

درهمین حال بارها شنیده شده که حق کمیسیون معاملات مسکن توسط برخی مشاوران املاک به‌صورت دلخواه تعیین و در سایه نبود نظارت، تعرفه این خدمات تا ۶ برابر رقم اعلامی نیز از طرفین دریافت می‌شود. از سوی دیگر قانونی نانوشته در میان برخی مشاوران املاک وجود دارد که در آن نحوه قیمت‌گذاری در چارچوب خاصی انجام می‌گیرد و اصولا به مصوبه تعیین حق کمیسیون توجهی نمی‌شود. طبق قانون، میزان کمیسیون مشاوران املاک در خریدوفروش، یک درصد ارزش ملک مورد معامله است، اما قانون و قاعده تنها روی کاغذ مانده و در عمل، نرخ‌های دیگری از خریدار و فروشنده دریافت می‌شود. اینچنین است که برخی، املاکی‌ها را آتش‌بیار معرکه گرانی مسکن می‌دانند.
۱۰

نابسامانی غیر منتظره در بازار تایر
۴

عکس: صمت

سرمقاله

راهکار منطقی تعیین نرخ تسعیر ارز
۲

گفت‌وگو

«ناخدا» انتخاب میان بد و بدتر
۸

گزارش‌های روز

آفتی بر جان خاک
۱۳

دخل‌وخرج جور می‌شود؟
۹

نرخ نمایشی تسعیر در بودجه

لایحه بودجه ۱۴۰۲ در کمیسیون‌های مختلف از جمله کمیسون تلفیق در حال بررسی است. موضوعی که در بودجه برای تجار، واردکنندگان و حتی مردم به‌عنوان مصرف‌کننده مهم است، اعلام رقم ۲۳ هزار تومانی نرخ تسعیر دلار است. در لایحه بودجه سال آینده، درآمدهای نفت و فرآورده‌های نفتی ۶۰۳ هزار و ۸۰۷ میلیارد تومان پیش‌بینی شده و دولتی‌ها اعلام کرده‌اند قرار است در سال آینده یک‌میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه نفت و گاز صادر شود. نرخ تسعیر ارز در این بودجه پیشنهادی ۲۳ هزار تومان تعیین شده، این در حالی است که به‌اعتقاد کارشناسان منتقد نسبت به این رقم، نرخ دلار در لایحه بودجه ۱۴۰۲ با چندین سناریوی مختلف قیمتی قابل محاسبه است. در این سناریوها، نرخ دلار از ۳۳ تا ۴۶ هزار تومان اعلام شده و خبری از دلار زیر ۳۰ هزار تومان نیست. دولت در شرایطی نرخ تسعیر دلار را ۲۳ هزار تومان تعیین کرده که این رقم، نرخ واقعی دلار نیست؛ به‌عبارت‌دیگر این رقم اعلامی تنها نمایش دولت برای بیان پایین بودن ارزش دلار در برابر ریال است.
۱۴

سر مقاله

راهکار منطقی تعیین نرخ تسعیر ارز

حمیدرضا جیهانی
کارشناس اقتصاد

هر کشوری باتوجه به شرایط اقتصادی و منطقه جغرافیایی با واحد پولی مخصوصی به معاملات اقتصادی می‌پردازد. حال اگر معاملات بین دو کشور با واحدهای پولی مختلف انجام شود، باید برای ثبت این مبلغ در دفاتر حسابداری کشور خود آن را به پول ملی خود تبدیل کنند. در اینجا ما به توضیح تسعیر نرخ ارز که مربوط به این مسئله است می‌پردازیم.

در لغتنامه دهخدا تسعیر به‌معنی قیمت‌گذاری و نرخ نهادن است. کلمه تسعیر در معاملات بین کشورها زمانی به‌کار می‌رود که دو واحد پولی بخواهند به یکدیگر تبدیل شوند. هنگامی که در شرکتی در داخل ایران همه دفاتر مالی به ریال باشند و این شرکت بخواهد با شرکت دیگری با ارز خارجی مثل دلار، یورو و... به معامله بپردازد باید پول مبادله‌شده را به ریال تبدیل و سپس ثبت کند که این تبدیل واحد پولی تسعیر ارز نامیده می‌شود. مثلا اگر شرکتی در ایران با شرکتی در انگلیس معامله کند در دفاتر حسابداری پول به‌دست آمده باید به ریال یا پول رایج مملکت ثبت شود.

پس به‌طور کلی نرخ تسعیر به‌معنی نرخ تبدیل دو واحد پولی، شامل نرخ برابری رسمی، قراردادی و... است و در فرآیند تسعیر مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ به‌طوریکه نتایج حاصل این تبدیل با اثرات تغییرات نرخ ارز با باقی وجوهی که در این شرکت در جریان است هماهنگ باشد. تسعیر ارز را می‌توان به‌معنی تجدید ارزیابی در دارایی‌های ارزی به‌صورتی که ارزش دارایی‌های ارزی با نرخ‌های جدید مورد محاسبه قرار گیرد نیز دانست.

از میان تمام عدد و رقم‌های ذکرشده در لایحه بودجه ۱۴۰۲ رقم تسعیر دلار بیشتر موردتوجه کارشناسان اقتصادی و اصحاب رسانه قرار دارد، زیرا نشان‌دهنده قیمت ارز شاخص در مبادلات میان دولت و بانک مرکزی است. همچنین این نرخ تاثیر زیادی بر جو روانی حاکم بر بازارهای تحت تاثیر دلار دارد. بنا بر گمانه‌ها نرخ محاسباتی دلار در این لایحه مهم مالی کشور، روی ۲۳ هزار تومان بسته شد. در تعیین درست نرخ تسعیر دو نکته اهمیت بالایی دارد؛ نخست اینکه باید بودجه ریالی و بودجه دلاری از هم جدا شوند که این اتفاق هنوز رخ نداده است. نکته دوم این است که باید به بودجه در اقتصاد ایران، یک ضمیمه اضافه شود تحت عنوان تاثیر هر کدام از متغیرهای بودجه بر سیاست‌های کلان اقتصادی از جمله پایه پولی، نقدینگی، تورم و رشد اقتصادی. همچنین بودجه ۱۴۰۲ باید نشان دهد می‌خواهد چند درصد از برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه را اجرایی کند. نرخ دلار بودجه لزوما نمی‌تواند سیگنال مستقیمی به بازار آزاد ارسال کند؛ با این حال می‌تواند بیانگر دیدگاه دولت نسبت به چشم‌انداز اقتصادی کشور در سال آینده باشد و از همین رو برای بازار ارز پیام خاصی خواهد داشت.

سیگنال دلار بودجه به دلار بازار آزاد که موردتوجه بودجه‌نویسان قرار دارد هم احتمالا از همین نقطه سرچشمه می‌گیرد و بیشتر به‌معنای برداشتی روانشناسانه از سیاست‌های دولت برای سال آینده است. عدد ۲۳ هزار تومان برای تسعیر دلار فاصله زیادی با نرخ ارز شاخص در بازار آزاد دارد. این رقم حتی از نرخ ارز در بازار نیما نیز پایین‌تر است؛ بنابراین تنها یک احتمال در تشریح علت پایین درنظر گرفتن نرخ تسعیر ازسوی وجود دارد که آن هم چشم‌انداز افزایش فروش نفت ایران در بازارهای جهانی است. احتمالا دولت نرخ فروش نفت را بالاتر از انتظارات جهانی در نظر گرفته، زیرا براساس مطالعات اقتصادی جهانی، نرخ فروش هر بشکه نفت برای سال ۲۰۲۳ رقمی بین ۶۰ تا ۷۰ دلار خواهد بود. این در حالی است که نرخ تبدیل درآمدهای ارزی به ریال یا همان نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات نفت در بودجه ۱۴۰۱، برمبنای نرخ ETS و ۲۳ هزار تومان بود؛ به‌عبارتی نرخ دلار بودجه ۱۴۰۲ نسبت به بودجه امسال رشد بیش از ۱۳ درصدی دارد.

احتمال می‌رود موضوع تعیین نرخ بودجه‌ای ارز برای سال آینده، به یکی از نقاط اختلاف دولت و مجلس تبدیل شود. برخی نمایندگان بر ضرورت نزدیک بودن نرخ دلار بودجه با نرخ بازار برای اجتناب از بالا رفتن شکاف قیمتی تاکید دارند و البته در مقابل، گروهی از نمایندگان معتقدند نرخ دلار بودجه به‌دلیل سیگنال‌دهی به بازار ارز، موضوعی حساس است و باید زیر ۳۰ هزار تومان بماند. پ

ایین نگه داشتن نرخ تسعیر دلار بر این اساس است که بودجه‌نویسان گمان می‌کنند دلار کاملا برمبنای رقمی که برای این ارز در بودجه قید شده، حرکت می‌کند. اگر اعلام پایین نرخ تسعیر فقط به خاطر ایجاد جو روانی مثبت نسبت به دلار باشد، نتیجه این فاصله فزاینده عدم توسعه اقتصادی و تحمیل ریسک‌های متنوع به اقتصاد کشور خواهد بود. بنابراین شاید بهترین راهکار برای تسعیر نرخ دلار در بودجه اعلام رقمی بین نرخ دلار در بازار آزاد و نرخ دلار در سامانه نیما باشد. همچنین این گمانه همچنان محتمل است که اگر دولت رقم ۴۰ تا ۵۰ هزار تومانی فعلی دلار بازارآزاد را بپذیرد و نرخ دلار بودجه را براساس واقعیت‌های اقتصادی تعیین کند، برداشت بازار افزایش نرخ ارز خواهد بود. در نتیجه این سناریو نیز به رشد نرخ دلار منتهی می‌شود و باز به افزایش تورم می‌انجامد.

سفر قریب‌الوقوع «رافائل گروسی» به ایران

سخنگو و معاون امور بین‌الملل، حقوقی و مجلس سازمان انرژی اتمی ایران گفت: در روزهای گذشته گفت‌وگوهای سازنده و امیدوارکننده‌ای با هیات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ریاست معاون پادمانی آژانس داشتیم و درباره سفر مدیرکل آژانس به ایران مذاکره انجام شد.

به گزارش ایرنا، بهروز کمالوندی اظهار کرد: در روزهای گذشته گفت‌وگوهای سازنده و امیدوارکننده‌ای با هیات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ریاست «ماسیمو آپارو»، معاون پادمانی آژانس داشتیم. بر همین اساس مهندس اسلامی، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران به‌طور رسمی از آقای «رافائل گروسی»، مدیرکل آژانس دعوت کرد تا به ایران سفر کند. وی تصریح کرد: این سفر در روزهای آینده انجام خواهد شد. کمالوندی بیان کرد: اطلاعات تکمیلی این برنامه به‌زودی در اختیار رسانه‌ها قرار می‌گیرد. سخنگو و معاون امور بین‌الملل، حقوقی و مجلس سازمان انرژی اتمی ایران خاطرنشان کرد: امید است این سفر، زمینه‌ساز همکاری‌های بیشتر و افق روشن‌تر میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باشد. همچنین خبرنگار روزنامه وال‌استریت ژورنال در یک رشته پیام توییتری به گمانه‌زنی درباره احتمال سفر مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران در روزهای آتی و نتایج این سفر پرداخت. به گزارش ایسنا، لارنس نورمن، خبرنگار روزنامه امریکایی وال‌استریت ژورنال در صفحه توییترش به گمانه‌زنی‌هایی درباره احتمال سفر رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران پرداخت و نوشت: تصور من این است که شانس قابل توجهی برای سفر رافائل گروسی به ایران در هفته آتی وجود دارد. همچنین از نظر من، گزارش پادمانی که همراه با گزارش فصلی آژانس منتشر می‌شود، نیز تا اواخر هفته آتی و با توجه به نتایج سفر منتشر خواهد شد.

افزایش اختیارات بانک مرکزی برای مهار نرخ ارز

بسته پیشنهادی بانک مرکزی برای دریافت اختیارات لازم با هدف مهار نرخ ارز و حفظ ارزش پول ملی در جلسه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا بررسی و مورد تصویب قرار گرفت و مقرر شد اختیارات بانک مرکزی برای مهار نرخ ارز افزایش یابد. درهمین حال وزیر اقتصاد یکی از اختیارات ویژه رئیس کل بانک مرکزی را تاکید بر بازگشت ارز صادراتی همه صنایع کشور حتی بخش‌های دولتی و زیرمجموعه‌های وزارت نفت، صمت و همه صادرکنندگان کشور دانست و گفت؛ همه صادرکنندگان باید به قواعد بانک مرکزی در این زمینه تمکین کرده و همراهی کنند. موضوع ارز در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی نیز مطرح شد و رئیس مجلس در پاسخ به تذکر موسوی لارگانی نماینده فلاورجان در انتقاد از وضعیت ارزی کشور در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی گفت: افتخار مجلس این است که از یک ماه و نیم پیش شرایط را پیش‌بینی کرده بود.

عکس: ایسنا

سران قوا و اعضای شورای‌عالی هماهنگی سران سه قوه در این جلسه با تاکید بر لزوم هماهنگی و همکاری مجلس شورای اسلامی، قوه قضاییه و دستگاه‌های اجرایی برای کنترل و کاهش نرخ ارز و تامین ارز برای واردات کالاهای مورد نیاز، بسته پیشنهادی بانک مرکزی برای دریافت اختیارات لازم با هدف مهار نرخ ارز و حفظ ارزش پول ملی بررسی و به تصویب رساندند. در این جلسه همچنین بانک مرکزی گزارشی از اقدامات انجام شده در زمینه همکاری صادرکنندگان بخش‌های دولتی و غیردولتی برای عرضه ارزهای حاصل از صادرات در سامانه بانک مرکزی و مرکز مبادله و چگونگی تامین ارز مورد نیاز کالاهای وارداتی ارائه کرد.

▣ همه باید به قواعد بانک مرکزی تمکین کنند

وزیر امور اقتصاد و دارایی نیز در حاشیه نشست هم‌اندیشی با خبرین در سازمان امور مالیاتی در جمع خبرنگاران از تصویب افزایش اختیارات بانک مرکزی برای مداخله در بازار ارز توسط سران قوا خبر داد. سیداحسان خاندوزی در مورد بازار ارز اظهار کرد: بانک مرکزی شرایطی فراهم کرده است که هم بانک‌های دولتی و صرافی‌های زیرمجموعه و هم صرافی‌های تضامنی، ارز خود را ارائه کنند. بنابراین راهکار بانک مرکزی در این زمینه به خوبی اجرا می‌شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی افزود: برای مدیریت بازار ارز، بانک مرکزی اختیارات جدیدی نیاز داشت که بتواند در بازار ارزی مداخله کند و این اختیارات در نشست هماهنگی سران قوا شب گذشته به تصویب رسید و اعطای اختیارات لازم برای بانک مرکزی تصویب شد.وی تاکید کرد: در این زمینه اجماع صورت گرفت که اختیارات لازم به بانک مرکزی داده شود. آثار اختیارات جدید بانک مرکزی برای مداخله در بازار ارز را به زودی خواهیم دید. وزیر امور اقتصادی و دارایی در مورد الزام شرکت‌ها و صنایع بورسی برای عرضه ارز صادراتی خود در مرکز مبادله ارز و طلا نیز گفت: قرار شد همه صنایع کشور حتی صنایع نفت و گاز زیرمجموعه وزارت نفت و صنایع بورسی به مقررات بانک مرکزی در زمینه عرضه ارز در بازار مبادله ارز و طلا تمکین کنند.

خاندوزی تاکید کرد: بر همین اساس مقرر شد بازگشت ارز صادراتی در بازار مبادله ارز و طلا انجام شود.

وی در خصوص مولدسازی دارایی‌های دولت گفت: هدف از مولدسازی، افزایش بهره‌وری و کارایی از دارایی‌های بلااستفاده و یا کم‌بازده دولت است. خاندوزی اضافه کرد: وزیر آموزش و پرورش اعلام کرده است که مدارس خیرساز که نیمه‌تمام بوده‌اند در بحث مولدسازی با کمک منابع مولدسازی تکمیل می‌شود. وزیر امور اقتصاد و دارایی با تاکید بر اینکه بانک مرکزی برای صرافی‌ها ترتیباتی را به کار گرفته که سازکار خود را دارد، گفت: همه صنایع کشور باید در زمینه بازگشت ارز به قواعد بانک مرکزی تمکین کنند.

وزیر اقتصاد همچنین در مورد بازگشت ارز صنایع اعلام کرد: یکی از اختیارات ویژه که رئیس کل بانک مرکزی خواهان آن‌بود و مورد موافقت قرار گرفت، این است که همه صنایع کشور حتی بخش‌های دولتی و زیرمجموعه‌های وزارت نفت، صمت و همه صادرکنندگان کشور به قواعد بانک مرکزی در این زمینه تمکین و همراهی کنند.

▣ مجلس شرایط ارزی فعلی را پیش‌بینی کرده بود

رئیس مجلس شورای اسلامی نیز روز گذشته در پاسخ به تذکر موسوی لارگانی نماینده فلاورجان در انتقاد از وضعیت ارزی کشور گفت: مجلس از ۴۰ روز قبل پیش‌بینی شرایط ارزی کشور را کرده بود و بسته پیشنهادی خود را به دولت و رئیس‌جمهوری ارائه کرد، اکنون هم دولت هر همفکری بخواهد ما انجام می‌دهیم. نماینده مردم فلاورجان در تذکری تاکید کرد: وضعیت به گونه‌ای شده که مردم حتی نمی‌توانند نان بخرند و همه قیمت‌ها لحظه‌ای افزایش پیدا می‌کند، از رئیس مجلس شورای اسلامی درخواست داریم که به این موضوع ورود کند.

به گزارش ایسنا، محمد باقر قالیباف نیز ضمن بیان این مطلب در واکنش به تذکر وارده افزود: کسی مانع نظارت مجلس شورای اسلامی به دولت در بحث مربوط به ارز نیست و افتخار مجلس این است که از یک ماه و نیم پیش شرایط را پیش‌بینی کرده بود. وی ادامه داد: موضوعی که نمایندگان مطرح می‌کنند آن است که در جلسه غیرعلنی بحث شد گروه مشترکی برای همفکری تشکیل دهند من هم توضیح دادم که اشکالی ندارد دولت هر همفکری که بخواهد ما انجام می‌دهیم ما کار نظارتی‌مان را از ۴۰ روز قبل انجام دادیم و نظرات را منعکس کردیم. قالیباف اضافه کرد: روز گذشته هم آقای پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی موضوعات لازم را متذکر شد ما پیگیر هستیم.

گشت‌های مشترک برای بازار نوروز و رمضان ۱۴۰۲

کنترل دستوری بازار آغاز شد

رئیس سازمان تعزیرات حکومتی گفت: وظیفه سازمان تعزیرات رسیدگی به تخلفات حوزه کالا و ارز و قاچاق کالا و ارز است و ۹۵ درصد پرونده‌های تخلفات کالا و ارز در تعزیرات تشکیل می‌شود.

به گزارش ایسنا، احمد اصانلو در نشست خبری گفت: متاسفانه نوسانات ارز ابزاری شده که برخی وقتی کالایی را با ارز ۲۸ هزار تومانی وارد کردند به بهانه افزایش نرخ ارز، نرخ کالاهای خود را تغییر دهند که توجیهی ندارد و ما تاکید کردیم که شرکت‌های واردکننده کالا باید کالاهای خود را به همان نرخ ارز وارد شده عرضه کنند.

وی افزود: مسئولیت اصلی نظارت بر بازار از حیث قیمت‌گذاری و شبکه‌های توزیع و حسن اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و... برعهده وزارت صمت و وزارت جهاد و از حیث نظارت بر مراکز صنفی وظیفه اتاق اصناف است و سازمان تعزیرات مرجع رسیدگی به تخلفات است.

وی افزود: باوجود اینکه قانون مصوب مجمع تشخیص تمام امور بر بازار را به دولت واگذار کرده است ولی در اجرای مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام ما از حیث نظارت بر بازار شاهد تشدد مراکز هستیم و ساختار فعلی بر بازار را ناکارامد کرده است لذا پیشنهاد دادیم نظارت بر بازار را به ما واگذار کنند.

اصانلو تاکید کرد: وظیفه سازمان تعزیرات رسیدگی به تخلفات حوزه کالا و ارز و قاچاق کالا وارز است و ۹۵ درصد پرونده‌های تخلفات کالا و ارز در تعزیرات تشکیل می‌شود؛ بنابراین وظیفه اصلی سازمان تعزیرات رسیدگی دقیق و عادلانه به این پرونده‌ها است. وی با اشاره به آغاز گشت‌های مشترک نوروز و ماه رمضان ۱۴۰۲ گفت: از روز دوشنبه گشت‌های مشترک ویژه نظارت بر بازار شده و دوماه ادامه دارد. تفاوتی که این دوره دارد این است که در این دوره روسای شعب در میدان هستند و به جای اینکه در شعبه بشینند خودشان در میدان حضور دارند.

انلو ادامه داد: تفاوت دیگری که این دوره دارد این است که تخلفات قابل گذشت نیست و برخورد شدید داریم. تفاوت سوم این است که ما در کنار نظارت و بازرسی، حضور گشت‌های مشترک ما در کسبه جزء هم برنامه‌ریزی شده که حضور موثر در مراکز تولید و توزیع داشته باشیم و در قالب شعب ملی قرار است که بر شرکت‌های واردکننده کالاهای عمده نظارت شود.

▣ برکناری دو مدیر از وزارت صمت و جهاد کشاورزی

وی با بیان اینکه بر ضابطین خود هم نظارت داریم گفت: دو فقره پرونده در خصوص مدیران وزارت صمت و جهاد کشاورزی پرونده تشکیل شده و هر دو به برکناری از سمت خود محکوم شدند و در این دوره قرار است از حلقه واردات کالا تا شبکه توزیع نظارت شود.

اصانلو ادامه داد: رئیس شعب که در طرح ویژه در میدان باید علاوه بر حضور در میدان به پرونده‌های شعبه خود هم رسیدگی کند. در تهران به لحاظ جمعیت بالا، برنامه ویژه داریم و در این دو ماه ۱۰۰ نفر رئیس شعبه در تهران در طرح ویژه گشت‌های مشترک حضور دارند.

▣ طرح ویژه تعزیرات با رمز «یازهرا»

وی افزود: در تعزیرات رسیدگی به شکایات رایگان است. اصانلو ادامه داد: سازمان تعزیرات بازرس انفرادی ندارد اگر قرار باشد تعزیرات حضور داشته باشد در قالب طرح مشترک با ماشین و آرم مخصوص تعزیرات است و ما به‌صورت انفرادی کسی به عنوان بازرس تعزیرات نداریم.

وی افزود: با رمز «یا زهرا» از طرح ویژه تعزیرات اجرا خواهد شد. در طرح جدید با محتکران و گران فروشان و... برخورد قاطعی صورت می‌گیرد همانطور که دیدید یک شرکت خودروسازی محکوم به ۱۴ هزار میلیارد تومان به دلیل گرانفروشی شد و یا یک

شرکت خانگی به ۳۰۰ میلیارد تومان محکوم شد. از من پرسیدند چطور می‌خواهند این محکومیت را پرداخت کنند من گفتم ما می‌خواهیم آنها را نقره داغ کنیم و کاری نداریم که می‌تواند جریمه را بدهد یا ندهد. دونفر از مدیران وزارت صمت و جهاد به دلیل کم کاری در نظارت بر بازار برکنار شدند.

وی در پایان گفت: اگر حضور شعب ملی ما در حوزه لبنیات در تابستان نبود، شاید ما تابستان امسال و ماه‌های گذشته شاهد افزایش قیمت‌ها بودیم.

عکس روز

دریاچه شهیون در دزفول

عکس: ایسنا

ویژه تر از خبر

اعلام اسامی ۲۲ بانک برای ثبت‌نام خودروهای وارداتی

وزارت صنعت، معدن و تجارت فهرست اسامی ۲۲ بانک را برای ثبت نام خودروهای وارداتی اعلام کرد. به گزارش ایرنا از وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک‌های ملی، سپه، ملت، تجارت، اقتصاد نوین، آینده، پارسیان، پست بانک، توسعه تعاون، دی، رسالت، رفاه کارگران، سرمایه، سینا، شهر، صادرات، صنعت و معدن، کارآفرین، کشاورزی، مسکن، موسسه اعتباری ملل و قرض‌الحسنه مهر ایرانیان به این منظور معرفی شدند.

▣ شرایط ثبت‌نام متقاضیان و انجام فرآیند نوبت‌دهی

با آغاز به کار سامانه یکپارچه فروش خودروهای وارداتی saleauto.ir از روز شنبه گذشته (۶ اسفند ۱۴۰۱) متقاضیان تا روز پنج‌شنبه (۱۱ اسفند) فرصت ثبت‌نام در این سامانه را خواهند داشت. نکته مهم آن است که ثبت‌نام زودتر به معنای در اولویت قرار گرفتن در تخصیص خودرو نیست. بنابراین متقاضیان خرید خودروهای خارجی تا پایان هفته برای ثبت‌نام فرصت دارند و لازم نیست در همان ساعات اولیه آغاز به کار سامانه، به آن مراجعه کنند.

پیش‌شرط ثبت‌نام در سامانه مذکور، موجودی حساب بانکی متقاضی به اندازه حداقل ۵۰ درصد نرخ خودروی موردنظر است که به طور علی‌الحساب، ۵۰۰ میلیون تومان تعیین شده است. بر این اساس، متقاضیان خرید خودروهای وارداتی باید قبل از ثبت‌نام در سامانه، با مراجعه به شعب بانک‌های منتخب یاد شده فرم مسدودی ۵۰۰ میلیون تومان برای خرید خودروی خارجی را پر کنند. این پول در حساب شخصی متقاضیان، باقی می‌ماند و صرفاً مسدود می‌شود. سایر بانک‌های حائز شرایط پس از اتصال به سامانه، معرفی خواهند شد.از جمله سایر شرایط مهم ثبت‌نام در سامانه فروش خودروهای خارجی که با هدف توزیع عادلانه اتخاذ شده است، همچون سایر شرایط فروش‌های فوری خودروهای داخلی در چند سال اخیر، نداشتن سابقه خرید خودروی صفر از کارخانجات داخلی و یا از طریق بورس کالا طی ۴۸ ماه گذشته است.همچنین دارا بودن گواهینامه رانندگی برای متقاضیان خرید خودروهای وارداتی الزامی است. ضمن اینکه، متقاضیان دارای پلاک انتظامی فعال، امکان ثبت‌نام و خرید خودروی وارداتی را ندارند. شایان ذکر است تا زمان تحویل خودروهای وارداتی، شرط نداشتن پلاک انتظامی فعال، بررسی می‌شود. متقاضیان خرید خودروهای وارداتی، در صورت شرکت در برنامه‌های فروش خودروسازان داخلی یا عرضه خودرو در بورس و تحویل خودرو در این برنامه‌ها، فرصت خرید خودروهای وارداتی را از دست خواهند داد. پس از پایان مهلت ثبت‌نام در سامانه فروش خودروهای وارداتی، متقاضیان حائز شرایط عمومی مندرج در بخشنامه، پالایش شده و طبق قرعه، فرآیند نوبت‌دهی آنها انجام می‌شود تا نوبت تخصیص خودرو به متقاضیان حائز شرایط مشخص شود.

گسترش صنعت
سه‌شنبه
۹ اسفند ۱۴۰۱
۷ شعبان ۱۴۴۴
۲۸ فوریه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۷۷
پیاپی۳۵۹۵
www.sanatnewspaper.com

نابسامانی غیر منتظره در بازار تایر

آفتی بر جان خاک

نرخ نمایشی تسعیر در بودجه

با امضای تفاهمنامه همکاری میان ایدرو و ساتبا انجام می‌شود

تلاش برای کاهش مصرف برق در بخش صنعت

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران به‌منظور هماهنگی و هم‌افزایی برای بهینه‌سازی، ارتقای بهره‌وری و کاهش مصرف انرژی الکتریکی در بخش صنعت تفاهمنامه همکاری امضا کردند.
به گزارش ایدرونیوز، هدف این تفاهمنامه که معاونان وزیران صمت و نیرو آن را به امضا رساندند، کاهش پایدار دست‌کم هزار مگاوات بار ناشی از مصرف بخش صنعت است. بسترسازی برای تعامل و هماهنگی بین تولیدکنندگان، سرمایه‌گذاران و متقاضیان اجرای طرح‌های بهینه‌سازی، ارتقای بهره‌وری و کاهش مصرف انرژی الکتریکی با اولویت نوسازی و بهینه‌سازی الکتروموتورهای پرمصرف صنعتی از مهم‌ترین محورهای این تفاهمنامه است.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

مصرف برق صنایع و معادن

معاون وزیر صمت و رئیس هیات عامل ایدرو در آیین امضای تفاهمنامه با اشاره به بند ح ماده ۴۶ برنامه ششم توسعه کشور گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است برای نوسازی صنایع کشور برنامه‌ریزی کند؛ بنابراین با تصویب آیین‌نامه اجرای این ماده قانونی به تصویب هیات وزیران در بهمن سال گذشته کارگروهی متشکل از نهادهای گوناگون به این منظور تشکیل شد که ایدرو متولی پیگیری آن است.

علی نبوی افزود: سال گذشته ۳۶ درصد مصرف برق کشور در حوزه صنایع و معادن اتفاق افتاد که دوسوم آن توسط الکتروموتورها مصرف شد و الکتروموتورهای مورداستفاده در صنایع گوناگون یکی از حوزه‌هایی است که امکان صرفه‌جویی برق در آن وجود دارد.

نبوی گفت: به‌منظور صرفه‌جویی و کاهش حجم زیاد مصرف برق و ارتقای بهره‌وری در صنعت، جایگزینی و بروزرسانی الکتروموتورهای موجود و فرسوده باید در دستور کار قرار بگیرد.

معاون وزیر صمت و رئیس هیات عامل ایدرو خاطرنشان کرد: سیمان، پتروشیمی، فولاد، نساجی، آلومینیوم، قند و شکر و کشتی‌سازی، ۷ صنعت پرمصرف برق هستند که با جایگزینی الکتروموتورهای فرسوده در آنها، معادل تولید برق نیروگاه هزار مگاواتی صرفه‌جویی انجام خواهد شد.

برنامه ایجاد ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر

در ادامه مدیر عامل سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)، گفت: در ابتدای آغاز به کار دولت سیزدهم تفاهمنامه‌ای بین وزارتخانه‌های صمت و نیرو برای ساخت ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه منعقد شد که در ماه‌های گذشته در حوزه نیروگاه‌های تجدیدپذیر نیز مواردی به آن اضافه شد.

محمود کمانی با اشاره به استقبال خوب صنایع گفت: تاکنون ۲ هزار و ۳۰۰ مگاوات نیروگاه توسط واحدهای صنعتی و معدنی در حال احداث است و علاوه‌برآن تفاهمنامه‌ای با سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران برای ساخت نیروگاه‌های تجدیدپذیر در اندازه‌های متوسط و کوچک و همچنین راه‌اندازی و ایجاد شهرک‌های خورشیدی منعقد شده است.

کمانی ساخت ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر و ۱۰ هزار مگاوات دیگر از محل بهینه‌سازی و بهره‌وری برق را دو برنامه اصلی در این راستا بیان کرد. وی با بیان اینکه منابع سوخت برای نیروگاه‌های سوخت فسیلی با محدودیت‌هایی مواجه است، راهکار اصلی را رفتن به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر و همچنین بهینه‌سازی مصرف سوخت عنوان کرد.

کمانی در پایان با اشاره به تولید خودروهای برقی افزود: تولید این خودروها نیاز به زیرساخت‌هایی برای شارژ دارد و با کمک وزارت صمت و ایدرو می‌توانیم زیرساخت‌های لازم را فراهم کنیم.

الزام صنایع به تامین برق از انرژی‌های تجدیدپذیر

در همین حال رئیس هیات مدیره انجمن سازندگان و تامین‌کنندگان کالا و خدمات انرژی‌های تجدیدپذیر (ساتکا) چندی پیش از الزام صنایع به تامین یک تا ۵ درصد از برق مصرفی خود از محل انرژی‌های تجدیدپذیر خبر داد.

به گزارش ایرنا، حمیدرضا صالحی ضمن بیان این مطلب افزود: مطابق ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان، صنایعی که دیماند آنها بیشتر از یک مگاوات است، موظفند در سال نخست معادل یک درصد و تا سال پنجم معادل ۵ درصد از مصرف برق خود را از طریق ساخت نیروگاه تجدیدپذیر تامین کنند و در غیر این صورت، یک تا ۵ درصد از برق مصرفی این صنایع با نرخ تجدیدپذیر محاسبه و در قبض آنها اعمال می‌شود.

وی ادامه داد: این قانون از ابتدای سال ۱۴۰۲ اجرایی می‌شود. این فعال انرژی‌های تجدیدپذیر خاطرنشان کرد: پیشنهاد ما این است که صنایع مشمول این قانون، از همان ابتدا اقدام به احداث دست‌کم ۵ درصد نیروگاه تجدیدپذیر کنند تا لازم نباشد سال‌به‌سال این ظرفیت را افزایش دهند.

صالحی گفت: همچنین اگر برای این صنایع امکان‌پذیر است، ظرفیت بیشتری نیروگاه تجدیدپذیر تا ۵۰ درصد از دیماند مصرفی خود نصب کنند که بتوانند درصد بیشتری از برق خود را با شبکه تهاتر کرده و دچار قطعی برق نشود.

وی اضافه کرد: در سال‌های اخیر و در انتهای بهار و تابستان هر سال شاهد قطعی برق بوده‌ایم، به‌صورتی که صنایع بزرگ با محدودیت در مصرف برق و به‌تبع آن کاهش تولید روبه‌رو بودند و همچنین برق واحدهای صنعتی که در شهرک‌های صنعتی واقع هستند، یک روز در هفته قطع شده است.

عضو هیات مدیره انجمن ساتکا افزود: در فصل زمستان نیز به‌دلیل کسری تراز گاز در کشور، شاهد قطعی مکرر برق در صنایع بوده‌ایم. این قطعی‌های برق برای کشوری که دارای قابلیت بسیار بالای ساخت ده‌ها هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر از جمله نیروگاه‌های بادی و خورشیدی است، شایسته نیست.

وی خاطرنشان کرد: باید بتوانیم ظرفیت بالقوه تولید برق از منابع تجدیدپذیر را به بالفعل تبدیل کنیم. این بازاری چند ده میلیارد دلاری برای کسب‌وکارهای انرژی‌های تجدیدپذیر است که ضمن تامین برق کشور می‌تواند صدها هزار شغل فقط در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر در سراسر استان‌ها و شهرستان‌های کشور ایجاد کند ولی تاکنون بدان بی‌توجهی شده است.

رئیس هیات مدیره انجمن ساتکا گفت: مطابق با ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان، یک‌چهارم منابع حاصله که در سال ۱۴۰۲ برابر حدود ۴۰۰ میلیارد تومان است، برای تسهیلات به واحدهای صنعتی جهت احداث نیروگاه تجدیدپذیر در نظر گرفته‌شده است؛ به عبارتی قانونگذار از یک سو واحدهای صنعتی را ملزم به احداث نیروگاه تجدیدپذیر کرده و از طرفی دیگر تسهیلات لازم را برای احداث نیروگاه فراهم کرده است.

صالحی ادامه داد: مطابق با این قانون نیمی از منابع حاصله برای خرید تضمینی برق تجدیدپذیر از صنایع بکار می‌رود. این منابع در سال ۱۴۰۲ برابر حدود ۸۰۰ میلیارد تومان است.

وی افزود: یک‌چهارم دیگر از منابع حاصله از ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان صرف حمایت از آزمایشگاه‌های مرجع، شتابدهنده‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر می‌شود که مقوله بسیار مهمی است. ما هنوز یک آزمایشگاه مرجع و مجهز برای تست پنل‌های خورشیدی در کشور نداریم و سازندگان داخلی نیازمند ارسال محصولات خود به آزمایشگاه‌های خارجی هستند که مستلزم هزینه زیاد و مقابله با شرایط تحریم کشور هستند.

این فعال انرژی‌های تجدیدپذیر خاطرنشان کرد: استارت‌آپ‌ها و شتابدهنده‌ها می‌توانند نقش مهمی در توسعه صنایع انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور بازی کنند و نیازمند توجه ویژه هستند.

صالحی با اشاره به اینکه در بخش صنایع کوچک و متوسط، تعداد ۵۰ هزار واحد صنعتی فقط داخل شهرک‌ها و نواحی صنعتی ایران وجود دارد، گفت: اگر هر کدام از واحدهای صنعتی به‌طور متوسط حدود ۲۰۰ کیلووات نیروگاه خورشیدی نصب کنند، ۱۰ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاه خورشیدی به مدار می‌آید که در ظهر تابستان به داد صنایع و وزارت نیرو خواهد رسید.

خرید تضمینی برق خورشیدی از صنایع

به گفته وی، وزارت نیرو از صنایعی که اقدام به احداث نیروگاه خورشیدی تا ۳ مگاوات کنند، طبق قرارداد خرید تضمینی ۲۰ ساله، برق را با نرخ‌های خرید تضمینی خریداری می‌کند. نرخ‌های پایه خرید تضمینی برای نیروگاه‌های با ظرفیت تا ۲۰ کیلووات برابر هزار و ۷۵۰ تومان و برای نیروگاه‌های ۲۰ تا ۲۰۰ کیلووات برابر هزار و ۶۵۰ تومان است. تا ۳ مگاوات نیز امکان احداث نیروگاه و خرید تضمینی وجود دارد. رئیس هیات مدیره انجمن ساتکا اضافه کرد: نرخ‌های پایه خرید تضمینی مشمول ضریب تعدیل می‌شوند که بر اساس تورم و افزایش نرخ ارز افزایش می‌یابند، به صورتی که نرخ‌های پایه سال‌های قبل هم‌اکنون مشمول ضرایب تعدیل تا ۵ برابر شده‌اند و درآمد این نیروگاه‌ها ۵ برابر شده است.

> وزارت نیرو از صنایعی که اقدام به احداث نیروگاه خورشیدی تا ۳ مگاوات کنند، طبق قرارداد خرید تضمینی ۲۰ ساله، برق را با نرخ‌های خرید تضمینی خریداری می‌کند

سخن پایانی

در راستای سیاست‌های دولت سیزدهم و برنامه‌های وزارت نیرو مبنی بر توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر و پاک با مجموع ظرفیت ۱۰ هزار مگاوات (۴ هزار مگاوات از نوع خورشیدی، ۳ هزار مگاوات بادی و ۳ هزار مگاوات خودتامین صنایع) و با استفاده حداکثری از ظرفیت‌های موجود به‌منظور کمک به حذف مشکلات ناشی از کمبود تولید برق در ساعات اوج مصرف و نیز تامین برق پایدار برای صنایع تولیدی؛ سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)، مدل خودتامین احداث نیروگاه را در دستور کار دارد. در واقع براساس این مدل، صنایع می‌توانند برای تامین بخشی از انرژی برق موردنیاز خود، نسبت به احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر اقدام کنند. از همین رو جهت بهبود محیط کسب‌وکار، سامانه ملی مجوزهای کشور به نشانی www.gfb.ir راه‌اندازی شد تا متقاضیان احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر و پاک از طریق این سامانه بتوانند به درگاه تخصصی سازمان ساتبا متصل شوند.

کاهش هزینه‌های صنعتی با تولید تجهیزات راهبردی

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: از مهم‌ترین فوائد سیاست تولید بار اول اقلام راهبردی می‌توان به عدم‌وابستگی صنایع به سایر کشورها و خنثی کردن تحریم‌ها اشاره کرد، اما در کنار این موضوعات می‌توانیم با تولید بار اول محصولات استراتژیک هزینه‌های تولید را کاهش دهیم. در واقع با منابع خود می‌توانیم نقش تولیدکننده را داشته باشیم و با ارتقای دانش فنی و مهندسی افتخارات بسیاری را برای کشور به دست آوریم.

علی جدی، نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس با اشاره به اینکه کشور از منابع گازی و نفتی خوبی بهره‌مند است، اظهار کرد: در حوزه صنایع نفت و گازی پیشرفت‌های مطلوبی حاصل شده است؛ بنابراین باید دانش فنی استفاده از آن را داشته باشیم. در واقع با منابع خود می‌توانیم نقش تولیدکننده را داشته باشیم و با ارتقای دانش فنی و مهندسی افتخارات بسیاری را برای کشور به دست آوریم.

وی افزود: خوشبختانه در این حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های فنی و مهندسی اقدامات خوبی را نسبت به گذشته در صنایع نفت و گازی رقم زده‌اند و این موضوع می‌تواند موجب رشد و رونق اقتصاد کشور باشد، چراکه اقتصاد کشورمان به صنایع نفتی گره خورده است.

این نماینده مجلس تولید بار اول و بومی‌سازی اقلام و تجهیزات راهبردی را حاصل ارتقای دانش فنی و مهندسی دانست و یادآور شد: از مهم‌ترین فوائد سیاست تولید بار اول اقلام راهبردی می‌توان به عدم‌وابستگی صنایع به سایر کشورها و خنثی کردن تحریم‌ها اشاره کرد، اما در کنار این موضوعات می‌توانیم با تولید بار اول محصولات استراتژیک هزینه‌های تولید را کاهش دهیم و ارز کمتری را از کشور خارج کنیم و خدمات پس از فروش بهتری را ارائه دهیم؛ همچنین فرآیند توسعه صنعتی نیز با بومی‌سازی اقلام و تجهیزات گلوگاهی صنایع فراهم خواهد شد.

جدی گفت: با تولید بار اول اقلام راهبردی و ارتقای دانش فنی می‌توانیم علاوه بر تأمین نیازهای داخل، خدمات فنی و مهندسی را به سایر کشورها ارسال کنیم. در حقیقت کشورهای اروپایی هم از این نوع خدماتشان استفاده کرده‌اند و دانش تولیداتشان را به سایر کشورها ارائه می‌دهند. چرا ما این کار را انجام ندهیم؟ با توجه به اینکه اقتصاد کشور ما به صنایع نفت و گاز گره خورده، می‌توانیم با ارتقای دانش فنی در این حوزه و صادرات آن به سایر کشورها رشد و توسعه را برای کشور به دست آوریم.

بزرگ‌ترین مانع بهره‌وری، به صرفه نبودن بهره‌وری است

رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران در بیستمین همایش تعالی سازمانی با محوریت تعالی سازمانی و تحول دیجیتال گفت: هم بازار و هم نظام جبران خدمات، طوری مدیریت می‌شود که به صرفه نبودن بهره‌وری را به همراه دارد. به‌گزارش ایدرونیوز، میرسامان پیشوایی علت به صرفه نبودن بهره‌وری را نظام حکمرانی کشور توصیف کرد و گفت: در کشور بیش از ۲ هزار قلم کالا را قیمت‌گذاری کرده‌ایم که بسیاری از این اقلام زیر نرخ تمام‌شده در بازار است در چنین شرایطی رقابت شکل نمی‌گیرد و اگر رقابت شکل نگیرد، بهره‌وری و نوآوری معنا پیدا نمی‌کند. پیشوایی با اشاره به رتبه ۱۲۶ ایران بین ۱۴۳ کشور در موضوع همبستگی بین پرداخت و بهره‌وری در گزارش ۲۰۲۰ رقابت‌پذیری جهانی، افزود: متاسفانه دریافت حق الزحمه و جبران خدمات، مبتنی بر بهره‌وری نیست و در چنین حالتی بهره ور بودن به صرفه نیست. وی افزود: دولت در حوزه بهره‌وری با قواعد و تنظیم‌گری باید زیست بومی ایجاد کند که بخش خصوصی و نظام اقتصادی کشور به سوی بهره‌وری حرکت کند. رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با اشاره به وضعیت رشد اقتصادی و بهره‌وری کشور در سال‌های اخیر، اظهار کرد: برای رشد بهره‌وری در کشور باید نظام جبران خدمات به بهره‌وری متصل شود، چرا در حال حاضر ۸۰ درصد بودجه نهادها صرف حقوق‌ها می‌شود و کمتر از ۲۰ درصد بودجه سرمایه‌ای است و در واقع نظام برنامه و بودجه ما به بهره‌وری متصل نیست. دومین اقدام لازم، اتصال نظام ارتقا، انتصاب و ابقاء مدیران به بهره‌وری است؛ ما هیچ‌وقت نشنیده‌ایم که یک مدیر به‌دلیل عملکرد ضعیف در حوزه بهره‌وری برکنار شده باشد یا به‌دلیل عملکرد خوب در حوزه بهره‌وری ارتقاء‌یافته باشد. وی همچنین با اشاره به پیر شدن جمعیت شاغل کشور در ۱۰ سال آینده، گفت: خطری که کشور ما را تهدید می‌کند، موضوع پیری جمعیت شاغل در افق ۱۰ سال آینده است و نیروی کار، نقش اهرمی و کلیدی در ارتقای بهره‌وری دارد و در این حوزه باید تصمیمات اساسی و کاربردی اتخاذ شود.

نظرگاه

فراز و فرودهای استراتژیک صنعت خودرو

عبدالله توکلی لاهیجانی
مدیرکل صنایع خودرویی وزارت صمت

دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ با توجه به زیرساخت‌های موجود در حوزه خودرو امکان‌پذیر است که در این صورت به رتبه دهم برترین تولیدکنندگان خودرو جهان صعود می‌کنیم. صنعت خودرو در کشور نمادی از خودباوری است و در مسیر صنعتی شدن کشور نقش اساسی دارد. امروز در آزادترین اقتصادهای جهان همچون امریکا نیز درباره صنعت خودروسازی دغدغه وجود دارد که نمونه بارز آن اشاره «باراک اوباما» رییس‌جمهوری اسبق ایالات متحده بر لزوم مواجهه با چین در این صنعت، ورود هوش مصنوعی، جایگزینی ربات‌ها به‌جای نیروی انسانی و ابراز دل‌نگرانی‌هایی در این زمینه است.

مسیر توسعه صنعت خودرو در ۴۰ سال گذشته با وجود همه مشکلات و سختی‌ها قابل‌قبول است. در دهه ۹۰ سابقه دستیابی به رکورد تولید ۱.۶ میلیون خودرو در کشور وجود دارد و با روند خوب در پیش گرفته شده، احتمال اینکه به تولید یک‌میلیون و ۲۵۰ هزار دستگاهی تا پایان سال دست یابیم وجود دارد که به این ترتیب در رتبه چهاردهم تولیدکنندگان برتر جهان قرار خواهیم گرفت.

در این میان،سرانه مالکیت خودرو در کشور همچنان پایین است. با توجه به زیرساخت‌های تولید، نیروی کار متخصص و انرژی ارزان، همچنین وجود زنجیره تامین مناسب و واحدهای تحقیق و توسعه، خودروسازی ایران از نظر خارجی‌ها و به‌ویژه کشورهای منطقه در رده خودروهای اقتصادی نیز بسیار جذاب است.

با توجه به زیرساخت‌های موجود، دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ در حوزه خودرو امکان‌پذیر است که در این صورت به رتبه دهم برترین تولیدکنندگان خودرو جهان صعود خواهیم کرد و باید گفت هیچ صنعتی به این اندازه به اهداف سند چشم‌انداز نزدیک نیست.

هدف‌گذاری وزارت صنعت، معدن و تجارت روی رقابت‌پذیر کردن صنعت خودرو است و باید در تمام بخش‌های اقتصادی به این باور برسیم که توسعه صنعتی و توسعه محصولات می‌تواند برای کشور خلق ثروت کند.

هرم جمعیتی کشور ما هم شاخص شناختی خوبی است. این هرم با ویژگی‌های خاصی که دارد می‌تواند در برنامه‌ها موردتوجه قرار گیرد. ما از یک سو نیاز به ثروتمند شدن داریم و از سویی دیگر، فرصت اندکی برای توسعه داریم؛ بر این اساس با وجود نیروهای متخصص، کارگر و انرژی ارزان و زیرساخت‌های مناسب، که به‌نوعی پتانسیل خوبی برای حرکت در مسیر رشد و پیشرفت است، صنعت خودرو به‌عنوان صنعتی پیشران گه ظرفیت‌های بالقوه بسیاری دارد می‌تواند سکوی پرتاب توسعه کشور باشد. لازمه حرکت در این مسیر موفقیت این است که مزایای صنعت خودرو کشورمان را به‌درستی بشناسیم تا بتوانیم برنامه‌ها و سیاستگذاری‌های نتیجه‌بخشی داشته باشیم و در نهایت بتوان چشم‌انداز روشنی برای صنعت خودرو متصور بود.

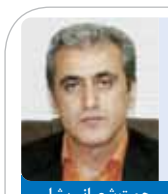
در این میان، ریشه‌های زایندهی در صنعت خودرو را باید در مسیری که این صنعت پیموده جست‌وجو کرد، افزود: تهدیدات این صنعت ناشی از فرازوفرودهای استراتژیک آن است؛ زمانی گفتیم که باید به پایگاه محلی تولیدات رنو، پژو، سیتروئن و غیره تبدیل شویم و زمانی دیگر اعلام کردیم که باید روی پای خود بایستیم؛ امروز معتقدیم که باید صنعت خودروسازی در مسیر توسعه محصول ثابت‌قدم بماند.

زمانی که تولید خودروهایی نظیر کاروان، سمند و تیبا را آغاز کرده بودیم، همان مسیر باید ادامه می‌یافت و پروژه‌هایی که با پلتفرم‌های مشترک آغاز شده بودند، باید تداوم می‌یافتند؛ زیرا رسیدن به افق مطلوب از مسیر توسعه محصول می‌گذرد و در این مسیر مزیت‌های استراتژیک وجود دارد.

عدم‌خودباوری به این مسیر، یکی از آسیب‌های صنعت خودرو است که ما را در عرصه رقابت جهانی جا می‌گذارد. برنامه وزارت صمت برای صنعت خودرو در سه گام طراحی‌شده که نخستین گام آن، تثبیت جریان تولید است. امسال پس از ۴ سال این اتفاق افتاده و به تولید بیش از ۱.۲ میلیون دستگاه تا پایان سال دست خواهیم یافت. البته گام دوم سخت‌تر خواهد بود که توسعه بُن‌سازه‌ها و پلتفرم‌های بومی در کشور و استفاده از ظرفیت‌های دانش‌بنیان است. در ادامه مسیر و در گام سوم باید بتوانیم براساس مزیت‌رقابتی، به توسعه بازارهای صادراتی خود بپردازیم.

یادداشت

عملکرد ناوگان سنگین جاده‌ای ضعیف است

رحمت شعبانی‌بشلی
کارشناس ارشد حوزه حمل‌ونقل

در سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور در سال گذشته حدود ۱۰۲ هزار دستگاه از ناوگان کالای جاده‌ای دارای سن بالای ۲۵ سال ثبت شده، این در حالی است که مجموع ناوگان باری فعال کشور، ۲۶۵ هزار دستگاه است. آمارها نشان می‌دهد درصد بالایی از کامیون‌های فعال جاده‌ای فرسوده هستند. در حال حاضر ظرفیت و امکان تولید و عرضه ناوگان سنگین کافی نیست. از یک سو خودروسازان داخلی توان پوشش نیاز این بخش را ندارند و از سوی دیگر، قیمت تولیدات داخلی بسیار بالاست و صاحبان کامیون‌های فرسوده امکان مالی برای جایگزینی ناوگان را ندارند. از سوی دولت و متولیان حمل‌ونقل هم برای نوسازی ناوگان هیچ‌گونه حمایتی برای ارائه و تخصیص تسهیلات بانکی انجام نمی‌شود یا در حدی نیست که صاحبان ناوگان فرسوده بتوانند در این زمینه اقدام و مبادرت به جایگزینی کامیون قدیمی خود با مدل روز و نو کنند. البته به‌دلیل ضرورت تامین بخشی از ناوگان موردنیاز کشور طی یکی دو سال اخیر امکان واردات کامیون‌های زیر ۳ سال و کارکرده میسر شد تا جایگزینی برای کامیون‌های فرسوده باشند.

در این میان، تحریم‌ها هم اثر زیادی بر افزایش قیمت وسایل حمل بار و هزینه‌های نگهداری و تامین قطعات آنها داشته است. بخشی از دلایل بالا بودن قیمت کامیون، هزینه‌های حمل‌ونقل و افزایش کرایه جابه‌جایی کالا به تحریم‌ها برمی‌گردد، چون ارتباط مستقیم صنعت خودروسازی برای تامین قطعات و خودروسازهای خارجی برای واردات وجود ندارد؛ بنابراین برای هر گونه مبادلات و خرید و واردات خودرو و قطعات موردنیاز باید از چندین لایه عبور کنیم که خود باعث افزایش قیمت‌ها می‌شود و باید تحریم‌ها را دور بزنیم و از طریق دلال‌ها و واسطه‌ها اقدام کنیم که این امر افزایش هزینه‌ها را به‌دنبال خواهد داشت. البته تمام این ماجرا ربطی به تحریم ندارد. متاسفانه قیمت بازار اغلب کامیون‌های وارداتی بیش از ۲ برابر قیمت تمام‌شده است. علاوه بر این سوءمدیریت‌های حاکم بر تصمیم‌گیری‌ها، نوسانات و افزایش نرخ دلار و کاهش ارزش پول ملی هم تاثیر بسیار زیادی بر قیمت‌ها و ناوگان حمل باری و خدمات حمل‌ونقل داشته و در نهایت منجر به بروز اختلالاتی در این بخش و بازار و تورم در کشور شده است.

در کشور به میزان موردنیاز کامیون فعال وجود دارد که در حال جابه‌جایی کالا هستند. حدود ۳۶۵ هزار کامیون فعال در ناوگان حمل‌ونقل عمومی و بین‌شهری داریم، اما به‌دلیل ضعف در برنامه‌ریزی و مدیریت حمل‌ونقل، میانگین عملکرد آنها در مقایسه با نرم جهانی، خیلی پایین است. با قیمت ۸ تا ۱۲ میلیارد تومانی کشنده‌های نو و هزینه‌های عملیات حمل‌ونقل شامل هزینه استهلاک، قطعات، تایر، روغن موتور و... باید کرایه به میزانی باشد که برای صاحبان سرمایه صرفه اقتصادی داشته باشد. قیمت کامیون‌ها و هزینه‌های نگهداری، استهلاک، لوازم یدکی، لاستیک و سوخت، قطعا موجب افزایش کرایه و در نهایت قیمت تمام‌شده اقلام و کالاهای مصرفی خواهد شد و بر بازار تاثیر مستقیم دارد.

درباره اینکه چه تعداد کامیون حمل بار از رده خارج در کشور تردد دارند، آمار دقیقی نداریم. کامیون‌های نو با سیستم‌های فنی جدید، امنیت سفر بالاتری دارند. یک کامیون نو، از ایمنی و چالاکی لازم برخوردار است و بار ترافیک کمتری نسبت به کامیون‌های فرسوده ایجاد می‌کند. سرعت و شتاب پایین کامیون‌های فرسوده، به‌ویژه در مناطق کوهستانی، سربالایی‌ها و پیچ‌ها، مزاحمت‌هایی برای سایر وسایل نقلیه در جاده‌ها اعم از کامیون‌ها و سواری‌ها ایجاد می‌کند و می‌تواند عامل ترافیک، ناامنی و تصادف باشد. در حال حاضر حتی شاهد تردد کامیون‌هایی با عمر بالای ۵۰ سال در جاده‌های کشور هستیم که در زمینه حمل بار فعالیت می‌کنند و طبیعتا مشکلاتی را ایجاد خواهند کرد.

موضوعات مربوط به ناوگان حمل‌ونقل در کشور به‌ویژه واردات پیچیده است. یکی از شرایط واردات خودروهای نو، پشتیبانی لجستیک توسط شرکت سازنده و ایجاد نمایندگی برای ارائه خدمات پس از فروش است. ما از این جهت مشکل زیادی نداریم و به‌راحتی می‌توانیم تعهداتی برای اشخاص و شرکت‌ها و حتی کسانی که به‌طور مستقیم سازنده هستند که تعداد آنها هم محدود است، ایجاد کنیم. باید موضوع لجستیک فنی و ارائه خدمات پس از فروش مخصوصا در واردات دیده شود.

یک مشکل اصلی در حمل بار جاده‌ای، حضور واسطه‌ها در این بخش است که پیامدهای منفی برای آن دارد. به‌عنوان نمونه، کامیونی که قیمت آن حدود ۱۵۰ هزار دلار است تا وارد شود و به دست مصرف‌کننده نهایی برسد، قیمت آن بسیار بالاتر می‌رود و اگر سود اقتصادی و عوارض دولتی را هم در نظر بگیریم این هزینه بیشتر هم می‌شود.

از سویی هم، رویکرد مناسبی در تخصیص سوخت نداریم و می‌توان گفت کامیون‌های فرسوده باتوجه به قیمت بسیار پایین سوخت، از سوخت مجانی استفاده می‌کنند. سوخت کامیون‌ها را با حدود نرخ ۳۰۰ تومان تخصیصی و ۶۰۰ تومان آزاد در جایگاه‌ها توزیع می‌کنیم، در حالی که بهای اصلی آن حدود ۲۰ هزار تومان است.

جزئیات اختصاص بنزین به کارت‌های ملی

یک نماینده مجلس گفت: طبق تصمیم کمیسیون تلفیق دولت مجاز است برای کسانی که خودرو ندارند سهمیه ۱۵ لیتری در نظر بگیرد. در این زمینه، بیشتر موضوع رعایت عدالت مطرح است، اما تا زمانی که دولت زیرساخت و شرایط را فراهم نکند، این طرح اجرایی نمی‌شود.

رمضانعلی سنگدوینی در گفت‌وگو با ایلنا، درباره تصمیمات مربوط به سهمیه و نرخ بنزین اظهار کرد: قرار نیست نرخ بنزین در بودجه افزایش پیدا کند، اما تصمیمی که در کمیسیون تلفیق گرفته شده مبنی بر این است که برای کسانی که خودرو ندارند نیز سهمیه بنزین در نظر بگیرند.

وی افزود: در این زمینه دولت الزام و تکلیفی ندارد و فقط اعلام شده مجاز است برای کسانی که خودرو ندارند سهمیه ۱۵ لیتری در نظر بگیرد. در این موضوع بیشتر مسئله رعایت عدالت است، اما تا زمانی که دولت زیرساخت و شرایط را فراهم نکند، این طرح اجرایی نمی‌شود.

عضو کمیسیون انرژی مجلس تصریح کرد: میزان مصرف در کشور ما بالا و انرژی و سوخت در کشور ما ارزان است. نرخ ۱۵۰۰ و ۳۰۰۰ تومانی برای بنزین و ۳۰۰ تومان برای گازوئیل واقعی نیست؛ بنابراین باید در کشور عدالت برقرار و منابع ملی شامل همه مردم شود، زیرا در حال‌حاضر عملا کسانی که خودرو ندارند از این سهم استفاده نمی‌کنند و کسانی که تعداد بیشتری خودرو دارند از این یارانه بیشتری استفاده می‌کنند و دولت هم یارانه بیشتری را در اختیار این افراد قرار می‌دهد.

وی گفت: قرار است در آینده کارت‌های ملی برای همه امور قابل استفاده باشد و فردی که خودرو ندارد و بنا دارد سوخت خود را بفروشد، می‌تواند سوختی را که در کارت ذخیره دارد با زیرساختی که در کارت‌های ملی فراهم می‌شود، بفروشد. فعلا تا زمانی که زیرساخت و نرم‌افزار لازم تهیه نشود، این امکان وجود ندارد.

صمت در گفت‌وگو با کارشناسان وضعیت تولید و فروش لاستیک را بررسی کرد

نابسامانی غیرمنتظره در بازار تایر

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

در روزهای گذشته، خبرهایی از کمبود تایر در بازار شنیده می‌شد؛ خبرهایی که دغدغه‌هایی را برای مصرف‌کنندگان ایجاد کرده است. البته باتوجه به شرایط اقتصادی کشور و روزهای پایانی سال، عده‌ای این نوسانات و چالش‌های ماه اسفند را تا حدودی طبیعی می‌دانند. آمار و اطلاعات رسمی منتشرشده نشان می‌دهد در داخل کشور عرضه و تقاضا متناسب بوده و آمارها در هم‌سنجی با سال گذشته، رشد تولید را نشان می‌دهد. باوجود این رشد، شاهد شرایطی عجیبی در بازار تایر هستیم؛ شرایطی که به فروش تایر دولتی منجر شد، اما همچنان مشکلاتی در این بازار مشهود است. باوجود آمار و اطلاعاتی که از میزان تولید داریم نباید در این بازار با کمبود مواجه شویم. در این شرایط پرسش این است که علت کمبود تایر در بازار چیست؟ صمت پاسخ این پرسش را از فعالان صنعت تایر کشور جویا شده که در ادامه می‌آید. با صمت همراه باشید.

عکس: صمت

وزارت صمت باید ورود و نظارت کند تا تولیدکنندگان تایر، محصولات تولیدی خود را برای رفع نیاز متقاضیان به بازار عرضه کنند

نرخ ارز بازار تایر را هم نابسامان کرد

مصطفی تنها، سخنگوی انجمن صنعت تایر ایران درباره وضعیت تولید تایر در کشور به صمت گفت: در کشور سالانه حدود ۴۰۰ هزار تن مصرف تایر داریم که از این میزان حدود ۳۰۰ هزار تن ازسوی تولیدکنندگان داخلی تولید و عرضه می‌شود. تمام تولیدات داخلی هم ماهانه در سامانه جامع تجارت ثبت می‌شود؛ یعنی مشخص است تولیدکنندگان تایر در کشور چه تعداد تایر تولید و توزیع کرده‌اند. در چشم‌انداز کلی بازار تایر، نسبت به سال گذشته، کمبود محسوسی نداشته‌ایم؛ یعنی افت تولید نداشته‌ایم.

تنها در ادامه افزود: عواملی وجود دارند که بر بازار تایر تاثیرگذارند و نرخ آن را تکان می‌دهند. واقعیت این است که در حال‌حاضر نرخ تایر، بسیار پایین و سودی که نصیب کارخانجات تایرسازی می‌شود، کم است. اگر به سامانه کدال هم مراجعه کنید، متوجه می‌شوید این سود بسیار کمتر از ۱۷ درصدی است که سازمان حمایت به‌طور قانونی برای تولیدکننده در نظر گرفته است. این شرایط به‌نوعی انگیزه را از سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری و افزایش تولید می‌گیرد، چون تولید تایر را از نظر اقتصادی توجیه‌ناپذیر می‌کند. اما آنچه باعث بروز کمبود و چالش‌هایی در بازار تایر شده، نرخ ارز است. در شرایطی که حتی در روزهای تعطیل هم شاهد افزایش نرخ ارز هستیم، وقتی نرخ کالایی ثابت نگه‌داشته شده، آن نرخ ثبات نخواهد شد. در این وضعیت نرخ به‌طور دستوری ثابت نگه‌داشته شده و تولیدکننده هم باید اطاعت امر کند. روند کار تولیدکنندگان مشخص است و نمی‌توانند از دستور عدول کنند، اما در سطح بازار امکان اعمال این نظارت وجود ندارد و در ادامه شاهد کمبود و افزایش قیمت خواهیم بود.

صادرات در انحصار تولیدکنندگان باشد

این کارشناس صنعت تایر ادامه داد: در روزهای اخیر شاهد بودیم که نرخ پژو ۲۰۰۸ در یک روز بیش از ۲۰۰ میلیون تومان افزایش داشته است. قیمت این خودرو در بازار آزاد چقدر با نرخ کارخانه‌ای آن تفاوت دارد؟ واقعیت این است که این همه تقاضا نشان از مصرف بالای خودرو در کشور ندارد و اقتصاد بیمار ما است که چنین رویکردی را ایجاب کرده و مردم برای حفظ ارزش دارایی خود اقدام به خرید خودرو می‌کنند و تقاضا در بازار این محصول بالا می‌رود. در این اقتصاد بیمار، تبدیل ریال به کالا برای حفظ ارزش دارایی، پدیده مخربی است که در حال رخ دادن است. همین اتفاق در بازار تایر نیز در حال رخ دادن است؛ یعنی عده‌ای این محصول را خریداری و انبار می‌کنند تا در آینده بتوانند گران‌تر به فروش برسانند، وگرنه عرضه و تقاضای تایر در کشور متناسب است و اگر مبدأ تولید را در نظر بگیریم، تناسب عرضه و تقاضا به‌هم نخورده است.

تنها در ادامه با تاکید بر اینکه کمبود موجود در بازار به اقتصاد بیمار ما برمی‌گردد، گفت: کمبودی که در حال حاضر در بازار وجود دارد، ناشی از ایجاد تقاضای کاذب است. این تقاضای کاذب هم دو علت دارد؛ یکی مربوط به کاهش مداوم ارزش ریال است که باعث شده تقاضا برای خرید اقلام مختلف افزایش پیدا کند و با هدف حفظ ارزش دارایی به‌عنوان نمونه صرف خرید تایر شود. موضوع دوم که بحث قابل‌توجهی است به وضعیت صادرات تایر مربوط می‌شود. صادرات تایر برای هر کسی که کارت بازرگانی در اختیار دارد، آزاد است و محدودیتی در این زمینه وجود ندارد. این نوع صادرات به‌دلیل صرفه ارزی انجام می‌شود و صادرکننده برای اینکه از نرخ تایر سود ببرد، اقدام به صادرات نمی‌کند. صادرکننده از تبدیل ریال به ارز سود می‌برد؛ یعنی از نرخ ارز منتفع می‌شود؛ از این رو اقدام به جمع‌آوری تایر از بازار و صادر کردن آن می‌کند.

سخنگوی انجمن صنعت تایر ایران خاطرنشان کرد: انجمن بارها تقاضا کرده صادرات تایر در انحصار تولیدکنندگان تایر باشد؛ یعنی صرفا تولیدکنندگان بتوانند تایر صادر کنند تا هم بازارهای صادراتی از دست نرود، هم محصول تولیدی ما مهجور نماند و تحت کنترل و نظارت درستی این صادرات انجام شود و همچنین تقاضای داخلی و صادرات در تعادل قرار بگیرند. در نهایت گوش شنوایی برای این پیشنهاد انجمن نبود و اقدامی در این زمینه انجام نشد و همچنان صادرات تایر برای تمام دارندگان کارت بازرگانی آزاد است. این مورد در کنار قاچاق، بازار تایر را آشفته کرده است. متاسفانه زمینه برای قاچاق معکوس تایر هم وجود دارد. تایر را از مسیر قاچاق خارج می‌کنند که با هر قیمتی هم بفروشند و ارز را برگردانند، سود خواهند کرد.

وی افزود: میزان صادرات تایر در کشور قابل‌توجه نیست، زیرا از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ صادرات تایر ممنوع بود و تازه امسال اجازه صادرات تایر داده شده است. ممنوعیت صادرات باعث شد تایرسازان از بازارهایی که به‌دست آورده بودند و سرمایه‌گذاری و شبکه توزیع ایجاد کرده بودند، دور شوند. سال‌ها حضور نداشتن در بازارهای صادراتی باعث شده رقبا جای تایرسازان ایرانی را در این بازارها بگیرند و حالا بازسازی این بازارها برای صادرکنندگان تایر، وقت و سرمایه می‌برد. حال صادرات برای کسی که تایر را صادر می‌کند، صرفا با این هدف که از تبدیل ریال به دلار سود ببرد، چون تایر را به ثمن بخس می‌فروشد، سودآور است؛ یعنی اگر میانگین نرخ هر کیلوگرم تایر ۳ دلار باشد، اگر صادرکننده آن را حتی به نرخ یک و نیم دلار هم بفروشد، سود کرده است.

راهکار چیست؟

تنها در بیان راهکار حل مشکلات مربوط به بازار تایر نیز اظهار کرد: راهکار حل مشکلات کنونی در بازار تایر دو چیز است؛ یکی اینکه صادرات در انحصار تولیدکنندگان تایر باشد و دوم اینکه اجازه دهند تولیدکنندگان تایر محصولات خود را با نرخ عادلانه‌تری به فروش برسانند و مابه‌التفاوت قیمتی که در حال حاضر در بازار وجود دارد، بین تولیدکننده و مصرف‌کننده توزیع شود؛ یعنی بگذارند تولیدکننده تایر، قدری نرخ فروش تایر را بالا ببرد تا برای افزایش ظرفیت تولید، انگیزه پیدا کند و تولید سودآور باشد و جذب سرمایه کند. البته این افزایش ظرفیت باید قابل‌توجه باشد، نه در حد یک تا ۲ درصد، بلکه در حدی باشد که از یک سو پاسخگوی بخشی از نیاز کاذب باشد و از سوی دیگر، این امکان فراهم شود که مصرف‌کننده بتواند تایر را ارزان‌تر خریداری کند.

وی ادامه داد: یکی از روش‌هایی که به بهبود وضعیت بازار تایر کمک می‌کند، عرضه تایر در بورس کالاست. اگر تایر در بورس کالا عرضه شود، فاصله مصرف‌کننده و تولیدکننده کم می‌شود، تولیدکننده بیشتر منتفع خواهد شد و مصرف‌کننده هم سود خواهد برد.

تنها در پایان تاکید کرد: در صنعت تایر، امسال رشد تولید داشته‌ایم و امکان افزایش ظرفیت تولید هم ازسوی کارخانجات فراهم است. البته باید انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذار فراهم باشد. واقعیت این است که کسب سود برای سرمایه‌گذار در اولویت است و اگر قصد داریم در صنعت و بازار تایر شاهد اتفاقات خوبی باشیم باید به این موضوع مهم توجه کنیم که هدف هر فعالیت اقتصادی کسب سود است و در این اصل، هیچ تردیدی وجود ندارد. وضعیت صنعت تایر از نظر درآمد و سود به‌صورتی است که حتی به فعالان این بخش وام‌هایی در مبالغ بالا برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای تعلق نمی‌گیرد، چراکه براساس محاسبات بانک‌ها، برگشت سرمایه در این صنعت معقول نیست.

عده‌ای تایرهای عرضه‌شده در بازار را خریداری و انبار می‌کنند تا در آینده بتوانند گران‌تر به فروش برسانند

وزارت صمت بر بازار تایر نظارت کند

داوود سعادت‌نژاد، کارشناس بازار تایر نیز درباره وضعیت بازار تایر و اینکه در روزهای اخیر در این بازار شاهد کمبود عرضه بوده‌ایم به صمت گفت: متاسفانه تایرسازان به‌نحوی عمل کرده‌اند که منجر به مشکلات کنونی شده است. کارخانجات، عرضه محصولات‌شان را به‌صورت حواله‌ای و سبدی انجام می‌دهند که در این روند عرضه در بازار کم می‌شود. در حال حاضر، بازار تایر بسیار نابسامان است و نرخ یک جفت تایر پراید به ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان رسیده، در حالی که نرخ دولتی آن یک میلیون و ۷۰ هزار تومان است.

وی افزود: از ظواهر امر چنین برمی‌آید که دو عامل منجر به بروز چالش‌های کنونی در بازار تایر شده است؛ یکی از این موارد مربوط به عدم نظارت نهادهای متولی است و دوم اینکه بازار اسفند، بازار شب عید است و آشفتگی‌های خود را دارد.

این کارشناس بازار تایر ادامه داد: کارخانجات تولید دارند و در حال فعالیت هستند، اما محصولات‌شان را توزیع نمی‌کنند و البته افزایش قیمتی هم از سوی تولیدکنندگان تایر انجام نشده است. به‌نظر می‌رسد عرضه تایر به بازار کم شده تا تقاضا افزایش یابد و در شرایطی که بازار تشنه محصول است بتوانند نرخ تایر را افزایش دهند.

وی ادامه داد: اگر صادراتی در بخش تایر داریم، مربوط به تایرهایی است که در داخل تقاضا ندارند و تایرهایی که در داخل بازار دارند، صادر نمی‌شوند. البته سال‌هاست صادراتی در این بخش نداشته‌ایم و اگر هم صادراتی بوده، مربوط به مازاد نیاز بازار است که به کشورهایی مانند افغانستان و عراق انجام می‌شود.

سعادت‌نژاد در پایان با اشاره به اینکه به هر حال هر مشکلی راهکاری دارد، گفت: برای اینکه کمبود بازار تایر برطرف شود، دو راهکار داریم؛ یکی اینکه تایر رینگ ۱۳ و ۱۴ و پراید را در بازار بیشتر عرضه کنند، چون متقاضیان این تایرها زیاد هستند و با عرضه این تایرها تا حدی از التهابات بازار کاسته خواهد شد و دوم اینکه وزارت صمت نظارت کند تا تولیدکنندگان تایر، کل تولیدات خود را برای رفع نیاز متقاضیان به بازار عرضه کنند.

سخن پایانی

به‌گفته فعالان بازار، تولید و توزیع تایر در کشور همچنان طبق روال گذشته ادامه دارد، اما عده‌ای به‌علت تفاوت شدید نرخ ارز نیمایی و آزاد، تایرهای دولتی موجود در بازار را جمع‌آوری و به کشورهای همسایه قاچاق می‌کنند. کاهش روزبه‌روز ارزش ریال و به‌تبع آن افزایش نرخ مواد اولیه، باعث بالارفتن نرخ تمام‌شده تولید تایر شده است. در این میان به‌سبب افزایش هزینه‌ها، درخواست افزایش نرخ و انحصار صادرات این محصول توسط تولیدکنندگان تایر ارائه شده و این‌گونه مطرح می‌شود که اگر صادرات تایر در انحصار تولیدکنندگان باشد، انگیزه تولید، سرمایه‌گذاری، جذب نقدینگی از بانک‌ها، توسعه صنعت تایر و همچنین تامین نیازهای روزافزون تایر در کشور افزایش پیدا خواهد کرد. به‌نظر می‌رسد بازار تایر در چند بخش دچار مشکلاتی است که به‌راحتی قابل حل است و انتظار می‌رود متولیان امر به‌سرعت در این بازار وارد عمل شوند و با اقدامات موثر و تدابیر لازم، از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان بازار تایر حمایت کنند.

حراجی به سبک روسی

عکس: صمت

روسیه برای حفظ ارزش دلاری صادرات خود در زمان تحریم کشورهای غربی، به ارزان‌فروشی کالاهای تولیدی روی آورد و خریداران در تمامی نقاط دنیا از این ارزان‌فروشی استقبال کردند.

جنگ روسیه و اوکراین نشان داد که بازارهای کالایی دنباله‌رو منافع هستند، نه تحریم. اگرچه بروز جنگ با واهمه از کاهش عرضه کامودیتی‌ها زمینه صعود نرخ آنها را در کوتاه‌مدت فراهم کرد؛ اما آرایش تجارت جهانی در بازارهای کالایی به‌سرعت شکل جدیدی به خود گرفت و به‌این‌ترتیب قیمت‌ها به نرخ‌های پیش از آغاز جنگ بازگشت و تولیدکنندگان آسیایی هم از تبعات اقتصادی این جنگ منتفع شدند.

در گزارشی که در پی می‌آید سیاست‌های روسی برای مقابله با تحریم و نمونه عملی جایگزینی معدن و تولیدات معدنی به‌جای نفت موردبررسی قرار گرفته است.

در شرایطی که تحریم‌های بانکی و اقتصادی وضع‌شده علیه برخی افراد و شرکت‌های بورسی شرایط مبادله با برخی تولیدکنندگان روسی را برای شرکت‌های غربی دشوار کرده است، کشورهای آسیایی با محوریت چین فرصت مناسبی پیدا کردند تا از مواد اولیه ارزان روسیه به‌خصوص در حوزه انرژی بهره‌مند شوند.

به گزارش دنیای معدن، هند و کشورهای خاورمیانه از دیگر کشورهایی بودند که از افت بهای نهاده‌های انرژی، فلزات و محصولات پتروشیمی روسیه بهره بردند. در این میان وضعیت برای ایران تا حدی متفاوت بود. با توجه به شرایط تحریمی حاکم بر تولیدکنندگان ایرانی که ظرف سال‌های اخیر دوچندان شده است، این جنگ و تحریم اقتصادی روسیه، باعث شد تولیدکنندگان ایرانی با رقیب قدر روسی در کسب بازارهای صادراتی روبه‌رو شوند؛ رقیبی باقدرت دامپینگ بالا برای کسب سهم بازارهای جهانی. روسیه تاکنون توانسته است میزان درآمد صادراتی خود را با رشد حجم صادرات حفظ کند؛ اما استمرار این وضعیت در بلندمدت دشوار است.

▣ آرایش جدید کالایی‌ها پس از جنگ

یک سال پس از حمله روسیه به اوکراین، آرایشی جدید در بازارهای کالایی رقم خورده است؛ برخلاف پیش‌بینی‌های اولیه تاثیر این جنگ بر محدودیت عرضه جهانی کامودیتی‌ها و درنتیجه صعود بهای کالاهای پایه درزمانی نسبتا محدود رقم خورد و در ادامه با تغییر ساختار عرضه و تقاضا در بازارهای بین‌المللی، آرایشی جدید در بازارها رقم خورد.

موسسه S&P Global معتقد است ظرف بازه زمانی کمتر از یک سال از بروز جنگ در اروپای شرقی جریان‌های تجارت در حوزه محصولات حوزه انرژی، فلزات و محصولات معدنی تغییر کرده است و کشورهای مخالف روسیه به دنبال راهی هستند تا از آن مسیر زنجیره تامین مواد خام ورودی واحدهای تولیدی خود را به نحوی مدیریت کنند که به تحریم اقتصادی کرملین منجر شود.

رویترز نیز در گزارش خود تاکید دارد که تاثیر این جنگ بر بازارهای کالایی بسیار سریع‌تر ازآنچه انتظار می‌رفت، فروکش کرد. درعین‌حال رویترز در گزارش خود عمده کشورهای آسیایی را به‌عنوان برندگان کالایی این جنگ معرفی می‌کند.

▣ منافع قوی‌تر از تحریم بود

شروع جنگ در اواخر فوریه ۲۰۲۲ با ایجاد واهمه از بروز کسری عرضه کامودیتی‌ها با محوریت محصولات حوزه انرژی زمینه صعود نرخ کامودیتی‌ها را فراهم کرد؛ اما این روند افزایش نرخ چندان ادامه‌دار نشد.

تحریم اقتصادی روسیه و کالاهای تولیدی این کشور و درعین‌حال تحریم بازارهای غربی از سوی روسیه با سرعتی مطابق انتظار فعالان بازارهای کالایی رقم نخورد و به‌این‌ترتیب کامودیتی‌ها از قله‌های قیمتی ثبت‌شده فاصله گرفتند. در این شرایط سیاست‌های انقباضی بانک‌های مرکزی و افول رشد اقتصادی چین نیز مزید بر علت شد تا با تضعیف تقاضا روند عقب‌گرد بهای کامودیتی‌ها را سرعت ببخشد.

ریک رول، سرمایه‌گذار کهنه‌کار بخش معدن و رئیس سابق و مدیرعامل شرکت Sprott US Holdings Inc به S&P Global گفت: روس‌ها راهی برای فروش محصولات تولیدی خود یافتند و سایر نقاط دنیا نیز راهی برای خرید پیدا کردند. آنچه در طول زمان از حضور در بازارهای می‌آموزید این است که کشورها دوستانی ندارند، بلکه رهبران هر کشوری منافعی دارند و این منافع درنهایت تاثیر نهایی بر بازار می‌گذارد. به‌این‌ترتیب به‌رغم تحریم‌های غرب علیه روسیه مواد روسی راه خود را به بازارهای این کشور یافتند.

▣ معافیت فلزات روسی از تحریم

بر اساس داده‌های S&P Global، پس از شروع حمله روسیه به اوکراین از فوریه تا آوریل ۲۰۲۲، ارزش صادرات کبالت، مس، الماس، سنگ‌آهن، طلا و سایر فلزات و محصولات معدنی منتخب از روسیه به میزان ۳۵/۵ درصد نسبت به دوره مشابه قبل کاهش داشت؛ اما در ادامه میزان ارزش صادرات این محصولات به روال طبیعی خود بازگشت. داده‌ها نشان می‌دهد درحالی‌که این جنگ بر روند عرضه و تقاضا در بازار محصولات معدنی، گاز طبیعی و نفت اثرگذار شد و آن را با اختلال روبه‌رو کرد، میزان این اختلال به‌مراتب کمتر از انتظار بود. درحالی‌که نفت روسیه برای یافتن بازار دچار چالش شد، تیتانیوم، نیکل و آلومینیوم از تحریم غربی‌ها در امان ماندند. مورگان بازیلیان، استاد مدرسه معادن کلرادو، می‌گوید: در زمان جنگ، موضوعات غیرممکن هم از منظر بوروکراتیک، سیاسی و اقتصادی ممکن می‌شود. تاب‌آوری مردم افزایش می‌یابد؛ جوامع و اقتصادها بیش ازآنچه انتظار می‌رفت نوآور می‌شوند. با بروز این جنگ و تحریم‌های وضع‌شده علیه کرملین، روسیه مجبور به فروش محصولات خود با نرخی ارزان‌تر از قیمت‌های جهانی شد، اما بر حجم صادرات این کشور افزوده شده است تا به‌این‌ترتیب درآمدهای ارزی روسیه تامین شود. درعین‌حال این جنگ به تغییر در بازارهای صادراتی روسیه در حوزه اغلب کالاها تبدیل شد. درحالی‌که بسیاری از کشورهای غربی موضع تحریم روسیه را در پیش گرفتند، بر میزان تجارت روسیه و کشورهای آسیایی به‌خصوص در حوزه کالایی‌ها افزوده شد. اما این فروش با نرخی ارزان‌تر صورت گرفت و به‌این‌ترتیب حفظ ارزش صادرات با تکیه‌بر رشد حجمی محقق شد.

▣ برندگان کالایی جنگ در اروپای شرقی

رویترز در گزارش خود از تبعات جنگ روسیه و اوکراین بر بازارهای کالایی، چین را یکی از منتفعان اصلی این جنگ از منظر کالایی معرفی می‌کند؛ چراکه این جنگ و تحریم‌های اقتصادی وضع‌شده علیه روسیه باعث شد تا چینی‌ها به نفت خام و زغال حرارتی روسیه با تخفیف بسیار بالایی دسترسی داشته باشند و به‌این‌ترتیب امکان پالایش این سوخت ارزان و تبدیل آن به محصولات پتروشیمی و ارسال به بازارهای آسیایی را نیز حفظ کنند.

هند از دیگر ذی‌نفعان فروش نفت خام و زغال‌سنگ ارزان از سوی روسیه است؛ کشورهای خاورمیانه نیز ظرف ماه‌های اخیر اقدام به خرید محصولات پالایش‌شده روسیه با نرخی ارزان شده‌اند و این موضوع فرصتی برای آنها فراهم کرده است تا انرژی خود را با نرخی بالاتر به کشورهای غربی بفروشند و از این تفاوت نرخ منتفع شوند. در این شرایط روسیه، اوکراین و کشورهای اروپایی متضرران اصلی این جنگ هستند. تحریم اقتصادی روسیه، بر هزینه تامین انرژی برای اروپایی‌ها افزوده و جنگ زیان اقتصادی متعددی برای اوکراین به همراه داشته است. در این شرایط روسیه توانست بخش عمده‌ای از درآمد صادراتی خود در سال ۲۰۲۲ را حفظ کند؛ اما حفظ درآمد با افزایش حجم فروش حاصل‌شده است. در این شرایط انتظار می‌رود که استمرار جنگ، از درآمدهای صادراتی روسیه در سال ۲۰۲۳ به‌شدت بکاهد؛ موضوعی که بسیاری از تحلیلگران، آن را عامل فشار جدی بر روسیه برای توقف جنگ می‌دانند.

سخن پایانی

شاید بهترین جمع‌بندی درباره این گزارش همان جمله است که از قول ریک رول، سرمایه‌گذار کهنه‌کار بخش معدن آمده بود که: کشورها دوستانی ندارند، بلکه رهبران هر کشوری منافعی دارند و این منافع تاثیر نهایی را بر بازار می‌گذارد

آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای «ساخت یک عدد Cooled Roof For LF ۱۷۰ Ton مورد نیاز کارخانه ذوب و ریخته‌گری شماره یک شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان» (شماره مناقصه ۰۱۴۱-ک-م)

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به **ساخت یک عدد Cooled Roof For LF ۱۷۰ Ton مورد نیاز کارخانه ذوب و ریخته‌گری شماره یک سیرجان** از طریق برگزاری مناقصه عمومی دومرحله‌ای اقدام نماید؛ لذا از تمامی تولیدکنندگان و تامین‌کنندگان معتبر که دارای توانایی مناسب، سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید اسناد مناقصه را از طریق مراجعه به آدرس اینترنتی WWW.SJSCO.IR دریافت نمایند.

▣ شرایط:

۱. **آخرین فرصت تحویل پاکات:** ۱۰ (ده) روز کاری از تاریخ انتشار آگهی در روزنامه.

۲. تضمین شرکت در مناقصه مبلغ ۱،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (یک میلیارد و پانصد میلیون) ریال مطابق اسناد مناقصه.

۳. **شرایط تحویل کالا:** تحویل به‌صورت DDP درب کارخانه شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان واقع در استان کرمان، شهرستان سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان - شیراز، کیلومتر ۲ جاده اختصاصی گل‌گهر.

٤. **محل تحویل پاکات:** استان کرمان، شهرستان سیرجان، دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان و استان تهران، شهر تهران، دفتر شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان.

۵. شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات مختار می‌باشد.

۶. هزینه چاپ آگهی، بر عهده برنده مناقصه می‌باشد و ارائه اسناد و مستندات مذکور هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نمی‌کند.

۷. جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره‌های ۰۳٤-٤۲۲۵۱۱۹۳ (داخلی ۱۰۶) و ۰۹۹۱۲۹۳۸۳۱۷ و آدرس ایمیل TENDER@SJSCOSTEEL.COM ارتباط برقرار نمایید.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای «تامین و تحویل ۴۰ (چهل) تن Casi cored wire size۱۳mm شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان» (شماره مناقصه ۰۱۴۵-ک-م)

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به **تامین و تحویل ٤۰ (چهل) تن Casi cored wire size۱۳mm سیرجان** از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای اقدام نماید؛ لذا از تمامی تولیدکنندگان و تامین‌کنندگان معتبر که دارای توانایی مناسب، سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید اسناد مناقصه را از طریق مراجعه به آدرس اینترنتی WWW.SJSCO.IR دریافت نمایند.

▣ شرایط:

۱. **آخرین فرصت تحویل پاکات:** ۷ (هفت) روز کاری از تاریخ انتشار آگهی در روزنامه.

۲. تضمین شرکت در مناقصه مبلغ ۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (دو میلیارد) ریال مطابق اسناد مناقصه.

۳. **شرایط تحویل کالا:** تحویل درب کارخانه شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان واقع در استان کرمان، شهرستان سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان - شیراز، کیلومتر ۲ جاده اختصاصی گل‌گهر.

٤. **محل تحویل پاکات:** استان کرمان، شهرستان سیرجان، دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان و استان تهران، شهر تهران، دفتر شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان.

۵. شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات مختار می‌باشد.

۶. هزینه چاپ آگهی، بر عهده برنده مناقصه می‌باشد و ارائه اسناد و مستندات مذکور هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نمی‌کند.

۷. جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره‌های ۰۳٤-٤۲۲۵۱۱۹۳ (داخلی ۱۰۶) و ۰۹۹۱۲۹۳۸۳۱۷ و آدرس ایمیل TENDER@SJSCOSTEEL.COM ارتباط برقرار نمایید.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی فراخوان عمومی شناسایی و پیش‌ارزیابی «ساخت و تامین ۳۱۴ (سیصد و چهارده) عدد غلتک نورد خط تولید» (شماره مناقصه ۰۱۵۳-ک-م)

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به **«ساخت و تامین ۳۱٤ (سیصد و چهارده) عدد غلتک نورد خط تولید»** اقدام نماید. لذا از شرکت‌های تولیدکننده و تامین‌کننده واجد صلاحیت دعوت به عمل می‌آید حداکثر ظرف مدت ۷ (هفت) روز کاری از تاریخ چاپ آگهی، نامه اعلام آمادگی خود را به همراه مدارک زیر براساس دستورالعمل ارزیابی کیفی مناقصه‌گران به آدرس ایمیل tender@sjscosteel.com ارسال نمایند.

۱. شرکت ها می‌بایست جهت دریافت دستورالعمل ارزیابی کیفی به آدرس اینترنتی سایت شرکت به آدرس www.sjsco.ir مراجعه نمایند. (تکمیل و ارسال فرم دستورالعمل مذکور به منظور ارزیابی کیفی الزامی است)

۲. درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع مناقصه (اعلام آدرس ایمیل، شماره تلفن ثابت و همراه الزامی است).

▣ سایر موارد:

۱. ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.

۲. شرکت جهان فولاد سیرجان پس از ارزیابی مستندات ارسالی، شرکت‌هایی که در این مرحله واجد صلاحیت مقدماتی باشند را به مناقصه دعوت خواهد کرد.

۳. هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

٤. دعوت‌شدگان می‌توانند درمورد ابهامات و سوالات مربوطه، با کمیسیون معاملات مجتمع جهان‌فولادسیرجان باشماره ۰۳٤-٤۲۲۵۱۱۹۳ داخلی ۱۰۶ و یا تلفن همراه ۰۹۹۱۲۹۳۸۳۱۷ تماس حاصل نمایند.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای شماره: ۵۲۴۶۲۷۰۱

نوبت اول

شرکت فولاد خوزستان - شهامی عام

شرکت فولاد خوزستان در نظر دارد انجام فعالیت اجرایی ذیل را طبق شرح کار و خدمات تدوین شده مندرج در اسناد مناقصه پس از ارزیابی کیفی از طریق مناقصه به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لازم به ذکر است باتوجه به اینکه اعلام آمادگی و دریافت اسناد مناقصه از طریق وب‌سایت مدیریت تامین‌کنندگان به آدرس الکترونیکی https://pim.ksc.ir انجام خواهد شد ضروری است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

الف) موضوع مناقصه: عملیات اجرایی احداث شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی و حوضچه‌های رسوب‌گیر محدوده زمزم ۲ و ۳

ب) شرح مختصری از مشخصات و مقادیر کار: اجرای خط لوله فولادی سیاه درزدار به طول ۸٤ متر اجرای خط لوله پلی‌اتیلن دوجداره به طول ۸۲ متر اجرای کانال بتنی درپوش‌دار به طول ۳۲۷٤ متر اجرای دو باب حوضچه رسوب‌گیر و اجرای دو باب سه دیوار جهت تخلیه لجن حوضچه رسوب‌گیر

ج) محل اجرای خدمات و مدت انجام کار: محل انجام خدمات / پروژه در واحد پروژه‌های ساختمانی و سازه شرکت فولاد خوزستان و مدت اجرای قرارداد از تاریخ ابلاغ شروع به کار توسط کارفرما ۲٤ماه می‌باشد.

د) شرایط مناقصه‌گران متقاضی:

- داشتن ظرفیت آزاد (تعدادی و ریالی) در رشته مربوطه (باتوجه به نوع مناقصه)
- دارا بودن رتبه‌بندی متناسب با موضوع مناقصه از سازمان برنامه و بودجه کشور (حسب مورد)
- داشتن سابقه کاری مفید در رابطه با موضوع مناقصه و حسن شهرت در فعالیت‌های گذشته براساس رزومه کاری و توان فنی و مهندسی
- دارا بودن صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی براساس ماده ۲ و ۳ آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری مصوب وزارت کار و امور اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۰۵
- دارا بودن گواهی صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۸۳۲۶/ت ۲۷۰۵۶هـ مورخ ۸۱/۰۹/۰۵ هیات محترم وزیران، درخصوص انجام خدمات موضوع مناقصه
- توانایی ارائه ضمانتنامه شرکت در مناقصه به مبلغ ۱۰،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (ریال)
- تهیه ضمانتنامه انجام تعهدات (در صورت برنده شدن) به میزان ۵٪ بار مالی پیمان براساس نرخ پیشنهادی.
- در تعیین برنده مناقصه و در شرایط برابر اولویت با شرکت‌های بومی استانی است.

تذکر: حسب مورد ارائه یک نسخه از اساسنامه، شرکتنامه و آگهی تاسیس و آخرین آگهی تغییرات ثبت شده در روزنامه رسمی کشور و هر گونه گواهی مبنی بر واجد شرایط بودن شرکت، مطابق با مفاد آگهی الزامی می‌باشد.

هـ) محل و مهلت و چگونگی دریافت مدارک مناقصه‌گران: از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید پس از انتشار آگهی در این فراخوان و حداکثر تا تاریخ ۱٤۰۱/۱۲/۱۹ با مراجعه به نشانی اینترنتی فوق‌الذکر ضمن تکمیل فرآیند ثبت‌نام و تایید نهایی آن و ارسال درخواست اعلام آمادگی از طریق وب‌سایت مذکور نسبت به بارگذاری مدارک مورد نیاز به همراه مستندات مربوطه مطابق با اطلاعات درخواست شده در وب‌سایت اقدام نماید. تا ارزیابی لازم وفق آیین‌نامه و دستورالعمل ارزیابی کیفی شرکت فولاد خوزستان بر روی مدارک ارسالی مناقصه‌گران به عمل آید. تاکید می‌گردد اعلام آمادگی و ارسال مدارک هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه‌های آتی این شرکت ایجاد ننموده و مدارک الصاقی و همچنین کسب امتیاز براساس معیارهای ارزیابی کیفی و توانمندی‌های بهداشتی و زیست‌محیطی (HSE) می‌باشد.

ضمنا اسناد مناقصه برای متقاضیان واجد شرایط در مرحله ارزیابی کیفی نیز از طریق آدرس مذکور قابل دریافت خواهد بود. همچنین زمان برگزاری جلسه توجیهی (سایت ویزیت) پیش از اعلام قیمت. زمان تحویل و گشایش پاکات در اسناد مناقصه درج شده است.

(ارائه معرفی‌نامه و کارت ملی برای متقاضیان شرکت در مناقصه و نمایندگان شرکت‌ها در همه مراحل لازم و ضروری می‌باشد.)

و) نام و نشانی کارفرما: خوزستان اهواز - ابتدای بزرگراه خلیج‌فارس - بلوار فولاد خوزستان - شرکت فولاد خوزستان - کدپستی: ۶۱۷۸۸-۱۳۱۱۱

ضمنا متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۶۱۳۲۱۳۶۶۴۴ آقا/خانم سیداحمد فاضلی (کارشناس امور قراردادها) تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

یادداشت

صاحب‌اختیار کیست؟

محمدمسن آبادی
کارشناس و فعال معدنی

معارضـان محلـی، گروهـی از بومیـان و سـاکنان محلی هسـتند که تصور می‌کنند صاحبان اصلی و مالکان کل منطقه‌ای هستند که در آن سـکونت دارنـد و هرگونه رفتاری با معدنـداران منطقه را جزو حقـوق قانونی و طبیعی خـود می‌دانند. این افـراد با ایجاد توهمات ذهنی و تحریک مردم، افکار عمومی سـاکنان منطقه را به سـمت و سویی سوق می‌دهند که موانع و مشـکلاتی برای فعالان معدنی منطقه ایجاد کنند. دسـته دیگری از معارضان محلی، افرادی هسـتند که توسـط افرادی سودجو اعم از مردم منطقه، معدنکاران رقیب، برخی کارمندان ارگان‌های دولتی و ... فریفته می‌شوند. معارضان گاهی هوشمندانه و با بهانه‌تراشـی مواردی را به‌عنوان مطالبات بحق خود از طریق رسانه بیان می‌کنند که با هدف واقعی آنها از مخالفت با فعالیت معدنی کامـلا متفـاوت اسـت. پیش از ایـن، هدف معارضـان از مخالفت با معدنکاری و ممانعت از آن، با امروز تفاوت کرده اسـت. امروزه این افراد بیشتر سهم‌خواهی و درصد قابل‌توجهی از سود معدنکار را به‌راحتی و بدون هیچ دلیل و منطق روشنی طلب می‌کنند.

جسارت این افراد تا جایی پیش رفته که از ایجاد ممانعت ورود به منطقه آنها و صدمات و خسارت مالی به دارایی و اموال معدنکاران، به تعارض جسمی و به‌تازگی به قتل فجیع یک همکار جامعه معدنی انجامیده است.

تعارضات همواره وجود داشـته اسـت، اما ضعف دسـتگاه‌های اجرایی در برخورد با این افـراد و کوتاهـی در حمایـت از معدنکارانی که هیچ پشـتوانه‌ای در ارگان‌های دارای قوه قهریه ندارند، سـبب شده است که تعداد آنها افزایش قابل‌توجهی پیدا کند.

نکتـه جالب‌توجه در این زمینه این اسـت که قانـون به‌صراحت اعلام کـرده معارضان امـر معدنـکاری، باید بازداشـت و به‌دسـت مراجع قانونی سـپرده شوند، اما روابط قومی و قبیله‌ای در هر منطقه، سـبب شـده است کـه نیروی انتظامی و حتی دسـتگاه قضایی تمایلـی به اعلام جرم و صدور حکم برای این افراد نداشته باشند و گاهی مشاهده می‌شود که با اسـتناد به موارد واهی، دستور تعطیلی معادن را داده‌اند.

۲ نمونـه از مواجهـه بـا معارضـان محلی بـرای بنده و همکارانـم در معادن، مربوط به محدوده‌های اکتشافی استان اردبیل و معادن یکی از شهرستان‌های استان لرستان به‌وجود آمد؛ در اسـتان اردبیل، دغدغه افراد محلی، معضل کاهش آب کشـاورزی بـود و با اینکه بـر اثر اختلاف موجود، آسـیبی به تجهیزات مجموعه وارد شـد، اما با پیگیری‌های قانونی و تفهیـم مردم محلی از طریق دسـتگاه‌های ذی‌ربط و امام‌جمعه منطقه، مشـکل برطرف شد.

اما متاسـفانه مشـکلات مربوط به اسـتان لرسـتان همچنان ادامـه دارد. معارضان این منطقه سالیان متمادی است که سهم‌خواهی می‌کننـد و حتـی کار به ایـراد صدماتی به همکاران بنده کشـیده شد. با این حال هنوز همکاری چندانی برای حل این مشکل انجام نگرفته است.

بهترین راه‌حل مقابله با این چالش، همکاری دسـتگاه‌های ذی‌ربـط با معدنکاران اسـت. در قانون معادن کشـور مـواد و تبصره‌هایی پیش‌بینی شـده اسـت تا بخشـی از حقوق دولتـی برای تامیـن زیرسـاخت‌های همان استان یا شهرستان و همین‌طور رفع مشکلات ایجادشده در طبیعت و محیط‌زیست منطقه به مصرف برسد.

اگر این الزامات قانونی به‌موقع و بجا رعایت نشـود، مبالغ پرداختـی در منطقه معدن به مصرف نرسـد و مـردم منطقه، آثـار و نتایج آن را مشـاهده نکنند، زمینـه بروز تعارضات محلـی همواره وجود خواهد داشـت. در این راسـتا، پیشـنهاد می‌شـود که این بخش از حقـوق دولتی را معدنـکاران، خود برای امور زیرساختی و عام‌المنفعه عمرانی هزینه کنند تا اثر آن برای مردم محلی ملموس شود.

از سـوی دیگـر، سـازمان‌ها و ارگان‌های مربوطـه می‌توانند با فعالیت‌هـای فرهنگی، آموزش، تفهیم حقوق مردم منطقه و برخورد قاطعانـه با اشـخاصی که موجـب اخلال در فعالیت معدنی می‌شوند، مشکلات معدنکاران در برخـورد بـا معارضان محلی را به‌شـکل چشمگیری کاهش دهند.

روسیه پس از ۲۵ سال لیتیوم استخراج می‌کند

مسکو می‌گوید در راستای نتایج معکوس کارزار تحریمی غرب و توقف صادرات ماده لیتیوم کار روی استخراج این مواد در داخل روسیه را آغاز کرده است.

پس از ۲۵ سـال وقفه، روسیه شروع به استخراج سنگ معدن لیتیوم، فلز اسـتراتژیک مورداستفاده در سـاخت باتری‌های الکتریکی و قطعات صنایع هسـته‌ای و فضایی کرده است. به‌گزارش معدن ۲۴، یک موسسه مشـترک بین شـرکت نورنیکل و آژانس انرژی اتمی روسیه «روساتوم» شروع به سرمایه‌گذاری در بزرگ‌ترین معدن این سنگ‌ها در روسیه کرده که از طلا گران‌تر خوانده شده است. روسیه از نظر ذخایر لیتیوم در رتبه سـوم جهان قـرار دارد. اتحاد جماهیر شـوروی در تولید این فلز پس از ایالات‌متحده مقام دوم را به خود اختصاص داده بود، اما در سال ۱۹۹۷، روسـیه پس از کاهش نرخ جهانی این مواد اولیه، عملیات تولید خود را متوقف و واردات آن را از امریکای لاتین و چین آغاز کرد. سـال گذشته، روسـیه واردات این ماده از آرژانتین و شیلی را به‌دلیل تحریم‌های غرب متوقـف کرد و همزمان نرخ این ماده با افزایش بسـیار شـدیدی همراه شـده بود، به‌نحوی‌که نرخ هر تن آن در سال ۲۰۲۲ به بیش از ۸۰ هزار دلار رسـید. این مخازن در سال ۱۹۴۷ در روسیه کشف شده بودند، اما به‌دلیل عدم‌تقاضا برای این ماده معدنی، کار روی آنها متوقف شد. اکنون این فلز به‌دلیل رشـد ۷۵ درصدی تولید خودروهای الکتریکی، تقاضای بالایی دارد و طی ۲ سـال گذشته، نرخ آن به‌شدت افزایش یافته است و تحلیلگران انتظار دارند این روند برای مدت طولانی ادامه یابد.

در گزارش صمت درباره آثار قوانین ضدونقیض حوزه معدن مطرح شد

گفت خود پیداست از...

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

تعدد قوانین وضع‌شـده در حوزه معدن، معضل عجیبی به نام تورم قانونی به‌وجود آورده و در نتیجه آن، نوعی هرج‌ومرج و بی‌قانونی بر بخش‌های گوناگون حاکم شده است. علاوه بر این، بعضی از کارشناسان معتقدند در میان این قوانین بعضی، نقیض بعضی دیگر هستند.

مشـکل آن‌قدر جدی است که به‌تازگی هیاتی برای شناسایی و برطرف کردن این مشکل تشکیل شده و مشغول کار است.

در گزارش امروز صمت از ۲ کارشـناس و صاحب‌نظر در حوزه معدن خواستیم آثار و تبعات این چالش را موردبررسی قرار دهند.

آنچـه در پـی می‌آیـد، تحلیل و بررسـی ایـن چالش از نـگاه عبدالنبـی مکابر و حسام‌الدین فرهادی‌نسب است.

عکس: صمت

ضدونقیض در معدن

عبدالنبـی مکابر ـ کارشـناس و فعال معدن: در کشـور ما حسب بررسی و تحقیقات به‌عمل‌آمده، بیش از ۸۲ هزار مقرره بیشتر هم تکراری، متضاد و مبهم در بخش معدنی وجود دارد، که تفاسیر و تعابیر متعدد از هریک از آنها منجر به ایجاد سـردرگمی و اختلافات مضاعف بین ذی‌نفعان می‌شود. البته چندی است کارگروهی با عنوان «هیات مقررات‌زدایـی» از طرف وزارت اقتصاد و دارایی تشـکیل شده و اقداماتی برای شناسایی، اصلاح یا حذف این قوانین مخل انجام گرفته که توفیق نسـبی داشـته است و از ۲۵۰۰ مقرره تحت‌بررسی، ۷۰۰ مورد را اصلاح کرده‌اند، اما سـازمان‌های ذی‌ربط بیشتر از اجرای موارد اصلاحی سر باز زده‌اند. به‌طورمثال، هنوز سردرگمی‌هایی درباره «خام‌فروشی» وجود دارد. گفته می‌شود: «هر نوع تغییـرات در مـواد معدنی اعم از تغییرات شـیمیایی یا فیزیکی، آن ماده را از مقوله خام بودن، خارج می‌کند». با این تعریف، سنگ‌آهن و سنگ‌های ساختمانی نباید جزو مواد خام به‌شمار آیند.

یا در جایی دیگر نیز، درباره محصولات با «ارزش‌افزوده پایین» توضیحاتی داده شـده که مبهم و ناقص اسـت و به‌این‌ترتیب، مشکلات عدیده‌ای ایجاد کرده و نمونه دیگر مصوبات سـال ۹۲ شـورای‌عالی معدن است که براساس آن «حریـم» مشخص‌شـده بـرای محدوده‌های معدنی روباز ۱۵۰ متر و زیرزمینی تا ۲۵۰ متر تعیین‌شده است. حسـب این تعریف، مـواد معدنی بین ۲ معـدن یا واقع در حریم‌هـا، برای همیشـه حبس و غیرقابل‌اسـتفاده و دسترسی می‌ماند. در حالی که با استفاده از تجارب سایر کشـورهای پیشـرو در حوزه معدن مانند شیلی، کانادا، اسـترالیا و...، با اسـتفاده از پیشرفت‌های فناورانه و تهیه نقشـه‌های دقیق که در کشـور ما نیز دانش و تجربه آن موجود اسـت، می‌توان مشـکلات حبس مواد معدنی در حریم‌ها و اختلافات میان معدنداران را کاهش داد.

> البته چندی است کارگروهی با عنوان «هیات مقررات‌زدایی» از طرف وزارت اقتصاد و دارایی تشکیل شده و اقداماتی برای شناسایی، اصلاح یا حذف این قوانین مخل انجام گرفته که توفیق نسبی داشته است

▣ منشأ مشکلات

این مشـکلات ریشـه‌های متعددی دارند که از جمله مهم‌ترین آنها، اشکالی است که به ماده ۲ و ۴ قانون معدن در ایران وارد اسـت. هرچند تمامی امور مربوط به معدن اعم از صدور، اجازه، نظارت، توسـعه و سیاست‌گذاری در اختیـار وزارت صمت قرار دارد،امـا این وزارتخانه درباره ثبـت و اخـذ پروانه، در عمل مسـئولیت‌پذیری حداقلی دارد، بـه تعبیری با وضع این قانون سرنوشـت معدن به سـازمان‌هایی دیگر، غیر از متولی اصلی آن، واگذار شده و این موضوع با روح ماده ۲۴ مکرر قانون معدن در تضاد است، زیرا سازمان صمت استان‌ها کاملا تابع رأی صادره از طرف سـازمان «منابع‌طبیعی» هستند و وزارت صمت در اعتراض به عمده رأی‌های صادره از منابع‌طبیعی فاقد اراده و منفعل اسـت. این دوگانگی در ماموریت و اقدام، بسترساز رانت و فساد می‌شود. از دیگر مشکلات قابل‌ذکر، محدود کردن محدوده معدنی اسـت. به‌عبارت سـاده‌تر، متقاضـی اول محـدوده، پس از اکتشـاف اولیه و تعیین ظرفیت و ذخیره آن، برای سرمایه‌گذاری یا جذب سرمایه برنامه‌ریزی و اقدام می‌کند، اما با خارج شـدن بخشـی از محدوده موردنظر توسـط صمت از ثبت و درج در پروانه و انتقال آن به شـخص ثالث دیگـر، انگیزه‌های متقاضی اول کمرنگ می‌شـود و شاهد تعطیلی زودهنگام این نوع معادن ناشی از این نقیصه هستیم.

▣ چالش‌های بزرگ

کشور ایران باوجود داشتن یک درصد از جمعیت جهان، نزدیـک به ۷ درصد ذخایر معدنی کشف‌شـده در دنیا را دارا اسـت و بیش از ۶۸ نوع ماده معدنی غیرنفتی و ۳۷ میلیارد تن ذخایر قطعی و ۵۷ میلیارد تن ذخایر احتمالی معدنی در کشـور وجـود دارد. اما باوجـود ظرفیت‌های بالقوه معدنی، در نبود «نقشـه‌راه»، سایر ناتمام‌ها به‌ویژه ضدونقیض‌هـای مفاد قانونـی و تاثیـرات آن بر فعالان ایـن حـوزه، بحران‌زا اسـت. با بررسـی اجمالی گزارش کمیسـیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران درمی‌یابیم که ۴۴ درصد مشـکلات معدنی مربوط به وضع قوانین و مقررات متناقض دولتی است، ۳۳ درصد از سوءمدیریت و مشکلات حوزه معدنداری، ۱۳ درصد از معضلات طبیعی و ۱۰ درصـد باقیمانده، از مشـکلات بین‌المللی نشـأت می‌گیرد. بنابراین قوانین و بخشـنامه‌های ضدونقیض، از جایگاه اولی برخوردار است. فعالیت بخش معدن بی‌شک با فعالیت‌های سازمان‌هایی نظیر محیط‌زیست، جنگل‌ها و مراتع و آبخیزداری، میراث فرهنگی و صنایع‌دسـتی و گردشگری و ... همپوشانی فراوانی دارد و بدون تعامل بین ارگان‌ها و نهادهای فوق سـرمایه‌گذاری در بخش معدن بی‌سرنوشـت و توجیه‌ناپذیر جلوه می‌کند. نگاه بخشـی هریک از ارگان‌ها به منافع خود در کشور، در بیشتر موارد مشـکل‌آفرین و معدنکاری در ایران را با مشـکل مواجه کرده اسـت. بنابراین، نگاه جزیره‌ای نهادها و ارگان‌ها به منافع خود، بی‌توجهی به تصمیمات اتخاذشـده توسـط نهادهـای بالادسـتی، از عمده‌ترین دلایـل رکود بخش معدنی است.

▣ راه‌های برون‌رفت

اصلاح نشـدن رویکردها و سیاسـت‌ها، بی‌شک منجر به کاهش سـطح تولید و صـادرات محصولات معدنی و فلـزی، افزایش بیـکاری، تعطیلی بنگاه‌هـای تولیدی، مهاجـرت متخصصـان، فرار سـرمایه از بخـش مولد به بخش‌های غیرمولد و.... خواهد شـد،از این‌رو رونق تولید در بخش معدن و صنایع معدنی مستلزم توجه به موارد زیر است: اصلاح سیاست‌های ارزی بانک مرکزی، دخالت نکردن دولت در قیمت‌گذاری محصولات معدنی و فلزی، سـاماندهی اصولی خریداران دارای مجوز بورس کالا، رفع موانع صادراتی و تامین نقدینگی و سـرمایه در گردش واحدهای معدنی و صنایع‌معدنی.

▣ تداوم وضع موجود

براساس گزارش کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی و اصل ۴۴ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی، ۳۸ چالش اساسـی پیـش‌روی صنعت و معدن در کشـور قرار دارد کـه در زمینه‌هایی ازجملـه قوانین، بیمه، حقوق ورودی و..... شناسـایی و دسته‌بندی شـده است و در ادامه به ۷ مورد از مهم‌ترین‌ها اشاره می‌شود؛ نبود نقشه‌راه معدنی، بی‌توجهـی به اکتشـافات پایه و تفصیلـی، محرومیت از سرمایه و فناوری جهانی، ناهماهنگی با قوانین بالادستی، سیاسـت‌گذاری جزیره‌ای در صادرات معدنی، تداخلات قانونـی و بی‌توجهی به مهارت و آمـوزش. علاوه بر این، چالش‌هـای بین‌المللی نیـز می‌توانـد وضعیت موجود معدنی کشـور را بحرانی‌تر کند و بـه نگرانی فعالان این حوزه بیفزاید. براسـاس گزارش EY (موسسه بین‌المللی خدمات حسابرسـی، مشـاوره مالی، حقوقـی، تجاری، راهبـردی و...) دسـت‌کم ۱۰ معضـل، کسـب‌وکارهای معدنی را تهدید می‌کند که ۳ مورد آن بسیار حائزاهمیت اسـت: توسعه پایدار شامل مسـائل اجتماعی، سیاسی و حاکمیت ESG، آب، معضل کودکان کار، هویت، برابری و...)، مسائل ژئوپلتیک و تغییرات آب‌وهوایی و تولید سبز (کربن‌زدایی).

سیکل معیوب بخشنامه‌ها

حسـام‌الدین فرهادی‌نسـب ـ کارشناس و فعال معدن: در بخش معدن کشـور بـا قوانین متضاد روبه‌رو نیستیم. از اتفاق، به‌نظر من، شاید قانون معادن در کشور ما جزو معدود قوانین پیشـرو دنیا اسـت و کارآیی بالایی دارد. البتـه شـاید بتوان گفـت در برخی مـوارد، کمتر حامی معدنکاران اسـت و از شـفافیت لازم و کافی برای حمایت از معدنکار و بهره‌بردار برخوردار نیست، اما به‌نظر نمی‌رسـد که دچار کم‌وکاسـتی‌های ذاتی باشد. مشکل اصلی، مربوط به بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و...است. هر معاونتی که مسئولیت را تحویل می‌گیرد، بخشنامه‌هایی صادر می‌کند و به‌این‌ترتیب، براساس شرایط روز، تغییرات مکرری رخ می‌دهد و همین منشأ نابسامانی‌های موجود اسـت. تا پیش از معاونت معدنی فعلی، ۵ معاونت معدنی دیگـر، که به‌نوعی وزیر معدن به‌شـمار می‌آیند، آمدند، امـا در مدتی کمتر از ۲ سـال، جای خـود را به دیگری دادند. روشن است هر فردی که در چنین جایگاهی قرار می‌گیرد، با مسائل و مشکلات متعددی دست‌وپنجه نرم و تلاش می‌کند و با روش خود، اقدام به حل‌وفصل مشکلات کنـد و هـر یک تصمیمی می‌گیرند و بخشـنامه‌هایی را صادر و ابلاغ می‌کنند، اما از تبعات پایین‌دسـتی آن آگاه نیسـتند. در تمام موارد و معضلات حوزه معدن، اثر این سـیکل معیوب به‌خوبی روشـن اسـت. حتی در بعضی موارد، بخشـنامه‌هایی که صادر شده، خلاف نص صریح قانون است. به‌عنوان‌مثال، در قانون به‌صراحت بر موضوع ورود ماشین‌آلات تاکید، اما متاسفانه دستورالعملی صادر شـده که بالاتر از قانون قرار گرفته و موجب دردسـرها و اتفاقات ناخوشـایندی شده که در سـال‌های اخیر برای واردات ماشـین‌آلات رخ داده اسـت. ایـن بخشـنامه‌ها فراقانونی هستند و بیشتر آنها به‌جای آنکه راهگشا باشند، دسـت‌وپای کارشناسان را در استان‌ها می‌بندند. وقتی از بالادسـت شفافیتی ایجاد نشـود و ابهاماتی وجود داشته باشـد، این ابهامات همین‌طور که به پایین‌دسـت نشت می‌کنـد، چندین و چند برابر می‌شـود. به‌هرحال، تعداد معـدودی از بالادسـت می‌توانند بـر تصمیمات معاونت معدنی تاثیرگذار باشـند،اما وقتـی تصمیمات به ادارات ابلاغ می‌شـود، تعداد نیروهای ذی‌نفوذ بیشـتر می‌شود، از سازمان بازرسی گرفته تا حسابرسی، حراست و... همه می‌تواننـد در اجرای بخشـنامه‌ها دخل و تصرف کنند و اجازه ندهند، کار طبق روال پیش برود.

▣ در پیچ‌وخم بخشنامه‌ها

شاید یکی از بهترین دوران رونق معدن مربوط به زمانی اسـت که آقای حسـین محلوجی، وزیر معادن و فلزات بودند و عنان کار را در اختیار داشـتند. من به‌شـخصه از ایشان شنیدم که گفتند در تمام دوران مدیریت‌شان، تنها یک بخشـنامه با این مضمون صادر کردند که هیچ‌کس حق صدور بخشـنامه را ندارد! همین نکته می‌تواند چراغ راهنمایی برای حرکت ما باشـد. وقتی قانون وجود دارد، دیگر جایـی برای وضع دسـتورالعمل‌های جدید وجود ندارد، چون دستورالعمل‌ها همان‌طور که از نام‌شان پیدا است، براساس نظرات شخصی و روش‌هایی است که یک جریان فکری آن را به مصلحت می‌داند، اما قانون، شـأن و منزلـت بالاتری دارد و برای تصویب و ابلاغ آن مسـیر طولانی‌تری طی و عقلانیت بیشتری در آن دیده می‌شود.

▣ چالش‌ها

وضع موجود نتیجه همین مشکل است. آن‌یکی پرسید اشـتر را که هی؛ از کجا می‌آیی ای فرخنده‌پی؟ گفت: از حمام گرم کوی تو؛ گفت: خود پیداست از زانوی تو!

اگر کارها درست انجام شده بود، امروز در میان این‌همه مشـکل دسـت‌وپا نمی‌زدیم. در حال حاضر مشکلات از بخش زیرسـاخت‌ها و سـخت‌افزاری آغاز می‌شـود و تا بخش نرم‌افزاری و مغزافزاری را در برمی‌گیرد و متاسفانه بـا کمال ناخشـنودی، باید بگویم در بسـیاری از موارد، افراد تحصیلکرده که گاهی در خارج از کشـور هم درس خوانده‌انـد، هیچ عـرق معدنی ندارند و بیشـتر به‌دنبال کاسبی هستند و نه دلی بر آن می‌سوزانند و نه در جایی گرهی را باز می‌کنند. کشور ما دارای ظرفیت‌های عظیم معدنی اسـت. منابع بی‌قیمتی که خداوند به این کشـور بخشیده، موجب شـده است، سهم قابل‌توجهی از کیک معدنی جهان در اختیار ما قرار داشته باشد، اما متاسفانه در برداشـت و اسـتفاده از آن خیلی ضعیف هستیم و تا زمانـی کـه اراده اجرایی برای حل این مشـکل به وجود نیایـد، کاری از هزاران هزار اتاق فکـر، کارگروه، کمیته و... برنمی‌آید.

▣ فرهنگ و بروکراسی

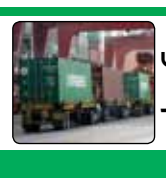
یکـی از نقاط کور این گره، مشـکل فرهنگی و معضل بروکراسـی ذهنی ما اسـت. یعنی معمولا چشـم‌انتظار می‌نشـینیم تـا همه مشـکلات را دولت حـل کند و در مواردی انگشت‌شـماری هم که کسی بخواهد خود کاری کند، دولت آن‌قدر بزرگ شـده و فضا را گرفته اسـت که امکان حرکت را به دیگران نمی‌دهد. این وضع از گذشته برای ما به یادگار گذاشته شده و گویا قرار است به‌همین ترتیب به‌دسـت آیندگان برسد، مگر اینکه همان‌طور که گفتـم یک اراده جمعی ایجاد شـود که این هم تابعی از وضعیت اقتصادی کشور است.

امـا اگر بخواهیـم موضوع را به حوزه معـدن محدود کنیم، به‌گمـان من، بایـد کارگروهی تشـکیل شـود، که به‌تازگی در قوه قضائیه تشـکیل شده و قرار است قوانینی را که از سال ۶۳ به بعد وضع شده، ارزیابی کند و موارد پرشـمار تناقض را آشـکار سـازد، از جمله تفاهمنامه‌ای که در سـال ۱۹۹۴، دکتر جعفر سـرقینی با منابع‌طبیعی و محیط‌زیسـت به امضا رسـاند و یکی از بزرگ‌ترین زیان‌ها را به بخش اکتشـاف معدن وارد کرد. بسـیاری از مفادی که در این تفاهمنامه آمده اسـت، نه اجرایی شد و نه حتی کسی از فحوای آن سر درمی‌آورد،اما اصل وجود این تفاهمنامه مثل شمشیری بالای سر بخش معدن قرار گرفت و مانع حرکت آن شـد و هنوز عوارض آن مشـهود اسـت. همکاری نکردن ادارات و نظام اداری با بخش اکتشـاف و معدن وجود دارد که این هم معضلی ریشه‌دار است و چشم‌اندازی برای حل آن دیده نمی‌شود و به‌عقیده من، علت اصلی همه این مشکلات همان است که ما براساس مر قانون عمل نمی‌کنیم.

سخن پایانی

باوجوداینکه نظر کارشناسـان گـزارش در زمینه ضدونقیـض بودن اصـل قانون تا حـدودی تفاوت داشـت، اما فحـوای کلام هر دو ایـن نکته بود که موانعـی که با لباس قانون سـر راه معدنکاری ظاهر می‌شـود، بزرگ‌تریـن آفت این بخش اسـت و باید راهی برای برون‌رفت از این معضل یافت.

گسترش
تجارت
روزنامه صبح ایران و اقتصاد
سه‌شنبه
۹ اسفند ۱۴۰۱
۷ شعبان ۱۴۴۴
۲۸ فوریه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۷۷
پیاپی ۳۵۹۵
www.Tejaratdaily.com

«ناخدا» انتخاب میان بد و بدتر

دخل‌وخرج جور می‌شود؟

املاکی‌ها آتش‌بیار معرکه گرانی

راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی در راستای کنترل بازار آزاد

وحید شقاقی شهری، کارشناس اقتصادی معتقد است، بر اساس واقعیت اقتصاد ایران امکان مدیریت بازار ارز وجود دارد؛ چراکه هم اکنون فاکتورهایی همچون بدهی خارجی/بدهی شرکت‌های دولتی و دولت نسبت به شاخص تولید ناخالص داخلی و درآمدهای ارزی ۶۰ میلیارد دلار حاصل از فرآورده‌ها و مشتقات نفتی و کاهش قدرت دلاری نقدینگی موجود در کشور به کمترین سطح خود در ۱۰ سال اخیر همگی حاکی از وجود ظرفیتی مناسب برای کنترل بازار ارز است.

این کارشناس اقتصادی می‌گوید: بانک مرکزی با راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی در تلاش است تا بازار آزاد را کنترل کند و از رهبری این بازار در مسائل ارزی و اقتصادی جلوگیری کند به‌گونه‌ای که قرار است این مرکز بخش عمده نیازهای ارزی مثل مسافرتی/تحصیلی به غیر از کالاهای ضروری در این مرکز تامین کند همچنین تامین ارز برای واردات کالاهای مختلف نیز از این مرکز صورت می‌گیرد.

وی می‌افزاید: زمانی که کشف قیمت با یک مکانیزم شفاف در عرصه و تقاضا صورت می‌گیرد صادرکنندگان نیز تمایل دارند که ارز حاصل از صادرات خود را در مرکز مبادله عرضه کنند که این امر به نفع اقتصاد است و رانت را نیز از بین می‌برد؛ بنابراین اگر بانک مرکزی به دنبال کارآمدی این مرکز است باید تلاش کند با همکاری دیگر نهادهای اقتصادی و نظارتی جلوی قاچاق کالا را بگیرد و چون بخشی از نیازهای ارزی کشور به دلیل قاچاق است همچنین در کنار این اقدامات باید خروج سرمایه مدیریت شود و به دنبال حکمرانی ریال مبتنی بر اسناد باشیم.

فرآیند خرید ارز در تالار ارز خدماتی چگونه است؟

آشنایی با کارکرد مرکز مبادله ارز و طلا

محمدرضا فرزین که در میانه یک التهاب ارزی مسئولیت ریاست بانک مرکزی را پذیرفت، از ابتدای کار راه‌اندازی بازار مبادله ارز و طلا را به عنوان یکی از برنامه‌های محوری خود برای ساماندهی بازار ارز اعلام کرد؛ بازاری که قرار شد جایگزین بازار متشکل ارزی شود و تمامی نیازهای ارزی تجار و بازرگانان و مردم را در حوزه‌های واردات کالا و خدمات پاسخ دهد. سرانجام این بازار دوم اسفند ماه کار خود را آغاز کرد؛ اعلام شده هدف از ایجاد این سامانه، شکل‌گیری مرجعیت قیمت، افزایش حجم معاملات رسمی و سهولت دسترسی متقاضیان بازار ارز و طلا است.

مرکز مبادله ارز و طلای ایران در قالب ۲ تالار مجزای تالار حواله ارزی و تالار ارز خدماتی فعالیت می‌کند و منابع لازم ارزی تالار حواله از محل صادرات شرکت‌های صنایع پتروشیمی، مس، معادن، فولاد، پالایش نفت، قیر تامین می‌شود. ارز حاصل از صادرات سایر صادرکنندگان در تالار حواله ارزی مرکز مبادله ارز و طلای ایران تامین و جهت فروش به واردکنندگان عرضه می‌شود. همچنین تامین ارز بابت واردات دارو، لوازم و تجهیزات پزشکی و کالاهای اساسی همچنان با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان بر بستر سامانه نیما کماکان با قوت ادامه خواهد یافت.

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلا از برنامه‌های محوری بانک مرکزی برای ساماندهی و کنترل بازار ارز و کوچک کردن بازار غیررسمی است که ضمن تامین نیاز ارزی ۶۳ سرفصل خدماتی، پنجره تامین مالی قاچاق کالا را بست

حمایت همه جانبه دولت از بازار مبادله ارز و طلای ایران

جواد اوجی، وزیر نفت از عرضه تمامی ارز حاصل از صادرات شرکت‌های پتروشیمی و پالایشی در مرکز مبادله ارزی خبر داد و تاکید کرد: همه ارکان دولت موظف به حمایت از بسته جدید سیاست‌های ارزی دولت و اجرای دقیق آن هستند. به گزارش ایسنا، وزیر نفت در این رابطه تصریح کرد: از این پس شرکت‌های پتروشیمی و پالایشی و هلدینگ‌های مربوط به این حوزه مکلف به عرضه ارز صادراتی در سامانه مبادله ارزی بانک مرکزی هستند. انتظار می‌رود مانند گذشته عملکرد مطلوبی هم‌سو با سیاست‌های کلان ارزی دولت داشته باشند.

سید رضا فاطمی‌امین وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز به شرکت‌های بزرگ صنعتی و معدنی دستور داد تا ارزهای صادراتی خود را در مرکز مبادله ارز و طلا عرضه کنند. وی در جلسه ویژه‌ای که با حضور مدیران شرکت‌های بزرگ صنعتی و معدنی و مسئولان ارزی بانک مرکزی در وزارت صمت برگزار شد، تاکید ویژه دولت بر پیگیری بازگشت ارزهای صادرکنندگان بزرگ و عرضه آن در مرکز مبادله ارز و طلا را ابلاغ کرد. فاطمی امین با اشاره به اینکه همه ارکان دولت مکلف به حمایت از بسته جدید ارزی هستند، تاکید کرد: شرکت‌های زیرمجموعه وزارت صمت موظفند ارزهای صادراتی خود را در مرکز مبادله ارز و طلا عرضه کنند. در همین راستا شرکت ملی مس نیز با ابطال عرضه کالا با نرخ تسعیر ۴۵ هزار تومانی در بورس کالا، دولت نشان داد در حمایت از بسته جدید ارزی مصمم است.

یکی از مشکلاتی که در سال‌های گذشته در زمینه تثبیت سیاست‌های ارزی وجود داشت، عدم تبعیت شرکت‌های بزرگ صادراتی که عمدتا هم دولتی هستند، از این سیاست‌ها بوده است. بر اساس تاکید وزارت صمت، تمام شرکت‌های صنعتی و معدنی صادرات‌محور مکلفند در چارچوب بسته جدید ارزی بانک مرکزی، نسبت به فروش ارز خود در مرکز مبادلات ارز و طلا طبق مکانیسم قیمتی آن اقدام کنند.

فرآیند تامین ارز در تالار ارز خدماتی

با راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران، ضمن بازنگری صورت گرفته در سرفصل‌های تخصیص ارز خدماتی به منظور پاسخگویی به همه نیازهای واقعی ارزی، جایگزینی روش‌های نظارت پسینی به جای نظارت پیشینی به عنوان سرفصل‌های مربوطه با رویکرد تسهیل مقررات توسعه یافتند. از مهم‌ترین سرفصل‌های بازنگری شده در مقررات می‌توان به سرفصل‌های ارز درمانی، ارز دانشجویی، ارز ماموریت، ارز مسافرتی، ارز شرکت‌های هواپیمایی داخلی، ارز شرکت‌های ترانزیت زمینی و دریایی و سایر موارد اشاره داشت. بر این اساس، سرفصل‌های ۶۳ گانه مصارف ارزی خدماتی (غیربازرگانی) در مرکز مبادله ارز و طلای ایران منتشر شد و متقاضیان دریافت ارز در سرفصل‌های خدماتی مصوب بایستی با مراجعه کارگزاران مرکز مبادله (بانک‌ها و صرافی‌های عامل) نسبت به ثبت درخواست و ارائه مدارک اقدام کنند. در ادامه ارز مورد نیاز آن‌ها پس از بررسی و تایید مدارک توسط نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط مستقر در مرکز مبادله ارز و طلای ایران، از طریق شعب بانکی و صرافی‌ها به آن‌ها ارائه خواهد شد.

متقاضیان ارز خدماتی با مراجعه به مرکز مبادله ارز و طلای ایران به شرح زیر اقدام به دریافت نیاز واقعی ارزی خود در قالب اسکناس یا حواله ارز می‌کنند: متقاضی بایستی به تارنمای مربوطه مراجعه و نیاز واقعی ارزی خود را ثبت و همچنین اسناد و مدارک مرتبط با هر سرفصل را در سامانه طراحی‌شده جهت بررسی دستگاه اجرایی ذی‌ربط بارگذاری کند. اسناد و مدارک مربوطه توسط دستگاه اجرایی ذی‌ربط ملاحظه و بررسی شده و متقاضی به بانک ملی ایران ارجاع داده می‌شود؛ متقاضیان پس از تایید پرداخت، جهت دریافت حجم ارزی اسکناس یا حواله تاییدشده به شعب منتخب بانک ملی ایران مراجعه می‌کنند و مراتب به طریق مقتضی به ایشان اطلاع‌رسانی می‌شود.

فرآیند تخصیص ارز در مرکز مبادله ارز و طلا

مسعود توکلی مدیر ارز خدماتی مرکز مبادله ارز و طلا گفت: فرآیند تخصیص ارز در این مرکز ۳ تا ۴ روز به طول می‌انجامد. فرآیند دریافت ارز در مرکز مبادله به این صورت است که متقاضی دریافت ارز در سرفصل‌های خدماتی مصوب بایستی به یکی از کارگزاران مرکز مبادله مراجعه کند و مدارک ارائه شده از سوی او بررسی می‌شوند. اگر مدارک منطبق با شرایط اعلامی بود، مدارک تحویل مرکز مبادله و نماینده دستگاه در مرکز می‌شود. نماینده مقیم دستگاه مربوطه در مرکز مبادله به صورت ماهوی مدارک را بررسی می‌کند. در صورت تایید یک کد برای متقاضی ارسال می‌شود که متقاضی با همراه داشتن کد می‌تواند به کارگزار اولیه که انتخاب کرده مراجعه و ارز خود را دریافت کنند. البته در ابتدای شروع کار شعبه‌های منتخب بانک ملی به عنوان کارگزاران ما خدمت‌رسانی خواهند کرد. به گزارش خبرگزاری فارس، مدیر ارز خدماتی مرکز مبادله در پاسخ به این پرسش که به چه افرادی ارز تخصیص داده می‌شود؟ گفت: تمام ذی‌نفعان سرفصل‌های ارز خدماتی چه اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند تقاضای خودشان را به کارگزار ارسال کنند. نکته مهم اینجاست که هیچ تفاوتی میان یک ذی‌نفع و یک متقاضی وجود ندارد و تمام متقاضیان اگر مدارک خود براساس سرفصل‌های اعلام شده را ارائه کنند، ارز به آن‌ها تعلق خواهد گرفت. فقط دستگاه مربوطه کار راستی‌آزمایی دارد که مدارک تحویل داده شده، صحت دارند یا خیر.

روش کشف نرخ ارز چگونه است؟

یکی از سوالات اصلی در زمینه فعالیت مرکز مبادله ارز و طلا، نحوه کشف نرخ در این بازار است. بر اساس اعلام بانک مرکزی، نرخ معاملات ارزی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران در دو تالار نقد و حواله ارز بر مبنای منابع و مصارف ارزی کشور و براساس متغیرهای بنیادی اقتصادی کشف شده و مبنای معاملات فی‌مابین قرار می‌گیرد. محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی در این زمینه گفت: نرخ ارز در مرکز مبادله ارز و طلای ایران مبتنی بر منابع و مصارف ارزی کشور و همچنین بر اساس متغیرهای بنیادین اقتصاد کشور تعیین می‌شود. نرخ اسکناس نیز متناسب بر همین امر تعیین می‌شود و سامانه نیما نیز همچنان برای کالاهای اساسی به قوت به فعالیت خود ادامه خواهد داد. رئیس کل بانک مرکزی در عین حال تاکید کرد: کنترل نرخ ارز ارتباط مستقیم با کنترل انتظارات تورمی دارد و این فراتر از راه‌اندازی مرکز مبادله است. از این رو باید فعالان تمام بخش‌ها در مدیریت انتظارات اقتصادی به ما کمک کنند.

■ برنامه‌های آتی مرکز مبادله ارز و طلای ایران

توسعه تالارها براساس نیازهای متنوع ارزی، توسعه ابزارهای معاملاتی مبتنی بر ارز و طلا از جمله سلف و سواپ، مرجعیت نرخ به عنوان نرخ مرجع ارز و طلای کشور و توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی با بازارهای مالی و ارزی منطقه‌ای و جهانی، از مهم‌ترین برنامه‌های آتی مرکز مبادله ارز و طلای ایران است. به گفته رئیس کل بانک مرکزی، راه‌اندازی این مرکز با اتکا به تجارب گذشته کشور در حوزه ارزی انجام شده است. مرکز تبادل ارز و طلا در ادامه راه نیازمند حمایت و فکری و رسان‌های صاحب‌نظران و رسانه‌های کشور است تا از یک سو روند حرکت این مرکز به‌درستی باشد و از سوی دیگر انتظارات تورمی کنترل شود. بناست تا این سامانه، نقطه اتصال بازار غیررسمی را به نظام ارزی کشور قطع کند.

■ موجودی مطلوب اسکناس ارز

یکی از نقاط اتکای بازار مبادله ارز و طلا برای کنترل بازار ارز اتکای این بازار به منابع ارزی کشور است؛ چراکه هم اکنون با توجه به فروش روزانه بیش از ۱.۳ میلیون بشکه نفت و رشد ۳۵ درصدی تامین ارز واردات در امسال وضعیت اسکناس ارز کشور مطلوب است آمارها نشان می‌دهد که تامین ارز برای واردات امروز به بیش از ۶۳ میلیارد دلار رسیده و تخصیص ارز هم ۸۲.۵ میلیارد دلار بوده است؛ در واقع تامین ارز نسبت به سال گذشته ۳۵ درصد رشد داشته است که وضعیت ارزی مطلوب ما را نشان می‌دهد. بنابراین با توجه به موجودی مطلوب اسکناس ارز در کشور و صادرات نفتی و غیرنفتی بالا، مرکز مبادله ارز و طلا امروز از نظر تامین ارز هیچ مشکلی ندارد. مرکز مبادله طلا و ارز که مبنای آن کشف نرخ ارز است، برای دلار اسکناس نرخ حدود ۴۱ هزار تومان و دلار حواله حدود ۳۶ هزار تومان کشف کرده است و با توجه به شرایط اقتصادی هر نیاز در قالب مصارف ۶۳ گانه مردم تامین خواهد شد.

سخن پایانی

آمارهای رسمی اعلام‌شده از سوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز حکایت از آن دارد که حدود ۱۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار کالای قاچاق به کشور وارد می‌شود و از سوی دیگر ارزش کالای قاچاق خارج‌شده از کشور نیز حدود چهار میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار عنوان شده است. با در کنار هم قراردادن آمار اعلامی از سوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مسئولان وزارت صمت و اتحادیه‌های کشور بیانگر آن است که فقط در پنج گروه کالایی شاهد عرضه ۱۲ میلیارد دلار کالای قاچاق در کشور هستیم.

بر این اساس در حوزه لوازم‌یدکی خودرو ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار، لوازم آرایشی و بهداشتی به همین میزان، لوازم‌خانگی دو میلیارد، حوزه نساجی و پوشاک ۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون و در حوزه دخانیات ۵۰۰ میلیون دلار کالای قاچاق در کشور عرضه می‌شود که با فرض دلار ۲۶ هزار تومانی، معادل ۳۱۲ هزار میلیارد تومان است، تجارتی پرسود که تامین مالی آن از طریق بازار غیررسمی انجام می‌شود.

بر این اساس تلاش برای کوچک کردن بازار غیررسمی و عمق بخشی به بازار رسمی با هدف کاستن از تکانه‌های ارزی به عنوان یکی از رویکردهای محوری بانک مرکزی در دولت سیزدهم بوده است، رویکردی که در سایه تشدید تحریم‌ها و جنگ اقتصادی بیش از بیش ضرورت آن آشکار شده است و بانک مرکزی تلاش می‌کند تا در کنار تامین نیاز واقعی مردم مانع از هدررفت منابع ارزی ارزشمند کشور در شرایط تحریمی شود و پنجره‌های تامین مالی قاچاق کالا به کشور را مسدود سازد.

آمار اعلامی از سوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مسئولان وزارت صمت و اتحادیه‌های کشور بیانگر آن است که فقط در پنج گروه کالایی شاهد عرضه ۱۲ میلیارد دلار کالای قاچاق در کشور هستیم

چهره

پیش‌بینی رشد منفی صادرات فرآورده‌های نفتی

رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی با اشاره به عوامل تاثیرگذار بر بازار صادرات فرآورده‌های ایران غیر از عوامل داخلی گفت: عوامل بین‌المللی مثل رکود ناشی از عدم کنترل کرونا در چین اثر منفی بیشتری نسبت به روسیه و اوکراین داشته است، هرچند اکنون تاحدی کنترل شده و بازار چین دوباره روند مثبت به خود می‌گیرد و باعث افزایش تقاضا و قیمت‌های جهانی خواهد شد.

احمد معروف‌خانی در گفت‌وگو با ایلنا، درباره روند صادرات فرآورده‌های نفتی و چالش‌های آن اظهارکرد: قوانین دست و پاگیر رفع تعهد ارزی که مقطع به مقطع با آزمون و خطا و بدون پشتوانه کارشناسی و بدون اینکه تصمیم گیری‌ها جامعیت داشته باشد روند کلی رشد را متوقف کرده است، خصوصا تصمیم اخیر مجلس که بنا دارند روی واردات عوارض وضع کنند، اوضاع و احوال صادرات را به منفی شدن سوق می‌دهد.

وی با بیان اینکه درحال‌حاضر روند صادرات فراورده مثبت نیست و رشدی ندارد، افزود: اکنون به سمتی رفتیم که دولت از سر ناچاری و باتوجه به کمبود بودجه و شرایط اقتصادی تمام فشار را روی حوزه انرژی گذاشته است، یعنی همه فشار ناشی از کمبود بودجه و اقتصادی روی صنعت پالایش و پتروشیمی است. مجلس هم با کار غیرکارشناسی و پیشنهاد بند «ن» در زمینه وضع عوارض بر صادرات؛ کار صادرات را سخت‌تر خواهد کرد، هرچند رقم ۵ درصد عوارض صادرات به نیم درصد کاهش یافته اما اگر همین هم برای بودجه ۱۴۰۲ تصویب شود روند رشد صادرات فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی را منفی خواهد کرد.

رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ارزش دلاری صادرات اعضای اتحادیه را در امسال ۸ میلیارد دلار اعلام و تاکید کرد: قطعا برای سال آینده این روند را منفی پیش‌بینی می‌کنیم. البته باید ببنیم اوضاع به کجا می‌رسد، در هر حال آنچه از شرایط برمی‌آید روند منفی خواهد بود.

وی با اشاره به عوامل تاثیرگذار بر بازار صادرات فرآورده‌های ایران غیر از علل داخلی گفت: عوامل بین‌المللی مثل رکود ناشی از عدم کنترل کرونا در چین اثر منفی بیشتری نسبت به روسیه و اوکراین داشته است، هرچند اکنون تاحدی کنترل شده و بازار چین دوباره روند مثبت به خود می‌گیرد و باعث افزایش تقاضا و قیمت‌های جهانی خواهد شد.

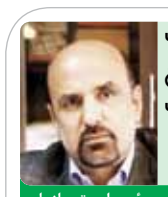
دومین عامل عرضه فرآورده‌ها از سوی روسیه و اعمال سقف قیمتی برای نفت خام این کشور است که قطعا بازار فرآورده هم از آن تبعیت می‌کند.

معروف‌خانی سومین عامل تاثیرگذار بر صادرات فراورده‌های نفتی را معادلات و تعاملات پیچیده بین‌المللی دانست و افزود: چالش‌هایی که عربستان با امریکا بر سر کنترل نرخ و میزان عرضه نفت پیدا کرده، شکاف‌هایی که بین ایران و چین در مسئله عربستان ایجاد شده، تحریم‌های ثانویه امریکا که روز به روز تشدید می‌شود و همچنین عدم امیدواری به احیای برجام از جمله عواملی هستند که روی صادرات فرآورده‌های نفتی تاثیر منفی دارد.

وی خاطرنشان کرد: درحال‌حاضر عمده بازار صادرات فرآورده‌های نفتی ما شرق آسیا، جنوب خلیج‌فارس و کشورهای حوزه CIS است و بیشترین تقاضای این کشورها نیز محصولات سوختی مثل بنزین، گازوئیل، مازوت و نفتا است.

یادداشت

ایرادات نرم‌افزاری، مانع توسعه تجارت

یدالله صادقی ـ رئیس اسبق سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران

دستیابی به رشد اقتصادی، باید توسط ابزارهای مناسب و موثر انجام شود. یکی از این ابزارها، تجارت خارجی و درآمدهای حاصل از صادرات به‌ویژه صادرات غیرنفتی است. در چند مدت اخیر، شاهد افزایش التهاب بازار ارز بودیم؛ کارشناسان بر این باور هستند که افزایش درآمدهای ارزی کشور و مدیریت در محل خرج‌کرد این منابع، می‌تواند از تنش‌های فعلی بکاهد. بنابراین، یکی از راهکارهای مهمی که دولت باید برای ساماندهی به نابسامانی‌های موجود به‌کار گیرد، ایجاد بسترهای مناسب برای توسعه تجارت است. باوجود اهمیت بالای فعالیت‌های این بخش، هنوز بسترها و زیرساخت‌ها آن‌طور که باید و شاید فراهم نیست و از این‌رو نخستین و مهم‌ترین وظیفه دولت و نهادهای ذی‌ربط، رفع نقایص و تکمیل کمبودها است. دولت سیزدهم رشد تجارت خارجی در سال آینده را پیش‌بینی کرد و معتقد است با راهکارهایی مانند افزایش همکاری با کشورهای همسایه و منطقه، این اهداف محقق خواهند شد. این نظر در حالی است که برخی کارشناسان و فعالان تجاری معتقدند هنوز بسترهای توسعه تجارت به‌ویژه صادرات غیرنفتی فراهم نیست و نمی‌توان تنها با بهبود روابط دیپلماتیک صادرات را افزایش داد. تاثیر وجود روابط کم‌تنش و پایدار با سایر کشورها بر تجارت خارجی، انکارناپذیر است؛ تا زمانی که روابط محکم و دوستانه با سایر کشورها نداشته باشیم، نمی‌توانیم فعالیت‌های تجاری خود را گسترش دهیم. روابط مثبت و حسنه بین‌المللی، برای تقویت فعالیت‌های صادراتی لازم است، اما کافی نیست. بسیاری از مولفه‌ها باید در کنار یکدیگر قرار گیرند تا بتوانیم شاهد پیشرفت و افزایش درآمدهای غیرنفتی باشیم. به‌عنوان مثال، نقص تجهیزات حمل‌ونقل و ترانزیت، یکی از رایج‌ترین ایرادات فعلی ساختاری در روند صادرات عنوان می‌شود. تجهیز نبودن پایانه‌های صادراتی، گمرکات و بنادر، ضعف خطوط ریلی و حمل‌ونقل جاده‌ای و سایر موارد ، به‌عنوان خلأهای فعلی حوزه ترانزیت و ترابری ایران معرفی می‌شوند. برخی عقیده دارند دولت باید به تکمیل این بسترها بپردازد و در اسرع‌وقت مشکلات مربوط به حمل‌ونقل تجاری کشور را برطرف کند. آنها معتقدند تقویت زیرساخت بخش‌هایی مانند گمرکات و توسعه محدوده‌هایی از قبیل بندر خشک، باید در دستور کار نهادهای دولتی قرار بگیرد. اما با نگاهی دقیق به شرایط فعلی کشور در می‌یابیم که مهم‌تر از ورود دولت به‌عنوان سرمایه‌گذار توسعه و تجهیز زیرساخت‌ها، تسهیل قوانین باید در دستور کار نهادهای دولتی قرار گیرد. به‌بیان دیگر، اصلاح ایرادات بخش نرم‌افزاری تجارت، نخستین و اصلی‌ترین وظیفه دولت است و باید به آن توجه کرد. وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مختلف باید با تسهیل قوانین، کاهش مقررات دست‌وپاگیر و ایجاد فضای مناسب برای تجار، امکان رشد و توسعه فعالیت‌های بازرگانان بخش خصوصی را فراهم کنند. در این صورت، شرایط برای حضور فعالان اقتصادی در بخش‌های مختلف تجارت فراهم می‌شود و در ادامه، می‌توانند کم‌وکاستی‌های تجهیزاتی را به‌نحوی جبران کنند. اگر به فعالان بخش خصوصی میدان داده و بستر برای فعالیت‌های توسعه‌ای از سوی دولت فراهم شود، بازرگانان می‌توانند سرمایه لازم را وارد و کاستی‌های مربوط به زیرساخت‌ها را تا حدی جبران کنند، اما در حال حاضر سیاست‌های دولتی، مانع از حضور گسترده فعالان تجاری در این امر می‌شوند و همچنان در مسائل سخت‌افزاری نیز ضعف داریم.

طی چند مدت اخیر اخباری مبنی بر راه‌اندازی پروژه‌های مختلف زیرساختی از سوی دولت به‌گوش رسید که به‌نظر می‌رسد بخش زیادی از آنها به نتایج مثبتی منتج نشوند، چرا که طی سال‌های گذشته طرح‌های زیرساختی و سخت‌افزاری مختلفی توسط نهادهای مختلف راه‌اندازی شده است، اما تا به امروز شاهد به‌نتیجه رسیدن آنها نبوده‌ایم. به‌نظر می‌رسد، مناسب است تا نهادهای دولتی از اجرای طرح‌های تبلیغاتی فاصله بگیرند و با تسهیل کردن فضای سرمایه‌گذاری، امکان ورود فعالان اقتصادی و تجاری را برای تکمیل نقایص و توسعه فعالیت‌های بازرگانی فراهم کنند. در چنین شرایطی، بخش تجارت خارجی کشور کارآمد خواهد بود.

جزئیات معافیت مالیاتی کسب‌وکارها در پلتفرم‌های داخلی

به‌دنبال حمایت از کسب‌وکارهای اینترنتی، طرح معافیت آنها از مالیات در پلتفرم‌های داخلی هم مطرح شد که این طرح به‌تازگی به‌تصویب رسیده است. به‌گزارش ایسنا، آیین‌نامه حمایت از سکوها و کسب‌وکارهای اقتصاد دیجیتال که در آبان رونمایی شد، شامل ۱۴ ماده و ۳۰ نوع حمایت دولتی در بخش‌های گوناگون برای کسب‌وکارها و سکوهای داخلی است و معافیت مالیاتی تا سقف حدود ۲ میلیارد تومان درآمد در سال برای کسب‌وکارهایی که فاقد سابقه مالیاتی هستند، یکی از حمایت‌های در نظر گرفته شده برای کسب و کارهایی است که در سکوهای داخلی فعالیت می‌کنند.

همچنین در کنار این مسئله، می‌توان به تخفیف مالیاتی برای کسب‌وکارهای دارای پرونده مالیاتی و قبول هزینه‌های راه‌اندازی و توسعه کسب‌وکار و سکوهای مشمول به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی هم اشاره کرد. بر این اساس، موضوع قابل‌توجه این است که یک امتیاز ویژه برای کسب‌وکارها و افرادی که در پلتفرم داخلی فعالیت می‌کنند، در نظر گرفته شده و آنها تا ۲ سال از پرداخت مالیات، معاف می‌شوند، اگرچه در ابتدا جزئیاتی از این موضوع اعلام نشد، اما مدتی بعد، سازمان امور مالیاتی کشور، احکام مالیاتی آیین‌نامه حمایت از توسعه سکوها و کسب‌وکارهای اقتصاد دیجیتال را ابلاغ کرد.

بنابراین این سازمان موظف شد برای همه کسب‌وکارهایی که پیش از این سابقه مالیاتی نداشته‌اند و باید فعالیت خود را به پلتفرم‌های مشمول انتقال دهند، مشوق‌هایی را اعمال کند.

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با کارشناس ارشد حوزه تجارت مطرح شد

«ناخدا» انتخاب میان بد و بدتر

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

دولت طی روزهای گذشته، اقدامات متعددی را در راستای ساماندهی اقتصاد و تجارت در دستور کار خود قرار داد. از جمله مهم‌ترین اخبار تجاری چند وقت اخیر، تقویت روابط اقتصادی با کشور چین و اصلاح رویه‌های مربوط به پیمان‌سپاری‌های ارزی است که دراین‌باره، اظهارنظرهای متفاوتی وجود دارد. اگر نگاهی به سیاست‌های تجاری دولت سیزدهم طی یک‌سال اخیر بیندازیم، می‌بینیم بهره‌گیری از فرصت‌های منطقه همواره در دستور کار مدیران بوده و ابراهیم رئیسی تلاش کرده است تا در راستای حفظ روابط در منطقه، پیشقدم باشد. انعقاد تفاهمنامه‌های اقتصادی متعدد با کشور چین طی ۲ هفته اخیر، آخرین تلاش‌های انجام‌شده در این راستا بوده، اما اقدامات دولت به این مسئله ختم نشده و توجه به گلایه صادرکنندگان مبنی بر ناعادلانه بودن رویه رفع تعهدات ارزی، از دیگر تصمیمات جدید مقامات مسئول است. رئیس کل جدید بانک مرکزی با راه‌اندازی سامانه جدید ناخدا، چراغ اول اصلاح رویه فعلی بازگشت ارز را روشن کرد و وزیر صمت و نفت نیز بلافاصله همکاری خود با این نهاد را اعلام کردند. برخی معتقدند برنامه‌های دولت که به‌سرعت تدوین و اجرایی می‌شود، بدون پشتوانه منطقی است و باید تامل بیشتری برای اجرای طرح‌های تجاری داشت، اما بعضی دیگر نیز بر این باور هستند که اقتصاد در شرایط فعلی، نیاز به اجرایی شدن برنامه‌های راهبردی و سریع دارد. صمت در این گزارش، با رضا توفیقی، کارشناس‌ارشد توسعه تجارت درباره عملکرد دولت برای ساماندهی فعالیت‌های تجاری در چند وقت اخیر به گفت‌وگو پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

چین عزم خود را برای توسعه دادن صنایع خود جزم کرده و اگر ایران بتواند به‌عنوان شریک جدی این کشور محسوب شود، شاهد رشد تجارت خارجی ایران در ابعاد مختلفی خواهیم بود

حجم تجارت غیرنفتی کشور به ۱۰۲ میلیارد دلار رسید

محمد رضوانی‌فر، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران تازه‌ترین گزارش از وضعیت تجارت خارجی کشور را تشریح و اعلام کرد: درآمدهای ارزی کشور از محل صادرات غیرنفتی در ۱۱ ماه نخست امسال به ۴۸ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، افزایش ۱۲ و ۲۲ صدم درصدی داشته است. به‌گزارش فارس، رضوانی‌فر در تشریح جزئیات آمار تجارت خارجی کشور، به‌میزان صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی کشور به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید و همچنین بدون احتساب صادرات از محل تجارت چمدانی اشاره کرد و افزود: در ۱۱ ماه نخست امسال، صادرات غیرنفتی کشور بالغ بر ۱۱۱ میلیون و ۳۰۰ هزار تن و به ارزش ۴۸ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار بوده که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۰، کاهش حدود یک درصدی در وزن و افزایش ۱۲ درصدی در ارزش دلاری داشته است. بنا بر این گزارش، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران به‌میزان واردات کشور در این مدت اشاره کرد و گفت: واردات به‌میزان ۳۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تن به ارزش ۵۳ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار بوده است که کاهش ۸ درصدی در وزن و افزایش ۱۵ درصدی در ارزش را در مقایسه با مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد.

رضوانی‌فر با بیان اینکه متوسط ارزش گمرکی هر تن کالای صادراتی از ۳۸۶ دلار در ۱۱ ماه نخست سال گذشته به ۴۳۹ دلار در ۱۱ ماه نخست امسال رسیده، تاکید کرد: این آمار نشانگر رشد ۱۳ درصدی است، در حالی که متوسط ارزش گمرکی هر تن کالای وارداتی هزار و ۵۹۷ دلار بوده که نسبت به رقم هزار و ۲۶۶ دلار در ۱۱ ماه ابتدایی سال گذشته، حدود ۲۶ درصد رشد داشته است. رضوانی‌فر همچنین درباره وضعیت صادرات کالاهای پتروشیمی گفت: در این مدت، ۲۱ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار صادرات کالاهای پتروشیمی انجام گرفته است که از نظر وزنی ۴۰ و ۲۵ صدم درصد و از نظر ارزشی ۴۴ درصد از کل صادرات غیرنفتی کشور را تشکیل می‌دهند. همچنین، عمده‌ترین کالای صادراتی گاز طبیعی مایع‌شده به ارزش ۶ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار بوده که سهمی بالغ بر حدود ۱۴ درصد از کل ارزش صادرات را به خود اختصاص داده است.

دولت سیزدهم طی کمتر از یک ماه اخیر، اقدامات و تصمیمات مهمی را برای حوزه تجارت تدوین و اجرایی کرد. به‌عنوان سوال نخست، عملکرد دولت برای توسعه تجارت در چند مدت اخیر را چطور ارزیابی می‌کنید؟

هر اقدامی که منجر به رشد تجارت و توسعه صادرات کشور شود، پسندیده و قابل‌دفاع است. از مهم‌ترین اتفاقات حوزه تجارت طی یک ماه اخیر، سفر رئیس‌جمهوری به چین با هدف توسعه روابط تجاری و اقتصادی بود.

در پی سفر رئیس دولت سیزدهم به چین، اعلام شد ایران حدود ۲۰ توافقنامه و تفاهمنامه با این کشور به‌امضا رسانده که هرچند هنوز جزئیات این توافقنامه‌ها منتشر نشده است و از متن دقیق تفاهمنامه‌ها بی‌اطلاع هستیم، اما به‌طورکلی افزایش همکاری‌های تجاری بین‌المللی در قالب موافقتنامه، امری رایج و موثر در بحث توسعه تجارت است، از این‌رو اقدام دولت برای تقویت روابط اقتصادی میان ایران و چین را می‌توان مسئله‌ای مثبت ارزیابی کرد. همچنین، در این سفر عنوان شده که دولت نیم‌نگاهی به افزایش روابط تجاری با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای دارد که خود نشان از مهیا شدن بسترها برای حضور گسترده‌تر ایران در تجارت جهانی است.

باید تاکید کرد تنها راه برون‌رفت ایران از شرایط نابسامان اقتصادی فعلی ، توجه به تجارت خارجی و بهبود روابط بین‌المللی است، از این‌رو باید از هر رابطه تجاری که فرصت حضور ایران در بازارهای جهانی را مهیا می‌کند، استقبال کرد.

برخی افراد افزایش همکاری با کشور چین را برای ایران دارای دستاورد مثبتی نمی‌دانند. نظر شما درباره این موضوع چیست؟

غیر از مسئله اهمیت توسعه و تقویت روابط بین‌المللی، کشور چین به‌عنوان دومین اقتصاد بزرگ جهان شناخته می‌شود و مهم‌ترین مصرف‌کننده در دنیا است.

رونق تولید، تولد صنایع قدرتمند و در نهایت جمعیت بالای این کشور، چین را به شریک تجاری مهم در عرصه‌های جهانی تبدیل کرده است.

چین عزمی جدی برای توسعه دادن صنایع خود جزم کرده و اگر ایران بتواند به‌عنوان شریک جدی این کشور محسوب شود، شاهد رشد تجارت خارجی ایران در ابعاد مختلفی خواهیم بود، هرچند مفاد تفاهمنامه‌ها و نحوه حضور ایران در جایگاه شریک تجاری چین حائزاهمیت است، اما به‌طورکلی اتفاقات رخداده را می‌توان مثبت ارزیابی کرد. پیش‌تر نیز گفته شد، یکی از مهم‌ترین راهکارهای بهبود التهابات فعلی اقتصاد، توسعه تجارت خارجی و درآمدهای ارزی در سایه تقویت روابط با جهان به‌ویژه کشورهای بزرگ و قدرتمند اقتصادی است. بنابراین، باید از فرصت‌های به‌وجودآمده، نهایت استفاده را ببریم.

یکی دیگر از تازه‌ترین تصمیمات و اقدامات دولت برای بهبود فضای تجارت ایران، تغییر روند بازگشت ارزهای صادراتی است. به‌نظر شما، رویکرد اخیر دولت برای بازگشت ارز صادراتی برخی گروه‌های کالایی در سامانه ناخدا، اقدام درستی است؟

مسئله بازگشت ارزهای صادراتی و رفع تعهدات ارزی، طی سال‌های اخیر به‌ویژه از سال ۱۳۹۷ به بعد، همواره جزو انتقادات صریح برخی فعالان بازرگانی و کارشناسان اقتصادی قرار گرفت، از این‌رو دولت‌ها طی این سال‌ها تلاش کردند تا با اتخاذ راهکارهای مختلفی، از گلایه صادرکنندگان بکاهند.

طی نظر جدید دولت، صادرکنندگان برخی گروه‌های کالایی اعم از موادمعدنی و تولیدات زنجیره آنها، باید ارزهای حاصل از صادرات خود را در سامانه ناخدا عرضه کنند.

به‌نظر می‌رسد، صادرکنندگان محصولات پتروشیمی هنوز باید ارزهای حاصل از صادرات خود را در سامانه نیما عرضه کنند که اقدامی مناسب است، چرا که تولیدکنندگان این بخش، خوراک موردنیاز خود را با قیمت‌هایی پایین‌تر از نرخ رسمی جهانی دریافت می‌کنند و هزینه انرژی آنها کمتر از سایر صنایع است.

بنابراین بدیهی است که باید صادرکنندگان این حوزه، ارزهای خود را با نرخ ارز نیمایی به بازار عرضه کنند. این در حالی است که صادرکنندگان حوزه مواد معدنی و فرآورده‌های آن، مناسب نیست تا ارزهای صادراتی خود را با نرخ نیما وارد بازار کنند.

برای این دسته از صادرکنندگان، عرضه ارز در سامانه ناخدا، مطلوب است و می‌تواند برای رونق و تقویت تولید کشور راهگشا باشد، چرا که فعالان این بخش، تولیدکنندگان بزرگ حوزه‌هایی مانند فولاد، مس و روی هستند که مواد خام اولیه را به ارزش‌افزوده بالا تبدیل کرده‌اند.

بنابراین، حمایت از فعالان این حوزه، الزامی است و تبدیل شدن ارز به ریال با نرخی بالاتر، نوعی مشوق برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان محسوب می‌شود.

به‌نظر شما، الزام بازگشت ارزهای صادراتی در سامانه ناخدا، می‌تواند بر تولید و تجارت موثر باشد؟

بله. در تشریح این تاثیر باید گفت زمانی که تولیدکنندگان و صادرکنندگان متوجه شوند براساس قانون می‌توانند درآمدهای ارزی خود را با نرخی بالاتر از سامانه نیما در بازار به‌فروش برسانند، به افزایش تولید و صادرات خواهند پرداخت، چرا که نقدینگی بیشتری در اختیار دارند و در نهایت می‌توانند با شرایط بهتری به تولید و تجارت بپردازند.

بارزترین نشانه تاثیرات مثبت بازگشت ارزهای صادراتی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران، بهبود وضعیت بورس اوراق بهادار از ابتدای هفته جاری است.

طی چند روز اخیر، همزمان با ابلاغ الزام بازگشت ارزهای صادراتی برخی گروه‌های کالایی به سامانه ناخدا، شاهد رونق تولید و بهبود وضعیت بورس بودیم. بنابراین، راه‌اندازی سامانه ناخدا و سیاست بازگشت برخی ارزهای صادراتی در این سامانه را می‌توان به‌نفع بازار و تولید توصیف کرد.

برخی عقیده دارند ایجاد سامانه جدید برای رفع تعهدات ارزی برخی صادرکنندگان، باعث افزایش نرخ ارز و نابسامانی بازار شده است. این موضوع را چطور ارزیابی می‌کنید؟

متاسفانه باید اذعان کرد سیاست‌های جدید دولت، باعث تعدد نرخ ارز و سامانه‌های مربوط به آن شده، به‌طورکلی تعدد نرخ ارز، اقدام مخربی برای اقتصاد است و نمی‌توان از آن حمایت کرد. از پیامدهای این مسئله می‌توان به افزایش سرگردانی تولیدکنندگان و صادرکنندگان اشاره کرد، چرا که خوراک برخی صنایع تولیدی، از بورس کالا و با نرخی برپایه ارز نیمایی تهیه شده، اما سایر هزینه‌ها با ارز بازار آزاد است.

بنابراین، در چنین شرایطی تعیین نرخ نهایی یا صادرات کالاها، شرایط نابسامانی را به‌سر خواهند برد. تعدد نرخ ارز باعث ایجاد رانت‌های زیادی در عرصه تولید و تجارت می‌شود و در نهایت فشار این اتفاقات، بر دوش اقشار پایین‌دست خواهد بود.

باوجود تمام این مشکلات، شرایط غیرطبیعی اقتصادی در ایران باعث شده به راهکار تعدد نرخ ارز تن دهیم، چرا که به‌نظر می‌رسد در حال حاضر گزینه بهتری نداریم و با شرایط اقتصاد فعلی کشور، تک‌نرخی شدن ارز امکان‌پذیر نیست. تک‌نرخی شدن ارز و حذف سامانه‌های مختلف برای تعیین نرخ آن، ایده‌آل است، اما هم‌اکنون این امر شدنی نیست.

بارزترین نشانه تاثیرات مثبت بازگشت ارزهای صادراتی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران، بهبود وضعیت بورس اوراق بهادار از ابتدای هفته جاری است

سخن پایانی

برخی کارشناسان، مدافع برنامه‌های اخیر دولت برای ساماندهی تجاری و بر این باور هستند که بخشی از مشکلات فعلی، با این راهکارها قابل‌بهبود است، اما دسته‌ای دیگر معتقدند راهکارهای مقطعی و شتابزده، وضعیت را بدتر خواهد کرد. در چند روز اخیر، شاهد افزایش التهاب بازار ارز همزمان با آغاز فعالیت سامانه ناخدا بوده‌ایم که این امر، تصمیم دولت برای راه‌اندازی این سامانه را زیر سوال برده است. به‌نظر می‌رسد، هنوز مقامات دولتی قصد بستن مرکز تبادل ارز و طلا را ندارند و بر مزایای آن پافشاری می‌کنند. در ادامه، باید دید اقدامات شتابزده دولت سیزدهم، چه کارنامه‌ای را برای دولتمردان در ادامه رقم خواهد زد؟

کاهش جدی خرید عمده مردم

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران گفت: متاسفانه شاهد افت فراوان فروش در بازار هستیم، زیرا تورمی که امسال شاهد آن بودیم، سبب شده سفره مردم واقعا کوچک شود و قدرت خرید نیز بسیار پایین آمده است.

در چنین وضعیتی عمده‌فروشان هم ضرر می‌دهند. به گزارش اتاق اصناف تهران، رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران تصریح کرد: تا پیش از این خرید در بازار بنکداران به‌صورت عمده بود، اما حالا اینجا هم شاهد خرید با حجم‌های بسیار کم هستیم.

وی درباره وضعیت نرخ‌ها در این بازار تاکید کرد: افزایش نرخ‌ها تحت تاثیر نوسان نرخ ارز حجم خرید مردم را به‌شدت تغییر داده است.

کنگری با بیان اینکه عمده‌فروشان با کاهش شدید فروش مواجه شده‌اند، افزود: تعریف خرید عمده برای مردم دستخوش تغییر شده، زیرا اغلب مردم حقوق ثابت می‌گیرند و در دوره نوسان قیمت‌ها مجبور می‌شوند خرید خود را کاهش دهند.

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران تاکید کرد: متاسفانه شاهد افت فراوان فروش در بازار هستیم، زیرا تورمی که امسال شاهد آن بوده‌ایم، سبب شده سفره مردم واقعا کوچک شود و قدرت خرید نیز بسیار پایین بیاید.

وی اظهار کرد: بیشتر اقشار جامعه جزو حقوق‌بگیران ثابت هستند و در مقابل، تورم سبب کاهش توان خرید شده است.

صمت برنامه‌های دولت برای مدیریت بازار شب عید را بررسی کرد

دخل‌وخرج جور می‌شود؟

بخش زیادی از اصناف چشم خود را به ۲۰ روز پایانی سال دوخته‌اند تا در نهایت همه «مگس‌پرانی»های سال را جبران کنند، اما با افزایش نرخ ارز و حقوق‌هایی که کفاف هزینه‌های اصلی را هم نمی‌دهد، به‌نظر نمی‌رسد بازار شب عید نیز چنگی به دل بزند. با این وجود هنوز هم شهروندان دلخوشی‌های کوچکی چون خرید عید را از دست نمی‌دهند و با هر چنگ و دندانی که شده بازار عید را گرم نگه می‌دارند. در این شرایط اگر مدیریت و نظارت درستی بر بازار نباشد، با افزایش هزینه‌ها ممکن است شاهد بازاری پرتقاضا نباشیم. به‌عقیده فعالان بازار اگر دولت دست از دخالت‌های همیشگی و دستوری خود بردارد، بازار روزگار خوش‌تری را به خود می‌بیند؛ با این حال همگان بر نقش نظارتی دولت برای کنترل بازار تاکید دارند. بر همین اساس چندی پیش امین‌حسین رحیمی، وزیر دادگستری اعلام کرد گشت‌های مشترک تعزیرات و سازمان‌های نظارتی دیگر از ۱۴ اسفند در بازار حضور می‌یابند و ضمن بازرسی، به تخلفات در همان محل رسیدگی می‌کنند. به‌گفته رحیمی، رئیس جمهوری نیز بر تامین و تنظیم بازار شب عید تاکید زیادی دارند و بر این اساس سازمان‌های متولی باید در این زمینه همه توان خود را به‌کار گیرند. صمت در این گزارش به بررسی برنامه‌های مختلف دولت برای مدیریت بازار شب عید پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

بازار جان ندارد!

طبق روال مرسوم در ایام پایانی سال با افزایش خرید کالا ازسوی مردم، جریان بازرسی و نظارت بر بازار به‌طور جدی‌تری دنبال می‌شود، این در حالی است که این روزها نوسانات نرخ ارز هیچ یک از کالاها را بی‌نصیب از گرانی نکرده و قیمت‌ها به طرز عجیبی سیر افزایشی دارند.

هر روز خبر از گرانی یک کالا به گوش می‌رسد و روز دیگر تکذیب می‌شود و در پایان مردم ناچار به پذیرش و خرید کالا با همان قیمتی هستند که تکذیب شده است.

باوجود هزینه‌های سرسام‌آور و بازاری که دیگر جان تاختن به سمت ایام نوروز را ندارد، باید منتظر ماند و دید دولت چه برنامه‌ای برای کنترل بازار شب عید دارد؟ در ادامه این مطلب به برنامه‌های مختلف برای مدیریت بیشتر بازار شب عید پرداخته‌ایم.

نمایشگاهی به وسعت ایران

قاسم نوده‌فراهانی، رئیس اتاق اصناف تهران درباره مدیریت و برنامه‌ریزی بازار شب عید به صمت گفت: برای نوروز سال ۱۴۰۲ فروش فوق‌العاده و یک نمایشگاه در سطح کشور مانند سال گذشته داریم که نام آن «نمایشگاهی به وسعت ایران» است. هدف از برگزاری «نمایشگاهی به وسعت ایران»، ایجاد حس خوب خرید با نرخ و کیفیت مناسب برای مردم، حمایت از کسب‌وکارها به‌ویژه صنوف تولیدی و توسعه فرصت‌های شغلی در بنگاه‌های تولیدی و توزیعی و ممانعت از تمرکز فروش است. خرید مستقیم کالا از کسبه اطمینان خاطر بیشتری نسبت به خرید کالا در نمایشگاه به‌دنبال دارد. یکی از مشکلاتی که معمولا با آن مواجهیم این است که اصناف همواره طرح‌های خوبی را اجرا می‌کنند اما در ارائه آمار ضعیف هستیم که این مسئله نیز باید مد نظر اتاق‌های اصناف قرار بگیرد. زمان اجرای فروش فوق‌العاده از ۱۵ اسفند تا ۱۵ فروردین سال ۱۴۰۲ است تا مردم فرصت کافی برای تهیه کالاهای موردنیاز خود را داشته باشند. همچنین درخواست ما این است که شهرداری با ما همکاری کند و شاهد برگزاری نمایشگاه‌های بهاره شهرداری نباشیم.

وی ضمن تاکید بر اینکه مشکل مردم گرانی است، نه گرانفروشی، افزود: بازار را عرضه و تقاضا و سپس رقابت تنظیم می‌کند. زمانی که بین دو تاجر رقابت ایجاد کنیم شاهد کاهش نرخ و افزایش کیفیت خواهیم بود. در بازار ممکن است دو حالت جریان داشته باشد؛ یکی گرانی و دیگری گرانفروشی که آنچه در حال حاضر مردم را ناراضی می‌کند گرانی کالا است، زیرا گرانفروشی با مدیریت بازار کنترل می‌شود، اما عبور از مشکل گرانی به‌دست مسئولان است.

مردم قدرت خرید ندارند

نوده‌فراهانی درباره کاهش قدرت خرید شهروندان در سال جاری گفت: مردم با افزایش قیمت‌ها، قدرت خرید خود را از دست می‌دهند و در نتیجه شاهد اوضاع بد اصناف هستیم. در این زمینه نمی‌توان تقصیر را به گردن اصناف انداخت. وقتی هزینه بار، کارگر و اجاره افزایش می‌یابد، کاسب نیز مجبور به افزایش نرخ محصولات خود است. طبیعی است که وقتی هزینه تامین مواد اولیه بالا می‌رود، نرخ محصول نهایی نیز بیشتر می‌شود و نمی‌توان از تولیدکننده انتظار ثابت نگه داشتن قیمت‌ها را داشت.

شهروندان دچار مشکل نخواهند شد

مصطفی دارایی‌نژاد، رئیس اتحادیه بارفروشان درباره بازار شب عید به صمت گفت: اتحادیه بارفروشان عرضه روزانه ۱۰ تا ۱۵ تن پرتقال و سیب که توسط کشاورزان ذخیره و آماده شده را از تاریخ ۱۵ اسفند برنامه‌ریزی کرده است. عید امسال مقارن با ماه رمضان شده و برنامه داریم مردم با چالش روبه‌رو نشوند. براساس برنامه‌ریزی، اتحادیه بارفروشان از ۱۵ اسفند میوه را ۱۵ درصد زیر نرخ کشور توزیع خواهد کرد.

قیمت‌های جدید بازار میوه

رئیس اتحادیه بارفروشان با اعلام نرخ میوه‌ها گفت: باتوجه به شرایط جوی، نرخ میوه نسبت به هفته‌های گذشته نوسانی نداشته است. نرخ هر کیلو پرتقال شمال ۱۰ تا ۱۷ هزار تومان، نرخ کنونی پرتقال جنوب ۳۵ تا ۴۰ هزار تومان، سیب ۱۵ تا ۳۰ هزار تومان، کیوی ۲۰ تا ۳۰ هزار تومان، نارنگی پاکستانی ۲۵ تا ۳۵ هزار تومان، نارنگی انشو ۱۰ تا ۳۰ هزار تومان، نارنگی بندری ۲۰ تا ۵۰ هزار تومان، خیار ۱۸ تا ۲۷ هزار تومان، لیموشیرین ۲۵ تا ۳۰ هزار تومان، انار ساوه ۲۵ تا ۳۵ هزار تومان و انار شیراز ۲۵ تا ۵۰ هزار تومان است. همچنین هر کیلو موز اکوادور با قیمت ۶۷ هزار تومان و موز هندی با قیمت ۵۲ هزار تومان عرضه می‌شود.

دارایی‌نژاد در پایان بیان کرد: به‌تازگی باتوجه به بارش باران و سرمای هوا نرخ خیار بالا رفت و دچار نوسان شد. پیش‌بینی می‌شود با مساعد شدن هوا نرخ خیار ۱۰ درصد کاهش یابد. باتوجه به شرایط مساعد تولید و ذخیره‌سازی پیش‌بینی می‌شود نرخ سایر میوه‌ها نوسانی نداشته باشد.

> در ایام پایانی سال به‌دلیل افزایش سطح خرید کالا ازسوی مردم، جریان بازرسی و نظارت بر بازار باید به‌طور جدی‌تر دنبال شود

گرانی در راه نیست

اسدالله کارگر، رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزی تهران درباره بازار شب عید به صمت گفت: مناسبت‌هایی مانند عید، بازار ویژه می‌خواهد.

شب عید ضعیف‌ترین قشر جامعه نیز بهترین میوه را خریداری می‌کنند؛ بنابراین برای شب عید باید میوه‌هایی ممتاز و باکیفیت به‌شکل تخصصی خریداری و دپو شود.

وی با اشاره به دخالت‌های دولت در بازار میوه شب عید اظهار کرد: متاسفانه در سال‌های قبل شاهد انبار میوه‌هایی با کیفیت پایین که اصلا مناسب شب عید نبود، بوده‌ایم. در این زمینه مشکل اصلی ورود دولت به بازار میوه و خرید غیرکارشناسانه بود.

نیاز به ورود دولت نیست

رئیس اتحادیه میوه و تره‌بار تهران با اشاره به اینکه نیازی به ورود دولت نیست، بیان کرد: سال‌های گذشته نیز به اتاق اصناف نامه‌نگاری کرده بودیم که نیازی به ورود دولت نیست و بازار توسط بخش خصوصی براساس عرضه و تقاضا تنظیم می‌شود. البته ما منکر ضرورت ورود یا دخالت دولت در مواقع حساس که با کمبود و گرانی‌های سرسام‌آور میوه مواجهیم، نیستیم، اما زمانی که بازار اشباع است نیازی به ورود دولت نیاز نیست؛ مگر اینکه به‌خاطر سرمازدگی یا آفت به کشاورزان خسارت وارد شود.

کمبود نداریم

کارگر ضمن تاکید بر اینکه افزایش قیمتی برای شب عید نداریم، افزود: خوشبختانه تولید مرکبات ما امسال فراوان است.

پرتقال رسمی شمال با نرخی بین ۶ تا ۱۵ هزار تومان در عمده‌فروشی عرضه می‌شود. همچنین قیمت پرتقال تامسون از ۶ تا ۱۵ هزار تومان و پرتقال ناول که کیفیت بالایی دارد از ۲۵ تا ۳۵ هزار تومان است. به‌نظر می‌رسد اگر شرایط بازار به همین منوال باشد، در ایام عید هم شاهد همین قیمت‌ها باشیم. پیش‌بینی ما این است که برای شب عید شاهد افزایش نرخ در این بازار نباشیم. البته دولت کماکان نرخ رسمی سیب و پرتقال ذخیره‌سازی شده را اعلام نکرده است.

قیمت آجیل به دلار تعیین می‌شود

علیرضا ارزانی‌ممقانی، رئیس اتحادیه آجیل و خشکبار درباره وضعیت این بازار به مهر گفت: براساس علم اقتصاد عرضه و تقاضا نرخ محصولات را در بازار تعیین می‌کند. در دهه ۸۰ با عرضه بالای خشکبار به بازار در ایامی چون شب یلدا و عید نوروز نرخ خشکبار بسیار پایین بود.

وی افزود: خشکبار نرخ جهانی دارد و در حال حاضر نرخ جهانی مثلا پسته بین ۱۰ تا ۱۲ دلار است که با احتساب نرخ فعلی دلار، قیمت هر کیلو پسته در بازار ایران باید ۵۴۰ هزار تومان باشد. سال گذشته نرخ دلار ۲۵ هزار تومان بود و پسته هم هر کیلو ۲۵۰ هزار تومان قیمت‌گذاری شده بود. برای باغدار تفاوتی نمی‌کند محصول خود را به مصرف‌کننده داخلی بفروشد یا خارجی. همچنین برای فروشندگان مهم است که حجم فروش بالایی داشته باشند، زیرا سود بیشتری خواهند برد؛ بنابراین کسبه هم به‌دنبال بازار تقاضا هستند و این‌گونه نیست که بخواهند با نرخ بالا میزان فروش خود را تحت‌الشعاع قرار دهند.

دغدغه خرید جای تاسف دارد

رئیس اتحادیه آجیل و خشکبار با اشاره به کشاورزی سنتی کشور اظهار کرد: شیوه کشت و آبیاری سنتی در تولید محصولات از جمله محصولات باغی سبب شده بازارهای جهانی را از دست بدهیم، زیرا محصولات به لحاظ قیمتی رقابتی نیستند.

وی گفت: امریکا امروز که نخستین تولیدکننده پسته است برای افزایش سهم بازارش بنا دارد نرخ محصولات خود را ۲ دلار کاهش دهد تا بازار بیشتری داشته باشد.

او ادامه داد: کاهش ارزش پول ملی، کشاورزی سنتی و اقتصاد بیمار ایران سبب شده وضعیت بازارهای داخلی نابسامان باشد و سهم خود را در بازار جهانی هم از دست بدهیم.

وی تصریح کرد: باعث تاسف است که باوجود اینکه روزگاری نخستین تولیدکننده خشکبار جهان بودیم و در بخش زیادی از محصولات آجیلی رتبه‌دار، امروز شهروندان برای خرید آجیل شب عید دغدغه دارند.

او تاکید کرد: دولت همان‌طور که از خودروساز باوجود زیانده بودن این شرکت‌ها حمایت می‌کند، باید از محصولات کشاورزی نیز همین حمایت ویژه را داشته باشد. تنها راه نجات از وضعیت فعلی بازار نه فقط در آجیل و خشکبار که در تمام بازارها، افزایش قدرت خرید جامعه است. در حال حاضر نرخ تورم و نرخ دلار توان خرید مردم را زیر سوال برده است.

نرخ آجیل روزانه تعیین می‌شود

ارزانی‌ممقانی درباره کف و سقف نرخ در بازار خشکبار گفت: باتوجه به نوسان نرخ دلار نمی‌توان قیمتی تعیین کرد، زیرا هر روز قیمت‌ها متناسب با نرخ دلار تغییر می‌کند.

این فعال بازار خشکبار با بیان اینکه ایران در کنار کشورهایی مانند آرژانتین، کانادا، جمهوری آذربایجان، چین و اوکراین تولیدکننده آفتابگردان است، گفت: نرخ تمام‌شده محصولات در ایران بالا است، زیرا اگر کشاورز ایرانی از هر هکتار زمین ۳ هزار تن آفتابگردان برداشت می‌کند در چین این عدد ۷ هزار تن است.

یا اگر گردو خارجی وارد نشود محصولات داخل پاسخگو نیاز نیست و قیمت هر کیلو گردو به ۵۰۰ هزار تومان می‌رسد.

سخن پایانی

این روزها شهروندان بسیار سردرگم هستند، زیرا دیگر امکان برنامه‌ریزی برای چند ساعت آینده را هم ندارند. با این وجود عید نزدیک است و همان آداب و رسوم قدیمی که باید به جا آورده شود، اما با هزینه‌های کمرشکن به‌نظر می‌رسد خریدهای نوروزی نیز مانند سفره‌های مردم کوچک می‌شود. با این حال باید دید مسئولان مربوطه چگونه برنامه‌ریزی‌های خود برای بازار شب عید را عملی می‌کنند که هم اصناف فروش ناچیز کل سال خود را جبران کنند و هم مردم دلی از عزا در بیاورند تا به قول معروف «نه سیخ بسوزد و نه کباب».

گپ وگفت

نوبت به گرانی تعمیرات لوازم خانگی رسید؟

کیمیا ملکی: مدت‌هاست که دیگر دست مردم از خرید لوازم خانگی از سر دلخوشی کوتاه شده و افراد ترجیح می‌دهند کج‌دار و مریز با همان لوازم قبلی سر کنند. این روزها با افزایش نرخ ارز، قیمت‌ها در بازار لوازم خانگی سیری صعودی را طی می‌کند. در نتیجه مردم اولویت خود را تعمیر لوازم خانگی قرار داده‌اند؛ مگر آنکه دیگر ممکن نباشد و مجبور به خرید کالای نو شوند. صمت درباره این موضوع به گپ‌وگفت با فرهاد بهشتی، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و تعمیرکاران صنایع برودتی، تهویه مطبوع، لباسشویی و قطعات یدکی تهران پرداخته است.

چندی است صمت در این ستون به بررسی مشکلات اصناف یا مردم می‌پردازد و درباره آن با اعضای اتحادیه مربوطه گفت‌وگوی کوتاهی دارد. صفحه بازار و اصناف صمت آماده دریافت نظرات فعالان صنفی و انعکاس مشکلات شهروندان است.

چرا شاهد درخواست افزایش نرخ‌های پی‌درپی توسط تولیدکنندگان لوازم خانگی هستیم؟

طبق قانون هر ۶ ماه اتحادیه با اعلام وضعیت می‌تواند تقاضای افزایش نرخ داشته باشد. اوایل سال ۱۴۰۱ نرخ جدید توسط هیات‌مدیره وقت اعلام شد و تقریبا ۲۰ درصد افزایش قیمت را لحاظ کردند، اما این قیمت‌گذاری قبل از زمانی که تورم به این شکل رشد کند، انجام شد. در حال حاضر اعضای اتحادیه به اعضای هیات‌مدیره فشار می‌آورند و اعلام می‌کنند با نرخ‌هایی که در اول سال اعلام شد کار کردن برای‌شان صرف اقتصادی ندارد. عملا اگر نرخ افزایش پیدا نکند کسبه به‌طور ناحق این پول را از مردم می‌گیرند. به‌طور مثال اگر قطعه‌ای کوچک خراب باشد عیبی بر قطعه دیگر می‌گذارند تا بلکه بتوانند هزینه خود و مغازه را در بیاورند.

آیا نرخ خدمات تعمیرکاران لوازم خانگی با افزایش قیمت‌ها در بازار افزایش یافته است؟

در حال حاضر باوجود گرانی لوازم خانگی، اتحادیه تعمیرکاران افزایش قیمتی را لحاظ نکرده و نرخ خدمات تغییری نداشته، اما در تلاش هستیم تا برای سال ۱۴۰۲ تغییر نرخ خدمات داشته باشیم. مشاهدات حاکی از افزایش حدود ۱۰ درصدی مراجعه به تعمیرگاه‌ها در سال‌های اخیر است، زیرا نرخ قطعات هم افزایش چشمگیری داشته است.

آیا گرانی لوازم خانگی مردم را به سمت تعمیر لوازم برده است؟

معمولا زمانی که نرخ کالا افزایش می‌یابد، باتوجه به توان خرید، مردم به تعمیر و رفع ایراد لوازم خانگی که در اختیار دارند، گرایش پیدا می‌کنند.

قیمت قطعات لوازم خانگی نیز در سال جاری افزایش یافته است؟

قطعات هم با گرانی لوازم خانگی دچار تغییر نرخ شدند؛ به‌ویژه قطعاتی که در ایران وجود ندارد. برای نمونه انواع بردها به‌صورت استوک و دست دوم تهیه می‌شود و شرکت‌هایی هستند که از کانال‌های مختلف اقدام به واردات قطعات موردنیاز می‌کنند. اگر دستگاهی خارجی باشد بردهای آن به‌سختی و با هزینه‌های بسیار گزاف وارد می‌شود. عموما شرکت‌ها بردهایی را که از گذشته دارند تا جایی که ممکن است، تعمیر می‌کنند.

برای تهیه قطعات کالاهایی که دیگر در بازار نیست با مشکل روبه‌رو هستید؟

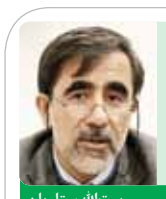
شرایط موجود مانند تحریم‌ها تاثیر بسزایی بر صنعت لوازم خانگی داشته است. حدود ۷۰ درصد لوازم خانگی مورداستفاده مردم ال‌جی و سامسونگ است و باتوجه به حجمی که در گذشته از این برندها فروخته شده و به‌طبع بعد از چند سال نیاز به تعمیر و خدمات دارند، برای واردات این قطعات با مشکل روبه‌رو هستیم و واردکنندگان مجبورند از کانال‌های دیگر مانند امارات و قاچاق این قطعات را وارد کنند.

قطعات لوازم خانگی قاچاق نیز در بازار وجود دارد؟

کالای قاچاق بسیار بی‌کیفیت و فاقد خدمات پس از فروش است. بیشتر افراد پس از خرید کالاهایی که خدمات پس از فروش نداشته‌اند با مشکلات زیادی روبه‌رو شده‌اند که به اجبار در کمیسیون‌های حل اختلاف به بررسی مشکلات و رفع آنها می‌پردازیم. این کالاها اغلب یخچال، فریزر و کولرهای گازی و روغن‌های تقلبی است. متاسفانه جعل و تقلب در قطعات این لوازم بسیار شایع است. برای رفع این مشکل به باید برای واردات از کارشناسان و متخصصان هر کالایی استفاده شود. متخصصان اتحادیه‌ها می‌توانند کمک دولت باشند تا سرمایه‌های کشور صرف واردات کالاهای مرغوب شود.

یادداشت

آدرس غلط برای گرانی مسکن

بیت‌الله ستاریان
کارشناس بازار مسکن

اینکه بگوییم مشاوران املاک باعث گرانی مسکن هستند، موضوعی کلیشه‌ای و تکراری است.

ما باید مافیای بازار مسکن را بشناسیم و دست این سوداگران را از این بازار قطع کنیم. در نهایت، مشاوران املاک اگر دلالی غیرمجاز هم داشته باشند، باز هم درصد بسیار کمی می‌توانند باعث گرانی مسکن شوند.

مگر ممکن است با چنددهم درصد تاثیر بر افزایش نرخ ملک، کل کشور از این موضوع متاثر و بازار مسکن ملتهب شود؟

ما باید مشکل مسکن را ریشه‌ای حل کنیم. اینکه به‌طوردائم دنبال مقصر بگردیم، کار درستی نیست.

مسکن با سرعت وحشتناکی در حال رشد و افزایش نرخ دلار از کنترل خارج شده است، با این‌حال نمی‌توان افزایش نرخ مسکن را تقصیر مشاوران املاک انداخت.

این موضوع نه مختص ایران، بلکه تمام کشورهای دنیا است که مشاوران املاک نمی‌توانند در گرانی بازار ملک تاثیر چندانی داشته باشند.

متاسفانه شرایط حال حاضر بازار مسکن به‌گونه‌ای رقم خورده است که هیچ سیاستی نمی‌تواند افسار این بازار حیاتی را کنترل کند و هرازگاهی انگشت اتهام به‌سوی یک مرجعی نشانه گرفته می‌شود، اما آنچه باید به آن توجه کرد، این است که مسئولان باید در ابتدا چرخه اقتصاد را به‌سمت توسعه هدایت تا بازارهای مختلف بتوانند راه خود را پیدا کنند و از مشکلات فاصله بگیرند.

در روزهای اخیر صحبت‌هایی شنیده می‌شود که نوسان نرخ ارز نمی‌تواند بر نرخ مسکن تاثیر بگذارد، اما این صحبت‌ها هیچ جای دفاعی ندارند، چرا که همه ما شاهد هستیم که افزایش نرخ ارز تاثیری مستقیم بر گرانی کوچک‌ترین اقلام مصرفی در کشور می‌گذارد.

اکنون بیشتر انبوه‌سازان و سازندگان با بخش خصوصی روبه‌رو هستند و دولت نیز برای پیشبرد اهداف خود در ساخت پروژه نهضت ملی مسکن نیز همین روال را دارد. در نتیجه، زمانی که تورم اقتصادی، غیرقابل‌کنترل می‌شود و دلار روزبه‌روز در حالی رکوردزنی قرار دارد، به‌طورمشخص، دیگر ساخت مسکن ارزان‌قیمت برای اقشار هدف به یک رویایی تشبیه می‌شود که دست‌یافتنی نیست،بنابراین تا زمانی که چنین مشکلات بزرگی سر راه ساخت مسکن در کشور وجود دارد، به‌دنبال مقصر گشتن، کاری بیهوده و تلافی‌جویانه به‌نظر می‌رسد.

تولید مسکن با این تعداد و ارقامی که گفته‌شده بی‌هیچ عنوان عملی نخواهد بود، چرا که پیش‌خرید واحد مسکونی امری پردردسر و منسوخ است و در هیچ جای دنیا چنین سیاست‌هایی به‌کاربرده نمی‌شود که دولت وظیفه تولید مسکن را داشته باشد و واحد مسکونی به مردم پیش‌فروش کند.

اگر این مفهوم که تولید و مصرف در نهایت در دست بخش خصوصی است، جا بیفتد، دیگر انتظارات از بخش‌های دیگر کاهش پیدا می‌کند و نیازی نیست دولت برای خانه‌دار شدن مردم وعده‌های سنگین دهد.

در همین چندساله که کشور ما درگیر وعده‌های مختلف برای ساخت مسکن بوده و سیاست‌های زیادی برای ساماندهی بازار مسکن به‌کاربرده شده است، در همسایگی ما یعنی کشور ترکیه، بخش خصوصی با فکر و برنامه‌ریزی اقدام به ساخت مسکن کرد و نه‌تنها تقاضای داخلی را پاسخ داد، بلکه میزبان تقاضای کشورهای دیگر در بخش مسکن شد، به‌طوری که ایرانی‌ها رکورد خرید مسکن در این کشور را زدند.

با نگاهی سطحی به این اتفاق درمی‌یابیم که ساخت مسکن در ایران و ترکیه در دستان بخش خصوصی است، اما سوءمدیریت و به کاربردن روش‌های غلط، سرمایه کشور را به خارج از کشور هدایت کرده و معاملات بازار مسکن را روزبه‌روز کاهش داده است.

نرخ‌های متعارف در بازار مسکن شب عید

اگرچه این روزها بیشتر شاهد عرضه واحدهای مسکونی با قیمت‌های کاذب در بازار مسکن هستیم، اما گاهی آپارتمان‌هایی با نرخ‌های معقول و متعارف در مناطق مختلف تهران دیده می‌شود. به‌گزارش ایسنا، به‌طورمعمول در هفته‌های پایانی سال تحت‌تاثیر انتظارات تورمی، مالکان سعی می‌کنند نرخ واحدهای مسکونی عرضه‌شده به بازار را افزایش دهند. صرف‌نظر از اینکه چه مقدار از این نرخ‌ها واقعی و براساس متغیرهای اثرگذار بر بازار مسکن است، برخی نرخ‌ها از منطق و عرف بازار خارج می‌شود.

به‌طورمثال در منطقه یک، طی روزهای اخیر آگهی‌های بسیاری با نرخ‌های پیشنهادی بالای ۱۵۰ میلیون تومان در هر مترمربع دیده می‌شود؛ در حالی که نرخ قطعی معاملات براساس جدیدترین آمار در این منطقه ۱۱۱ میلیون تومان است. با این حال دیده می‌شود که فروشندگان واقعی، کسانی که نیاز به نقدینگی دارند و افراد منصف، آپارتمان‌های خود را با قیمت‌های متعارف و معقول عرضه می‌کنند. در این گزارش، به برخی خانه‌ها که در روز ۷ اسفند ۱۴۰۱ قیمت‌های مناسبی برای آنها تعیین‌شده بود، پرداخته‌ایم.

دی ۱۴۰۱ متوسط نرخ هر متر خانه در تهران براساس میانگین حسابی ۵۲.۷ میلیون تومان و طبق میانگین وزنی ۵۴.۹ میلیون تومان اعلام شده است. مرکز آمار اعلام کرد که تورم ماهانه مسکن در تهران ۹.۸ درصد و تورم نقطه به نقطه ۶۶ درصد بود. همچنین، ۱۲ هزار و ۱۳۹ آپارتمان مسکونی در تهران طی ماه دی امسال، خریدوفروش شد که از افزایش ۳.۱ درصد در مقایسه با ماه قبل حکایت دارد. باتوجه به تجربه بازار در سال‌های اخیر این تعداد خریدوفروش، رونق نسبی بازار را نشان می‌دهد.

صمت نقش مشاوران املاک در نابسامانی بازار مسکن را بررسی کرد

املاکی‌ها آتش‌بیار معرکه گرانی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

قاعده نانوشته می‌گوید هرچه دولت و مجلس برای تنظیم بازار مسکن می‌بافند، برخی مشاوران املاک رشته می‌کنند. به‌ویژه، در برخی مناطق شمالی شهرها و کلانشهرها. برخی معتقد مسئله اصلی این است که هرچه ارزش قرارداد بیشتر شود، درآمد املاکی‌ها افزایش می‌یابد، به‌طوری که یک میلیون تومان در جابه‌جایی نرخ هر متر خانه، صدها میلیون تومان را به جیب مشاوران املاک سرازیر می‌کند. درهمین حال بارها شنیده شده که دریافت کمیسیون از معاملات خریدوفروش مسکن توسط برخی مشاوران املاک به‌صورت دلخواه تعیین و در سایه نبود نظارت، این تعرفه تا ۶ برابر رقم اعلامی نیز از طرفین دریافت می‌شود.

از سویی دیگر قانونی نانوشته در میان برخی مشاوران املاک وجود دارد که در آن نحوه قیمت‌گذاری در چارچوب خاصی انجام می‌گیرد و اصولا به مصوبه تعیین حق کمیسیون توجهی نمی‌شود. نمونه این بی‌توجهی را می‌توان در مصوبه افزایش ۲۵ درصدی اجاره‌بها مشاهده کرد که در آن کارشناسان املاک با حمایت از مالکان، راه‌های دور زدن این مصوبه را آموزش می‌دهند. مطابق قانون، هزینه کمیسیون مشاوران املاک در خریدوفروش، دریافت ۰.۵ درصد کارمزد از طرفین است؛ اما قانون و قاعده تنها روی کاغذ مانده و در عمل، نرخ‌های دیگری از خریدار و فروشنده دریافت می‌شود. این موضوع حتی صدای مجلسی‌ها را نیز درآورده است.

عکس: صمت

کنترل چگونگی فعالیت تمامی بنگاه‌های معاملات ملکی و کوتاه کردن دست دلالان مسکن از روند خریدوفروش خانه در سراسر ایران می‌تواند یکی از راهکارهای مهم در کنترل نرخ تمام‌شده مسکن باشد

نقش مخرب مشاوران املاک در رشد نرخ مسکن

نقش مشاوران املاک در نابسامانی بازار مسکن به‌شکل معمول نادیده گرفته می‌شود، در حالی که آمارهای رسمی و مشاهدات میدانی از نقش مخرب بسیاری از آنها در رشد نرخ مسکن حکایت دارند و ورود این بنگاه‌ها به‌عنوان خریدار مسکن و فروش به قیمت‌های بالا، علت اصلی رشد قارچ‌گونه آنها در سال‌های اخیر است.

بازار مسکن در ایران طی سال‌های اخیر یکی از متلاطم‌ترین بازارهای کشور بوده است. جهش چندباره نرخ ملک طی سال‌های اخیر را شاید بتوان بی‌سابقه‌ترین التهاب در این بازار دانست، به‌طوری که تنها به‌عنوان نمونه، میانگین نرخ هر مترمربع واحد مسکونی در شهر تهران که کمتر از ۵ میلیون تومان در سال ۹۵ بود، به بیش از ۵۵ میلیون تومان در روزهای پایانی سال ۱۴۰۱ رسیده است.

جهش چندبرابری نرخ مسکن در کشور، در عمل خرید خانه را برای اکثریت متقاضیان غیرممکن کرده است. بررسی آمار رشد نرخ در بازارهای مختلف کشور نشان می‌دهد، رشد قیمت‌ها در بازار مسکن حتی از بازار طلا نیز بیشتر و حتی چندبرابر رشد نرخ ارز طی دهه‌های اخیر بوده است.

دلایل متعدد و متنوعی برای رشد پرشتاب نرخ زمین و مسکن در ایران از عوامل زمینه‌ای تورم یعنی رشد مولفه‌های پولی گرفته تا پیشی گرفتن تقاضا از عرضه به‌ویژه طی سال‌های اخیر ذکر شده است. با این حال، به‌شکل عمومی نقش تقاضای غیرمصرفی و سرمایه‌گذاری در بررسی دلایل رشد نرخ مسکن نادیده گرفته می‌شود.

نقش مخرب بسیاری از بنگاه‌های معاملات ملکی در بازار مسکن و دامن زدن به رشد بیشتر قیمت‌ها را می‌توان از آمارهای رسمی گرفته تا مشاهدات میدانی به‌وضوح مشاهده کرد.

آگهی‌های مسکن متعدد این بنگاه در سایت‌های آگهی اینترنتی با عنوان «مناسب سرمایه‌گذاری»، مصداق معروفی است که بیشتر مردم با آن آشنا هستند.

دخالت املاکی‌ها، دلیل افزایش نرخ نیست

سعید لطفی، عضو هیات‌مدیره اتحادیه صنف مشاوران املاک تهران، پیرامون تاثیر دلالی غیرمجاز املاکی‌ها بر افزایش نرخ مسکن به صمت گفت: افزایش و دخالت املاکی‌ها دلیل افزایش نرخ مسکن نیست، نرخ مسکن متاثر از عرضه و تقاضا و در حال حاضر نوسان دلار یکی از دلایل مشخص در افزایش نرخ مسکن است. با نوسانات به‌وجودآمده ارز، فروشندگان در فروش به مشکل خورده‌اند؛ این مورد یکی از عوامل کمبود عرضه در بازار است که باعث گرانی می‌شود.

▣ رشد قارچ‌گونه املاکی‌ها خانه را گران کرد؟

لطفی خاطرنشان کرد: افزایش واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب عامل گرانی نیستند، اما وجود آنها در بازار مسکن بی‌تاثیر هم نیست. دولت باید این واحدهای غیرمجاز را که اتحادیه و اداره اماکن شناسایی می‌کنند، پلمب کند. اصلی‌ترین عامل گرانی مسکن، برابر نبودن عرضه و تقاضا است.

به‌طورمثال، خودرو گران شده است و نمی‌توانیم ادعا کنیم که نمایشگاه‌ها و بنگاه‌ها، خودرو را گران کرده‌اند،بنابراین در بازار مسکن هم به همین صورت است و بنگاه‌های املاک به‌تنهایی عامل گرانی نیستند.

عضو هیات‌مدیره اتحادیه صنف مشاوران املاک تهران در رابطه با رکود و گرانی مسکن خاطرنشان کرد: مشکل ما این است که به‌دنبال آدرس اشتباه برای گرانی‌ها می‌رویم؛ یکی از عوامل گرانی‌ها، عدم عرضه در بازار مسکن و گران شدن مصالح ساختمانی است. میلگرد، چند هفته گذشته ۱۶ هزار تومان بود، اما در حال حاضر بیش از ۲۰ هزار تومان خریداری می‌شود که در بازار مسکن بی‌تاثیر نیست. این گرانی‌ها دیگر بر گردن مشاوران املاک نیست، بلکه نشانه نبود نظارت دولت بر نهادهای ساختمانی است.

لطفی اظهار کرد: زمانی که ما از پس تولید مسکن برنیاییم، مشخص است که به‌سمت گرانی مسکن هم می‌رویم. ما باید دنبال راه چاره برای این بازار باشیم، نه مسکنی که برای زمان کوتاهی درد را خاموش کند. اگر تمام مشاوران املاک تعطیل شوند،آیا نرخ مسکن کاهش می‌یابد؟ جواب به‌طورمشخص خیر است.

وی افزود: اگر آقای رئیسی وعده خود را محقق و سالی یک میلیون مسکن تولید می‌کرد، مشکلات بازار مسکن کمی آرام می‌گرفت. ما هنوز امیدواریم تولید مسکن از طرف دولت انجام شود که اگر این امر محقق شود، نرخ ملک در سال آینده کنترل می‌شود، در غیر این صورت، سال سختی برای بازار مسکن پیش‌بینی می‌شود و بازار به‌سمت گرانی بیشتر پیش می‌رود.

قیمت مسکن با کاهش نرخ کمیسیون املاک کنترل نمی‌شود. قیمت‌ها زمانی به‌تعادل می‌رسند که عرضه مسکن متناسب با تقاضا رشد کند و بر نهادهای ساختمانی نظارت وجود داشته باشد و تسهیلات بانکی به خود سازنده‌ها داده شود.

عضو هیات‌مدیره اتحادیه مشاوران املاک در پایان به صمت گفت: متاسفانه وزارت راه و شهرسازی در دولت قبلی هیچ اقدام موثری برای ساخت‌وساز در کشور انجام نداد و تولید مسکن یک رکود بی‌سابقه را تجربه کرد و با رشد تقاضا، شاهد بر هم خوردن تعادل بین عرضه و تقاضا در این بازار حیاتی شدیم. اگر بخواهیم نقشی برای مشاوران املاک در گرانی مسکن قائل باشیم، این نقش بسیار کمرنگ و ناچیز است و اینکه بگوییم مشاوران املاک باعث گرانی مسکن هستند، کاملا ناعادلانه است.

افزایش نرخ مسکن متاثر از عرضه و تقاضا بوده و در حال حاضر نوسان دلار یکی از دلایل مشخص در افزایش نرخ مسکن است

پشت پرده معاملات ملک

فرشید ایلاتی، کارشناس حوزه مسکن به صمت گفت: سوداگری و واسطه‌گری ملک در ایران جزو کارهای پرسود و بی‌دردسر در سال‌های اخیر بوده است، در نتیجه بنگاه‌های املاک تنها به‌خاطر ارتباط بین خریداران و فروشندگان، حق‌الزحمه زیادی به جیب می‌زنند و تنها به‌دلیل اینکه کمیسیون بیشتری از طرفین دریافت کنند، تمایل زیادی برای افزایش غیرواقعی قیمت‌ها دارند، هرچند این موضوع را قبول ندارند و در گرانی ملک، هیچ نقشی برای خود قائل نیستند.

وی در ادامه افزود: البته باید این نکته را در نظر داشت که برخی مشاوران املاک فقط در ظاهر از راه واسطه‌گری قانونی اقدام به درآمدزایی می‌کنند، اما در باطن، با هدف کسب سودهای غیرمتعارف، املاک خوش‌نرخ و زیرنرخ را از مشتری‌هایی که نیاز مالی دارند، خریداری می‌کنند و طی چند مرحله معامله صوری، در دور آخر، به مصرف‌کننده واقعی می‌فروشند، اما تا زمانی که نرخ را چندبرابر نکرده‌اند، اجازه فروش فایل به مصرف‌کننده واقعی را نمی‌دهند.

▣ ترفند دلالان برای گرانی ملک

این کارشناس خاطرنشان کرد: همین ترفند دلالان باعث ادامه‌دار شدن افزایش قیمت‌ها در بازار مسکن شده است، در حالی که بارها شاهد آن بوده‌ایم که با هر نوسان قیمتی،بلافاصله بازار سیاهی به‌وجود می‌آید یا عده‌ای روی قیمت‌ها موج‌سواری می‌کنند و هربار هم، نهادهای نظارتی و متولی با قاطعیت اعلام می‌کنند که دست دلالان و واسطه‌گران را کوتاه خواهند کرد و اجازه فعالیت به آنها را نمی‌دهند، اما به این دلیل که از اساس قانون موجود درباره برخورد با واسطه‌گری به‌اجرا نمی‌رسد، عده‌ای به‌دنبال بر هم زدن فضای اقتصادی هستند یا اینکه مجازات این افراد که مخل فضای اقتصادی و امنیت روانی جامعه هستند، بسیار سبک است.

وی در پایان گفت: کنترل کردن چگونگی فعالیت تمامی بنگاه‌های معاملات ملکی و کوتاه کردن دست دلالان مسکن از روند خریدوفروش خانه در سراسر ایران می‌تواند یکی از راهکارهای مهم در کنترل نرخ تمام‌شده مسکن و حتی کاهش نرخ آن باشد. امروزه با شتاب گرفتن خدمات دولت الکترونیک و راه افتادن استارت‌آپ‌های فراوان در حوزه خریدوفروش مسکن و ملک، حتی اگر دولت هم هیچ اقدامی نکند، خواه‌ناخواه به‌مرور دست دلالان مسکن از حوزه خریدوفروش خانه کوتاه و این فرصتی خواهد شد تا نرخ مسکن در هر موعد، براساس نظریات کارشناسان حرفه‌ای و خبره تعیین و در سامانه‌های الکترونیکی به اطلاع خریداران و فروشندگان رسانده شود تا معاملات خودجوش در استارت‌آپ‌های خصوصی و سامانه‌های کنترل‌شده دولتی براساس قیمت‌های واقعی انجام گیرد که امید است، این موضوع از سوی متولیان مسکن و شهرسازی جدی گرفته شود.

سخن پایانی

یکی از نکات عجیب بازار مسکن، رشد تصاعدی تعداد بنگاه‌های معاملات ملکی باوجود کاهش شدید قدرت خرید مردم و در نتیجه تعداد معاملات املاک است. رشد ۴۰ برابری تعداد بنگاه‌های معاملات ملکی ثبت‌شده طی ۳۰ سال گذشته باوجود افت محسوس قدرت خرید مسکن مردم، معمای چگونگی ادامه حیات اقتصادی این بنگاه‌ها را در ذهن ایجاد می‌کند. این معما البته با نگاهی به بازار مسکن و وضع فعالیت بنگاهداران در این بازار به‌سادگی حل می‌شود.

ورود مستقیم بنگاهداران به بازار در نقش دلال با هدف کسب سودهای کلان، مهم‌ترین انگیزه آنها برای فعالیت در حرفه مشاور املاک و البته تنها دلیل رشد برق‌آسای این بنگاه‌ها در سال‌های اخیر است. صرف‌نظر از معدود بنگاهدارانی که خود را آلوده به سفته‌بازی و نرخ‌سازی‌های کاذب نمی‌کنند و عموما افرادی باسابقه در این حرفه هستند، اکنون بخش قابل‌توجهی از بنگاهداران نقش دلال در بازار مسکن را برعهده گرفته‌اند.

یکی از جذاب‌ترین مزیت‌های ورود دلالان به بازار مسکن، سوءاستفاده از رانت اطلاعات خریدوفروش واحدهای مسکونی است. در واقع، این افراد با افتتاح بنگاه معاملات ملکی و تبدیل شدن به محل رجوع خریداران و به‌ویژه فروشندگان مسکن، از آگهی‌های تجمیع‌شده در بنگاه سوءاستفاده و اقدام به خرید واحدهایی می‌کنند که ظرفیت رشد نرخ بیشتری دارند و سپس همین واحدها را با قیمتی بالاتر به‌فروش می‌رسانند. در واقع، هدف این دلالان از فعالیت به‌عنوان مشاور املاک، اولویت یافتن در خرید واحدهای ارزان‌تر و رسیدن به سود کلان از فروش همین واحدها به خریداران است. در چنین شرایطی، فروشندگان و خریداران مسکن به طعمه‌های دلالان برای کسب سود تبدیل می‌شوند.

اهمال مدیران سایت‌های آگهی اینترنتی در ثبت هویت انتشاردهندگان آگهی و استفاده از این پایگاه داده برای شناسایی دلالان، فضا را برای جولان این سوداگران و التهاب هرچه بیشتر بازار مسکن فراهم کرده و از همین‌رو لازم است نهادهای متولی در همکاری سایت‌های ثبت آگهی اینترنتی، نسبت به پالایش بازار مسکن از حضور دلالان اقدام کنند تا مردم بیش از این در تامین سرپناه دچار مشکل نشوند.

نیکل، قربانی «کلاهبرداری سیستماتیک»

گروه ترافیگورا روسای جدیدی را برای تجارت فلزات باتری منصوب کرده است؛تجارتی که قربانی «کلاهبرداری سیستماتیک» شده و می‌تواند بیش از نیم میلیارد دلار هزینه داشته باشد.

به‌گزارش صمت، مهدی وترواله و دانیل فون آرکس که هر دو بیش از یک دهه در ترافیگورا کار کرده‌اند، عملیات تجارت جهانی نیکل، کبالت و لیتیوم را اداره خواهند کرد. بلومبرگ در اوایل این ماه گزارش داد که سوکراتیس اکونومو، رئیس تجارت نیکل و کبالت، گروه را ترک می‌کند. این شرکت، تاجر هندی پراتیک گوپتا و شرکت‌های مرتبط با او را پس از کشف اینکه محموله‌های نیکلی که خریداری کرده بود، حاوی هیچ نیکل نبود، متهم به کلاهبرداری کرد. گوپتا و شرکت‌هایش به تلاش برای نظرخواهی پاسخ نداده‌اند. فون آرکس در سال ۲۰۰۹ به ترافیگورا پیوست و در حال حاضر، رئیس بخش فلزات و مواد معدنی امریکای‌شمالی است که در تورنتو مستقر است و به ژنو نقل مکان خواهد کرد. وترواله یک تاجر ارشد نیکل و کبالت است و در تعدادی از دفاتر ترافیگورا کار کرده و در سال ۲۰۱۲ به شرکت ملحق شده است. وی در پاسخ به پرسش در این زمینه گفت که آنها به گونزالو دی اولازاوال، یکی از ۲ رئیس تجاری فلزات ترافیگورا گزارش خواهند داد.

ترافیگورا یکی از بزرگ‌ترین بازیگران جهان در تجارت فلزات صنعتی از مس تا روی است. این شرکت در سال‌های اخیر حضور خود را در فلزات باتری، سرمایه‌گذاری در تولیدکنندگان نیکل، تهیه کبالت و بازیافت باتری‌های لیتیومی افزایش داده است.

حرکت به‌سمت معدنکاری دیجیتال

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

بخش معدن ایران دارای ذخایر ارزشمندی است که بهره‌برداری از آنها منجر به توسعه اقتصادی و افزایش درآمدهای غیرنفتی می‌شود، اما این موضوع نیازمند افزایش بهره‌وری است که بخشی از آن با حرکت به‌سمت معدنکاری دیجیتال محقق می‌شود.

به‌گزارش صمت، بخش معدن در دنیا برای افزایش بهره‌برداری به‌سراغ معدنکاری دیجیتال رفته است تا با کاهش نیروی انسانی علاوه بر کاهش خطرات این فعالیت، سرعت معدنکاری را افزایش دهد. به‌عنوان‌مثال، استفاده از کامیون‌های خودران یکی از موضوعاتی است که شرکت‌های بزرگ معدنی در سال‌های اخیر به‌سمت آن رفته‌اند که توانسته بهره‌برداری از ذخایر را افزایش دهد. صمت در این گزارش به الزامات حرکت معدنی‌ها به‌سمت معدنکاری دیجیتال پرداخته است.

> بخش معدن ایران در قسمت‌های مختلف با عقب‌ماندگی مواجه است که جبران نشدن آنها و حرکت نکردن به‌سمت معدنکاری دیجیتال می‌تواند ایران را باوجود ذخایر بسیار، از سایر کشورهای معدنی عقب بیندازد

فعالان معدنی ایران در سال‌های اخیر بارها بر حرکت به‌سمت معدنکاری دیجیتال و امسال نیز با برگزاری همایشی با این عنوان بیش از پیش بر اهمیت آن تاکید کرده‌اند.

اما شاید نکته مهم در این موضوع، تامین زیرساخت‌هایی است که باید برای معدنکاری دیجیتال فراهم شود. این در حالی است که بخش معدن ایران در قسمت‌های مختلفی با عقب‌ماندگی مواجه است و جبران نشدن آنها و حرکت نکردن به‌سمت معدنکاری دیجیتال می‌تواند ایران را باوجود ذخایر بسیار از سایر کشورهای معدنی عقب اندازد.

در حالی که اگر امروز در این مسیر حرکت و زیرساخت‌های آن را تامین کنیم، می‌توانیم در ۱۰ سال آینده در جایگاهی بایستیم که امروز شرکت‌های بزرگ معدنی دنیا در آن قرار دارند.

در ادامه، نگاهی به معدنکاری دیجیتال و اهمیت آن خواهیم داشت:

معدنکاری دیجیتال که با نام‌های معدنکاری هوشمند (Smart mining)، معدنکاری بدون نیروی کار (Miner less miner) و معدنکاری به‌هم‌پیوسته (Connected mining) نیز شناخته می‌شود، در کنار معدنکاری سبز در سال‌های اخیر، اهمیت زیادی یافته است. صرفه‌جویی در مصرف انرژی و کاهش و حذف کربن به‌دلیل پیامد تغییر اقلیم و گرمایش جهانی یکی از اهدافی است که این ۲ حوزه دنبال می‌کنند. از جمله سایر اهداف معدنکاری دیجیتال می‌توان به افزایش ایمنی، کاهش ریسک، افزایش سرعت عملیات، اتصال فرآیندهای مختلف در معادن به یکدیگر و خودکارسازی عملیات، مدیریت بهتر و همزمان بخش‌های مختلف معدن و تجزیه و تحلیل بسیاری از داده‌های پیچیده در زمان کمتر اشاره کرد.

کاهش ریسک و افزایش ایمنی یکی از اهداف معدنکاری دیجیتال است که با استفاده از این تکنولوژی می‌توان علاوه بر کنترل این ۲ عامل، به افزایش بهره‌وری و تولید محصول نیز کمک کرد. از طرفی، حوادث به دلایل مختلف از جمله انفجار، خسارت، سقوط تجهیزات و مسمومیت می‌توانند علاوه بر صدمات مالی و روحی به تجهیزات و نیروی انسانی، به کاهش بهره‌وری و توقف تولید منجر شوند. بنابراین، تعیین ضریب ایمنی محیط کار و ماشین‌آلات به‌صورت لحظه‌ای، بررسی وضعیت نیروی انسانی و ارزیابی زمان سرویس‌دهی به ماشین‌آلات می‌تواند تا حد زیادی به حل این مشکل کمک کند. در واقع، جایگزین کردن معدنکاری دیجیتال با بهره‌گیری از هوش‌مصنوعی، استفاده از ربات‌های کنترل‌شونده و تجهیزات کنترل از راه دور و ابزارهای لازم برای پردازش داده‌های بزرگ (Big data) می‌تواند تعداد نیروی انسانی در معادن خطرپذیر را کاهش دهد. به‌عنوان مثال، استفاده از این تکنولوژی برای کاهش صدمات در معادن زغال‌سنگ در شرق آسیا به‌عنوان یکی از برنامه‌های اساسی برای کاهش تلفات انسانی است. در سال‌های قبل، پیچیدگی‌های معدنکاری سبب کاهش سرعت در بسیاری از بخش‌ها می‌شد. امروزه می‌توان با معدنکاری دیجیتال و بهره‌گیری از سنسورها، پردازش داده‌ها به‌صورت موازی و سریع و تصمیم‌گیری با هوش‌مصنوعی به کلیه عملیات معدنی سرعت بخشید. به‌عنوان مثال، نصب سنسور روی ماشین‌آلات به‌منظور سنجش وضعیت تجهیزات آنها سبب کاهش هزینه تعمیر و نگهداری و کاهش زمان توقف آنها می‌شود. همچنین، استفاده از تصاویر ماهواره‌ای و پهپادها و تجزیه و تحلیل داده‌های آنها می‌تواند به عملیات اکتشاف سرعت بخشد. از طرفی، امکان پردازش اطلاعات در عمق‌های پایین‌تر فراهم و این موضوع سبب می‌شود تا پهنه‌های بیشتری با اطلاعات دقیق‌تر مورد اکتشاف قرار گیرند و بخت دسترسی به رگه‌های موردنظر افزایش یابد. استفاده از علم بلاک‌چین در معدنکاری دیجیتال به هوشمندسازی و رهگیری بخش‌های مختلف معدن کمک می‌کند و این موضوع سبب افزایش سرعت عملیات و تصمیم‌گیری می‌شود. باتوجه به اینکه بخش معدن از یک حوزه سخت به‌سمت حوزه نرم و دیجیتال در حال گذار است؛ نباید نقش پردازش اطلاعات و استفاده از تکنولوژی‌های موجود در این حوزه از نظر دور بماند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از پردازش تصویر، یادگیری ماشین، تحلیل‌های آماری و یکپارچه‌سازی اطلاعات می‌توانند در حوزه‌های اکتشاف، بهره‌برداری، فرآوری و انتقال مورد استفاده قرار گیرند. برای مثال، بررسی وقوع حوادث در معدن براساس تجزیه و تحلیل‌های آماری می‌تواند نقش عوامل محیطی و غیرمحیطی در وقوع آنها را شناسایی و کنترل کند.

در سال‌های اخیر بسیاری از کشورهای جهان دریافته‌اند که برای رشد اقتصاد خود باید توجه بیشتری نسبت به توسعه و بهبود زیرساخت‌های فناوری‌های اطلاعات در بخش‌های مختلف اقتصادی از جمله معدن داشته باشند. باوجود اینکه تا دهه اخیر استفاده از تکنولوژی در معدنکاری نسبت به سایر بخش‌ها با فاصله زیادی انجام می‌شده است؛اما با معرفی و ورود معدنکاری دیجیتال به این حوزه، این فاصله در حال جبران است. گرچه این موضوع به نیمه‌عمر دانش در هر بخش نیز برمی‌گردد،اما تحولات اخیر در بخش معدن نشان داده است که فاصله زمانی نیمه‌عمر در این بخش در حال کوتاه‌تر شدن است. لازمه استفاده از این ظرفیت، سیاست‌گذاری درست و آماده کردن بستر مناسب در هر کشوری است. این موضوع سبب می‌شود تا پیشرفت‌های سریع در نوآوری و فناوری‌های جدید، تاثیر قابل‌توجهی بر معدنکاری در آن کشور داشته باشد. در واقع، توسعه فناوری‌های هوشمندسازی و معدنکاری دیجیتال دلیلی بر بهره‌وری و افزایش ارزش‌افزوده در این بخش می‌شوند تا هزینه‌ها و نرخ تمام‌شده کاهش یابند. پیش‌بینی شده است که حجم بازار معدنکاری دیجیتال از حدود ۹۳۰۰ میلیون دلار در سال ۲۰۱۹ به بیش از ۲۳هزار میلیون دلار در سال ۲۰۲۷ برسد. اکتشاف، استخراج و فرآوری به‌عنوان ۳ رکن اساسی در بخش معدن به‌شمار می‌روند که هر کدام از این بخش‌ها وابستگی زیادی به فناوری اطلاعات و ارتباطات دارند. بازار جهانی معدنکاری دیجیتال براساس نوع (Type)، شاخه فعالیت (Category) و منطقه (Region) معدن به دسته‌های مختلفی تقسیم‌بندی می‌شود. بر همین اساس، بازار معدنکاری دیجیتال به دسته‌های معادن سطحی (روباز) یا زیرزمینی تقسیم می‌شود. از این‌رو شاخه فعالیت شامل تجهیزات (Eqiupment) و لوازم (Components) خودکار است که تجهیزات خودکار شامل انواع دستگاه‌های مورداستفاده شامل ماشین‌آلات حفاری، تراک‌ها، بیل‌های مکانیکی و دستگاه‌های بارگیری، حمل‌ونقل، تخلیه (LHD) و لوازم شامل دسته‌های سخت‌افزار (مانند سنسورها)، نرم‌افزار (مانند نرم‌افزارهای لجستیک، مدیریت و پردازش) و خدمات (مانند پشتیبانی و نگهداری) است. براساس منطقه فعالیت، بازار معدنکاری دیجیتال شامل امریکای‌شمالی (امریکا، کانادا و مکزیک)، اروپا، آسیا و اقیانوسیه (کشورهای شرق آسیا و اقیانوسیه) و کشورهای LAMEA (امریکای‌لاتین، افریقا و خاورمیانه) می‌شود.

پیش‌بینی شده است که آسیا و اقیانوسیه بزرگ‌ترین بازار را شامل شوند و کشورهای LAMEA سریع‌ترین رشد را در این بازار داشته باشند. باوجود اینکه، امروزه معدنکاری هوشمند و استفاده از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات نقش موثر خود در معادن کشورهای دیگر، به‌ویژه برخی کشورهای همسایه را به‌خوبی نشان داده که مشکلات موجود در کشور ما باعث شده است تا استفاده از معدنکاری دیجیتال همانند سایر کشورها از رشد کافی برخوردار نباشد. بهره‌گیری از این تکنولوژی مستلزم وجود زیرساخت اینترنت و ایجاد بستر مناسب برای استفاده از تکنولوژی، اطمینان از امنیت شبکه اینترنت و پرهیز از قطعی آن، وجود اپراتور ماهر، همکاری بین بخش‌های مختلف دولتی و وجود نقشه‌راه مشخص است. البته نباید نقش تحریم‌ها را نیز از نظر دور داشت، البته فراهم شدن این شرایط برای تحقق معدنکاری دیجیتال در کشور لازم است،اما کافی نیست.

> فعالان معدنی در سال‌های اخیر بارها بر لزوم حرکت به‌سمت معدنکاری دیجیتال تاکید کرده‌اند

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، جدای از مشکلات موجود، عواملی مانند موانع قانونی سختگیرانه برای واردات تجهیزات و ماشین‌آلات با فناوری بالا، بی‌توجهی به توسعه دانش در بخش معدن و صنایع معدنی و نبود مرجع آگاه و آشنا به مشکلات بخش معدن و صنایع معدنی برای هدایت شرکت‌های دانش‌بنیان این بخش سبب می‌شود که حتی در صورت فراهم شدن شرایط مناسب برای بهره‌گیری از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات، نمی‌توان بهره‌وری بخش معدن را افزایش داد. کیفیت پایین ماشین‌آلات داخلی و عدم‌بهره‌گیری آنها از فناوری‌های روز، قابلیت استفاده از شرایط اشاره‌شده را ندارد. از طرف دیگر، نبود شرکت‌های دانش‌بنیان موردنیاز در بخش معدن و صنایع معدنی برای استفاده از ظرفیت فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات سبب می‌شود تا این امکانات در توسعه معادن مغفول بمانند.

گزارش خبری

فروش پسماند روی زنجان در دستور کار

قصه پسماند شهرک صنعتی روی زنجان سر دراز و البته پرغصه‌ای دارد؛ حکایت یک زخم چندین‌ساله که می‌توانست در همان ابتدا طوری تدبیر شود که کار به دردسرها و آسیب‌های بعدی نرسد.

سال ۱۳۸۱ قرار شد یک شهرک صنعتی در ۱۵ کیلومتری شهر زنجان احداث شود. حاصل فعالیت حدود ۷۰ واحد تولید شمش روی در این شهرک با تولید روزانه ۲ هزار تن پسماند باعث شد، در مدت حدود ۲۰سال در یک محدوده ۳۲ هکتاری کوهی از پسماند روی با حجم حدود ۱۰ میلیون تن، آن هم در فاصله نزدیک شهر ایجاد شود.

از حدود ۲ سال پیش قرار شد پسماندهای واحدهای مستقر در شهرک صنعتی روی زنجان در محدوده این شهرک دپو نشود، از این‌رو محل دیگری در ۵۵ کیلومتری شهر زنجان برای انتقال این پسماندها تعیین و اکنون نیز پسماندها به این محل جدید انتقال داده می‌شود.

اما این تمام ماجرای پسماند روی زنجان نیست، در سال‌های اخیر وقتی مشخص شد که پسماندهای دپوشده دارای مواد و عناصر ارزشمندی هستند، اختلاف بین دولت و بخش خصوصی بر سر تملک آن آغاز و موضوع در نهایت، به مراجع قضایی ارجاع داده شد.

به‌گفته مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان زنجان براساس نمونه‌گیری‌های انجام‌شده، عیار روی این پسماندها ۱.۵۲ درصد و عیار سرب آن ۱.۸ درصد است.

با فناوری‌های توسعه‌یافته، عیارهای موجود در پسماندها، همچنان آن را به‌عنوان کالایی قابل‌استحصال و فرآوری موردتوجه قرار داد تا اینکه پس از چند سال کشمکش و جدال دولت و بخش خصوصی بر سر مالکیت پسماند روی انبارشده در شهرک صنعتی تخصصی روی زنجان، سرانجام با رأی دستگاه قضا، مالکیت آن به دولت واگذار شد. ارزش ریالی پسماند دپوشده شهرک صنعتی زنجان بیش از هزار میلیارد تومان برآورد شده است.

تعیین‌تکلیف پسماند روی

پس از تعیین‌تکلیف مالکیت پسماند، نوبت به موضوع نحوه فروش و بهره‌مندی از عواید آن برای استان رسید.

جلسه اخیر شورای معادن استان با حضور معاون امور معادن وزیر صنعت، معدن و تجارت برگزار و در این جلسه اعلام شد که براساس جمع‌بندی که در وزارتخانه به آن رسیده‌اند، مدیریت فرآیند مزایده و واگذاری پسماند شهرک صنعتی روی زنجان به شورای معادن استان واگذار شده است.

شرط فروش پسماند روی

تاکید مسئولان استان زنجان در تعیین‌تکلیف پسماند روی همواره این بوده که عواید آن باید بی‌هیچ کم و کاستی در استان زنجان و به‌ویژه در مناطق آسیب‌دیده از این صنعت مصرف شود.

این جدیت و پافشاری تا حدی بود که استاندار زنجان در اظهارنظری گفت: اگر عواید فروش پسماند روی در استان وصول نشود، ما هیچ علاقه و انگیزه‌ای هم برای فروش آن نداریم، اگر قرار باشد وجوه فروش پسماند به جیب خزانه برود، این کار برای استان ارزشی ندارد.

محسن افشارچی گفت: حق مردم زنجان است که از عواید فروش پسماند روی بهره‌مند شوند، چون این مردم بیش از ۲۰ سال است که آلودگی‌های پسماند روی را تحمل کرده‌اند.

وی تاکید کرد: در قراردادهایی که پیرامون مدیریت این پسماند تنظیم می‌شود، باید قید شود که اگر استان نتواند وجوه حاصل از فروش پسماند را وصول کند و پولی از این محل به استان نرسد، قراردادهای آن ملغی می‌شود.

پیش‌بینی اعتبار ۲۰۰ میلیارد تومانی

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان زنجان با بیان اینکه برای نخستین‌بار در لایحه بودجه ۱۴۰۲ یک ردیف درآمدی تا ۲۰۰ میلیارد تومان برای استان از محل فروش پسماندهای روی پیشنهاد شده است، گفت: متناظر با این درآمد، محل هزینه‌کرد آن مشخص شده تا درآمد حاصل از فروش پسماند به‌عینه از خزانه به استان بازگردد.

برای نخستین‌بار در لایحه بودجه ۱۴۰۲ یک ردیف درآمدی تا ۲۰۰ میلیارد تومان برای این استان از محل فروش پسماندهای روی پیشنهاد شده است.

احمد خداوردی افزود: عمده مصرف حاصل از درآمد پسماند روی در شهرستان زنجان و مناطقی خواهد بود که بیشترین درگیری را با آلایندگی آن داشته‌اند.

وی گفت: عنوان طرح‌ها را طوری پیشنهاد داده‌ایم تا دستمان در مصرف اعتبارات در پروژه‌ها از راهسازی تا ایجاد مراکز بهداشتی باز باشد.

برنامه‌ریزی برگزاری مزایده

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان زنجان با بیان اینکه در تدارک بارگذاری اسناد مزایده و فراخوان برای فروش نخستین بخش از پسماند روی هستیم، گفت: امیدواریم این فرآیند تا پایان سال به‌سرانجام برسد.

مجید گلشنی به نحوه واگذاری و فروش این پسماند پرداخت و افزود: براساس برآوردها، سالانه حدود ۶۰۰ هزار تن از موجودی پسماند روی قابل‌عرضه است، در حالی که پیش از این، میزان عرضه آن ۲ میلیون تن در سال پیش‌بینی شده بود که با واقعیت‌های میدانی همخوانی نداشت. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان زنجان با بیان اینکه مکاتبات تعیین‌تکلیف مالکیت پسماند روی و نحوه واگذاری آن از سال ۱۳۹۲ در دستور کار بود، اظهار کرد: از حدود ۲ سال پیش بر طبق رأی دیوان عالی کشور، مالکیت این پسماند به دولت تفویض شد و تمام دغدغه ما این است تا عواید آن به‌نفع مردم استان زنجان صرف شود.

بین‌الملل

ارزش سهام BHP کاهشی شد

گروه معدنکاری جهانی BHP گزارش داد که به‌دلیل کاهش نرخ سنگ‌آهن، سود نیمه اول ۳۲ درصد کاهش شدیدتر از حد انتظار داشت که باعث سقوط سهام آن شد، هرچند چشم‌انداز درخشانی را در کشور چین، بزرگ‌ترین مشتری خود، نشان داد.

سیاست سختگیرانه کووید-۱۹ در چین، فعالیت اقتصادی و تقاضا را در سال گذشته کاهش داد، نرخ سنگ‌آهن را از سطوح بالا پایین آورد، در حالی که معدنچیان با افزایش هزینه‌ها و بازار کار داخلی فشرده دست و پنجه نرم کردند.

در نتیجه، بزرگ‌ترین معدنکار جهان، سود اساسی از ادامه عملیات را ۶.۶ میلیارد دلار گزارش کرد که نسبت به ۹.۷۲ میلیارد دلار در سال گذشته کاهش یافته است.

باتوجه به اینکه درآمد حاصل از مس و زغال‌سنگ کمتر از آنچه تحلیلگران انتظار داشتند، یعنی طبق برآورد Vuma Financial ۶.۸۲ میلیارد دلار تخمین زده و معدن مس اسکوندیدا غول‌پیکر BHP در شیلی به سبب انسداد جاده‌ها باعث اختلال در عرضه معدن شد.

با این حال، تقسیم سود موقت آن ۹۰ سنت به‌ازای هر سهم، در حالی که ۴۰ درصد کاهش داشت، از برآورد Vuma Financial از ۸۸ سنت پیشی گرفت.

سهام این معدنکار جهانی تا ۲.۸ درصد کاهش یافت و به ۴۷.۱۱ دلار استرالیا رسید که پایین‌ترین نرخ از ۶ ژانویه بود و در بازاری گسترده‌تر که ۰.۵ درصد کاهش داشت، ۲ درصد در ساعت سقوط کرد.

دیوید لنوکس، تحلیلگر مدیر ثروت Fat Prophets در سیدنی، گفت: ما BHP را به‌عنوان یک «نگهداری» در درجه اول دریافت کرده‌ایم، زیرا نرخ سهام آنها در بالاترین حد خود قرار دارد و آنها باید برای توجیه این سطوح به‌خوبی عمل کنند.

معدنچی گفت: باتوجه به افزایش هزینه نهایی تولید، کف قیمت‌ها «به‌طورقابل‌توجهی» نرخ بالاتری را برای برخی کالاها نسبت به قبل از همه‌گیری کووید-۱۹ تجربه خواهد کرد.

BHP اظهار کرد: انتظار می‌رود اثر تاخیر تورم و تداوم تنگنا در بازار کار برپایه هزینه‌های ما در سال مالی ۲۰۲۴ تاثیر بگذارد.

تحلیلگران RBC Capital Markets می‌گویند در نیمه اول، BHP به‌طرز شگفت‌آوری ضعیف بود، اما بی‌اچ پی یک شاخص قوی از یک محیط تورمی چالش‌برانگیز برای استخراج‌کنندگان است.

BHP همچنین اعلام کرد که انتظار دارد افزایش تهاجمی نرخ بهره جهانی از سال گذشته باعث کاهش شدید رشد در سراسر کشورهای توسعه‌یافته شود.

یادداشت

چه کسانی حامی رانت هستند؟

مهدی سوری
کارشناس بازار سرمایه

تغییر مداوم قوانین و مقررات در حوزه‌های مختلف، به‌ویژه در فرآیند قیمت‌گذاری، به ضرر اقتصاد و بازارهای مولد از جمله بازار سرمایه است. قیمت‌گذاری دستوری یا هر سیاستی که به دونرخی شدن بهای محصولات مختلف منتهی شود، یکی از همین چالش‌ها است. دونرخی یا چندنرخی شدن محصولات به بروز رانت در اقتصاد منتهی می‌شود. سیاست قیمت‌گذاری دستوری در هیچ کدام از دولت‌های پیشین جوابگو نبوده و زمینه ارزان‌سازی بهای محصولات مختلف را فراهم نکرده یا حتی به بهبود معیشت مردم نیز منتهی نشده است. قیمت‌گذاری خودرو نیز از این شرایط مستثنا نیست. در طول سال‌های گذشته شاهد تعریف روش‌های مختلفی برای عرضه و فروش خودرو به مردم بوده‌ایم که در یکی از این روش‌ها، لاتاری گسترده‌ای برای خریدوفروش خودرو به‌وجود آمده است. خودرو کالایی مصرفی است، اما باتوجه به شرایط خاص اقتصاد کشور و همچنین ابهاماتی که در فرآیند فروش این کالا وجود دارد، تقاضا سفته‌بازی در این بازار شکل گرفته و گسترش یافته است؛ تاجایی که باید اقرار کرد بخش بزرگی از تقاضا برای خرید خودرو نه مصرفی، بلکه سفته‌بازانه است. میزان نیاز کشور به خودرو سالانه حدود یک‌میلیون دستگاه برآورد می‌شود، اما در جریان ثبت‌نام برای خرید خودرو چندین میلیون نفر ثبت‌نام می‌کنند. البته بخش عمده‌ای از شرکت‌کنندگان در این لاتاری به‌دنبال آن هستند که خودرو را از درب کارخانه با قیمت ارزان خریداری و با بهای به‌مراتب بالاتر در بازار آزاد به فروش برسانند. عموما در چنین فرآیندهایی برندگان نهایی، از امتیازات ویژه‌ای برخوردارند یا به رانت دسترسی دارند. بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که سود حاصل از فروش خودرو در یک لاتاری، به جیب واسطه‌های صاحب نفوذ و قدرت می‌رسد و مردم یا مصرف‌کنندگان واقعی نیز ناچارند خودرو موردنظر خود را با بهایی به‌مراتب بالاتر از بازار آزاد خریداری کنند. این سیاست حتی به‌ضرر خودروسازان نیز منتهی می‌شود و آثار آن در زیان انباشته قابل‌توجه صنایع خودرویی کشور قابل ملاحظه است. براساس آنچه گفته شد سود حاصل از دلالی خودرو انگیزه بازگشت فرآیند فروش خودرو به مسیر قبلی است. همین سود محرکی برای گسترش فساد در روند خریدوفروش این محصول محسوب می‌شود. البته اطلاعات و آمار شفافی از فساد احتمالی و دست‌های پشت‌پرده برای فروش خودرو طبق فرآیندی غیرشفاف وجود ندارد، اما در موارد متعددی مسئولان و سیاست‌گذاران نیز به وجود چنین تخلفاتی اذعان کرده‌اند. بدون تردید عرضه خودرو در بورس کالا، بهترین راهکار برای فروش این محصول به مردم نیست. در شرایط ایده‌آل پیشنهاد می‌شود از یک سو واردات خودرو آزاد شود و از سوی دیگر نیز خرید و فروش خودرو داخلی نیز در فضایی آزاد ممکن باشد که تحت تاثیر شرایط اقتصادی، در حال حاضر اجرای چنین راهکاری ممکن و شدنی به‌نظر نمی‌رسد. در واقع باید پذیرفت وجود انحصار در عملکرد صنایع مختلف چالش‌زا است که این انحصار عموما در اختیار نهادهای دولتی یا صنایع وابسته به دولت یا شبه‌دولتی قرار دارد. در حال حاضر نیز شاهد آثار سوء این سیاست‌گذاری در صنایع مختلف هستیم. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور جمع‌بندی کرد که بورس کالا بهترین راهکار برای عرضه و فروش خودرو نیست، اما باتوجه به وضع موجود، تنها راهکار منطقی است، چراکه کشف نرخ خودرو در فضایی شفاف و رقابتی انجام می‌شود و نرخ نهایی خودرو نیز در تقابل میان مصرف‌کننده و تولیدکننده به تعادل می‌رسد. علاوه بر این امکانی برای حذف دلالی و واسطه‌گری از فرآیند خریدوفروش خودرو فراهم می‌شود. چنانچه تمامی محصولات خودرویی تولیدشده در کشور در بورس کالا عرضه شوند، مشکلات کنونی که در حال حاضر در این بازار شاهد آن هستیم نیز از میان خواهد رفت، اما همچنان گروهی به‌دنبال تداوم فرآیند قبلی قیمت‌گذاری خودرو و سودجویی از این مسیر پرابهام هستند.

کاهش ریسک سرمایه‌گذاری با راه‌اندازی صندوق بخشی

هدف از معرفی صندوق بخشی این است که بتوان متناسب با نیاز مشتریان به همه ذائقه‌های موجود بازار پاسخ داد. به گزارش سنا مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در مراسم رونمایی از اولین صندوق بخشی ایران در بورس تهران گفت: از سال گذشته پیگیر تنوع صندوق‌های سرمایه‌گذاری بوده‌ایم. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با بیان اینکه از سال گذشته تاکنون ۵ صندوق جدید تاسیس کرده‌ایم، گفت: صندوق بخشی آخرین نوع از ۵ نوع مذکور است. هدف از معرفی این صندوق‌ها این است که بازار سرمایه بتواند متناسب با نیاز مشتریان به همه ذائقه‌های موجود در بازار پاسخ دهد. عشقی افزود: بسیاری از سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در یک حوزه هستند و درعین‌حال نمی‌خواهند ریسک تک‌سهم بودن را به دوش بکشند؛ از این رو امیدواریم با تاسیس صندوق بخشی، سرمایه‌گذاران انتفاع لازم را ببرند. البته پیش از این ما صندوق پالایش را داشتیم، اما در اصل این صندوق تغییر ماهیت داده بود و از ابتدا کارکرد یک صندوق بخشی را نداشت. وی گفت: امیدواریم سال آینده با کمک این ابزار مالی، صندوق‌های دیگری داشته باشیم. این ابزار به تامین مالی شرکت‌ها و کاهش ریسک معاملات به‌ویژه برای سهامدارانی که وقت و انرژی کافی یا سواد مالی برای خریدوفروش سهام ندارند، کمک می‌کند. عشقی در حاشیه این مراسم اظهار کرد: برنامه‌ای که از سال گذشته شروع شد، افزایش تدریجی دامنه نوسان بود که ادامه خواهد داشت. باتوجه به گزارش‌های شرکت‌های بورس و فرابورس، درباره ادامه کار تصمیم‌گیری خواهد شد. پیشنهاداتی درباره اصلاح تابلوهای بازارهای بورس و فرابورس در حال تهیه است و متناسب با این اصلاح افزایش دامنه نوسان اجرایی خواهد شد. این برنامه تدریجی بوده و هست.

رکوردشکنی لحظه‌ای بورس تا چه زمانی ادامه دارد؟

عطش دلار به بازار سرمایه رسید

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

شاخص کل بورس تهران بعد از ۲ سال از مرز یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار واحدی عبور کرد. روند صعودی بهای دلار در بازار آزاد و دورنمای روشن تورم، اصلاحات ارزی بانک مرکزی مبنی بر اصلاح ارز فرزین و همچنین وعده نمایندگان مجلس شورای اسلامی مبنی بر حذف سقف نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی در بودجه سال آتی از مهم‌ترین دلایل صعود بورس تهران در روزهای گذشته است. هفته گذشته احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد از تصویب بسته حمایتی از بورس و صنایع بورسی در ستاد هماهنگی دولت خبر داد که طی روزهای آتی اطلاع‌رسانی خواهد شد. خاندوزی تاکید کرد: «این بسته کمک می‌کند سودآوری شرکت‌های بورسی ادامه پیدا کند و این مسئله به جذب نقدینگی در این بازار منجر می‌شود.» باتوجه به همه موارد یادشده شاهد ورود دوباره سرمایه‌گذاران حقیقی به بازار سهام بوده‌ایم و همزمان ارزش معاملات خرد نیز در این بخش رشد قابل‌توجهی را از آن خود کرد. البته نباید از ذکر این نکته غافل بود که صعود افسارگسیخته نرخ دلار و انتظارات تورمی ناشی از آن همچنان مهم‌ترین فاکتور و شاخص موثر بر بهبود عملکرد بورس است. با کاهش خوشبینی نسبت به احتمال احیای برجام و انتظارات تورمی، بخشی از سرمایه‌ها جذب بازار تالار شیشه‌ای شده است.

عکس: آیدا فریدی

صعود زیر ذره‌بین

بررسی عملکرد بورس تهران در هفته دوم اسفند حکایت از روزهای مثبت و حتی خارج از حد انتظار در میان فعالان بازار سرمایه دارد.

شاخص کل بورس تهران در روز نخست هفته یعنی ۶ اسفند با رشد ۴.۹۶ درصدی روبه‌رو شد و شاخص کل به عدد یک‌میلیون و ۷۳۸ هزار واحدی رسید. در همین حال بازار سهام ورود زیاد پول حقیقی‌ها را تجربه کرد. میزان تزریق نقدینگی ازسوی طرف‌های حقیقی به بورس ۲۳۰۰ میلیارد تومان گزارش شده است. علاوه بر این ۲۲۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شد که این خروج پول می‌تواند روزهای خوبی را برای بازار سهام رقم بزند.

سرانه خرید حقیقی‌ها نیز در این روز اختلاف چشمگیری با سرانه فروش آنها داشت و در نهایت سرانه خرید ۴۴.۸ میلیون تومانی و سرانه فروش ۲۲.۶ میلیون تومانی از حقیقی‌ها به ثبت رسید. روند رو به رشد و رکوردشکنی بورس تهران در روز یکشنبه، ۷ اسفند نیز تداوم یافت. بدین ترتیب شاهد عبور شاخص کل از مرز یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار واحدی بعد از ۲ سال بوده‌ایم. سرانه خرید حقیقی‌ها در این روز ۳۷.۷ میلیون تومان و سرانه فروش آنها ۲۳.۱ میلیون تومان بوده و دست برتر خریداران در کلیت بازار ملموس است.

شاخص بازار بورس تهران در معاملات روز دوشنبه، ۸ اسفند نیز با رشد ۴ هزار واحدی روبه‌رو شد و به سطح یک میلیون و ۸۰۹ هزار رسید. بورس تهران در ابتدای معاملات روز دوشنبه با کمی فشار عرضه روبه‌رو شده بود، اما با گذشت زمان معاملاتی، تقاضا بر بازار غالب شد و شاخص کل در نهایت رشد ۰.۲۷ درصدی را تجربه کرد و به سطح یک میلیون و ۸۰۹ هزار واحدی رسید. شاخص کل هم‌وزن نیز که در ابتدای معاملات عملکرد بهتری نسبت به شاخص کل داشت نتوانست به عملکرد بهتر خود نسبت به شاخص کل ادامه بدهد و درنهایت با کاهش ۰.۳۶ درصدی روبه‌رو شد.

عوامل صعود کدامند؟

فردین آقابزرگی، کارشناس بورس در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: روند رو به رشد شاخص بازار سرمایه معلول متغیرهای کلان اقتصادی همچون نرخ تورم، حجم نقدینگی، نرخ رشد نقدینگی و همچنین اختلاف قابل‌توجه میان بازدهی بورس با سایر بازارهای موازی در ماه‌های گذشته است؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که همچون سابقه بورس آرژانتین و ترکیه، تورم زمینه‌ساز رشد شاخص بورس تهران در روزهای گذشته بوده است. بازدهی کنونی شاخص کل و رکوردشکنی شاخص هم‌وزن در روزهای گذشته حکایت از آن دارد که جریان ورود نقدینگی به بازار سهام، کمترین تاثیر را بر رشد شاخص بورس و همچنین ارتقای سطح سرمایه‌گذاری در بورس دارد.

وی افزود: باوجود ناملایماتی که در اقتصاد و بازار سرمایه شاهد آن هستیم، مسیر رو به رشد بورس تهران آغاز شده است. از جمله این ناملایمات می‌توان به سیاست‌گذاری‌های غلط اشاره کرد؛ مانند اینکه نرخ گاز مصرفی صنایع در سال آینده افزایش می‌یابد. انتشار بی‌حدوحصر اوراق با هدف تامین بخشی از کسری بودجه دولت دیگر سیاستی است که در ۲ سال اخیر اجرایی شده و لطماتی را به بازار بورس تهران تحمیل کرده است. سیاست افزایش نرخ بهره بانکی نیز دیگر اقدامی است که انتظار می‌رفت مانع بهبود شرایط بازار سرمایه شود.

آقابزرگی گفت: با حاکمیت تمام شاخص‌های منفی یادشده که بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار هستند، بازار سرمایه در قیاس با سایر بازارهای موازی از رشد عقب مانده بود و این صعود الزامی به‌نظر می‌رسید.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: اگر سایر بازارهایی که از جذابیت سرمایه‌گذاری برخوردارند همچون مسکن، خودرو، طلا، دلار، لوازم‌خانگی، سایر کالاهای بادوام و... به نقطه اشباع سرمایه‌گذاری برسند، طبیعتا شاهد جابه‌جایی زمینه‌های سرمایه‌گذاری خواهیم بود و بهترین محل برای جذب این سرمایه نیز بورس است.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر احتمال تکرار تجربه سقوط بورس در سال ۱۳۹۹ و شباهت آن با شرایط کنونی بازار سرمایه اظهار کرد: سطح P/E شرکت‌های بورسی در سال ۱۳۹۹ تا آستانه ۳۸ افزایش پیدا کرده بود، این در حالی است که نسبت P/E شرکت‌ها در حال حاضر حدود ۶ تا ۶.۵ برآورد می‌شود. تفاوت میان ارزش ذاتی و ارزش روز معاملاتی شرکت‌های بورسی در سال ۱۳۹۹ قابل‌توجه بود، اما اختلاف یادشده در حال حاضر محدود برآورد می‌شود.

البته در حال حاضر نیز نمی‌توان به رشد مستمر و بدون وقفه بورس تهران امید داشت؛ به‌بیانی دیگر اصلاح، جزئی از بازار است و نباید از بروز این روند اصلاحی نگران بود.

آقابزرگی در پایان تاکید کرد: ارزش بازار ما در اوج ۳۱۰ میلیارد تومان برآورد شده است. در حال حاضر با رشد قابل‌توجهی که در ارزش بازار طی روزهای گذشته شاهد بوده‌ایم، ارزش بازار ۷۸۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود و چنانچه قیمت دلار ۵۰ هزار تومان در نظر گرفته شود، ارزش بازار به ۱۵۰ میلیارد تومان می‌رسد؛ بنابراین رشد کنونی بورس تهران با رشد آن در سال ۱۳۹۹ قابلیت قیاس ندارد.

صعود افسارگسیخته نرخ دلار و انتظارات تورمی ناشی از آن همچنان مهم‌ترین فاکتور و شاخص موثر بر بهبود عملکرد بورس است. با کاهش خوش‌بینی نسبت به احتمال احیای برجام و انتظارات تورمی، بخشی از سرمایه‌ها جذب تالار شیشه‌ای شده است

دورنمای مثبت به‌شرط سیاست‌گذاری صحیح

ابراهیم نوایی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت در ارزیابی دلایل صعود شاخص بورس و رکوردشکنی‌های مستمر در روزهای گذشته اظهار کرد: بازار سرمایه ما در روزهای گذشته از سایر بازارهای موازی به‌شدت عقب مانده است؛ به‌عبارتی شاخص بورس در قیاس با تورم، رشد نقدینگی، رشد نرخ ارز و سایر فاکتورهای اقتصادی موثر بر بازار با عقب‌ماندگی روبه‌رو شده است.

وی افزود: بورس تهران برای مدت زمان طولانی با رکود مواجه بوده است. رفتارهای غیرحرفه‌ای سیاست‌گذاران در سال ۱۳۹۹ که به سقوط ارزش بازار و بروز بی‌اعتمادی گسترده نسبت به این حوزه مالی منتهی شد و همزمان تداوم سیاست‌های اشتباه در حوزه اقتصاد از مهم‌ترین دلایل رکود بورس تهران در ۲ سال اخیر است.

نوایی گفت: در حال حاضر تحت تاثیر روند افزایشی نرخ دلار در بازار آزاد، بورس تهران دوباره به مسیر رشد بازگشته که این رشد به‌منزله جبران عقب‌ماندگی بورس تهران در قیاس با سایر بازارهای موازی است؛ به‌ویژه آنکه ارزش سهام شرکت‌های بورسی در ماه‌های اخیر به‌شدت افزایش یافته است؛ کما اینکه بارها تاکید شده بود سهام اغلب شرکت‌ها زیر ارزش ذاتی آنها معامله می‌شود.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: با هر رشدی نباید نسبت به تداوم این مسیر صعودی دودل شد. البته همچنان این خطر وجود دارد که مدیران و سیاست‌گذاران کشور، ریسک‌هایی را به بازار تحمیل کنند. چنانچه مدیران و تصمیم‌گیران با بازار برخوردهای غیرحرفه‌ای کنند، خطر ریزش بازار سرمایه وجود دارد، اما چنانچه اجازه دهند بازار خود را با شرایط تورمی وفق دهد، قطعا جای رشد برای بورس تهران وجود دارد.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که بازار سرمایه بستری برای سرمایه‌گذاری مولد و سازنده است؛ درنتیجه ورود سرمایه به این بخش در نهایت به نفع اقتصاد و تولید کشور خواهد بود.

نوایی در پیش‌بینی عملکرد بورس تا پایان سال اظهار کرد: آینده بازار در کوتاه‌مدت مثبت ارزیابی می‌شود، اما همچنان نباید نسبت به سیاست‌های اقتصادی دولت به‌ویژه در حوزه ارز بی‌تفاوت بود. چنانچه این سیاست‌ها حساب‌شده باشد، می‌توان به تداوم مسیر صعود بورس تا پایان سال امید داشت، اما چنانچه شاهد تداوم اخذ سیاست‌های غیرکارشناسی و روزمره ازسوی مسئولان و تیم اقتصادی دولت باشیم، پیش‌بینی آینده این بازار سخت می‌شود.

بازار سرمایه بازار روزمرگی نیست. این بازار، بستری برای پیش‌بینی آینده و سرمایه‌گذاری است؛ درنتیجه انتظار می‌رود سیاست‌گذاران اقتصادی نسبت به این شرایط توجه ویژه داشته باشند.

سخن پایانی

فاکتورهای متعددی زمینه رشد بورس تهران را در هفته‌ها و روزهای گذشته فراهم کرده‌اند که در این میان نرخ دلار مهم‌ترین فاکتور بوده است؛ به بیانی دیگر دلار لیدر اصلی این روزهای بازار است.

در حال حاضر نرخ دلار در بازار آزاد در مسیر رو به رشدی قرار دارد و دورنمای آن چندان مشخص نیست.

در شرایطی که بهای دلار در بازار آزاد به‌سرعت به کانال ۶۰ هزار تومان رسیده، قیمت این ارز شاخص در بازار دوم نیما نیز رو به رشد است. بی‌تردید بانک مرکزی نیز برای مدت طولانی نمی‌تواند قیمت دلار را در سایر بازارهای رسمی به‌شدت پایین‌تر از نرخ آن در بازار آزاد نگه دارد.

بدین ترتیب به‌زودی محدوده نرخ دلار صنایع به ۴۰ تا ۴۵ هزار تومان خواهد رسید که همین رشد تداوم مسیر صعودی شاخص کل را در میان‌مدت تضمین می‌کند.

نوبت اول
۹۷۲ الف

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۶۸۰۰۲۱۹۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۲ پرونده کلاسه ۱۳۹۹۱۱۴۴۰۹۰۳۰۰۰۰۱۰۹ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی مالکیت آقای علی احسانی‌نیا به شناسنامه شماره ۳۶۵ کدملی ۴۳۳۳۲۰۳۸۷۱ صادره از قزوین فرزند اسمعیل در ۴۷۸/۳۸ سهم مشاع از ۲۶۳۱/۰۹ ششدانگ یک قطعه زمین به مساحت ۲۶۳۱/۰۹ مترمربع پلاک شماره ۹۷ فرعی از ۲۳ اصلی واقع در قزوین بخش ۵ حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین در ازای سهم مشاعی از سهم‌الارث مهلقا جویان فرزند ابوالقاسم تائید و محرز گردیده است.

لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۹
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴

فرح معینی، رئیس ثبت اسناد و املاک

زنگ خبر
زیست‌محیطی
زباله‌های پلاستیکی

استاد دانشگاه علوم پزشکی گیلان با بیان اینکه خطر زیست‌محیطی زباله‌های پلاستیکی در مرز هشدار است، گفت: تعریف جایگزین مناسب‌تر برای تولید پلاستیک باید در اولویت قرار گیرد. به گزارش مهر، مهدی شیرزاد در نشست نتایج پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی گیلان اظهار کرد: ۷ درصد زباله تولیدی گیلان دورریزهای پلاستیکی است. وی افزود: طبق آمار، روزانه ۱۴۰ تن زباله پلاستیکی روانه طبیعت می‌شود که بسیار فاجعه‌آمیز است. شیرزاد با بیان اینکه گرم شدن کره زمین یک دغدغه جهانی است، افزود: بازیافت زباله‌های پلاستیکی و صنعتی بسیار حائز اهمیت است و باید مورد توجه قرار گیرد. این کارشناس بهداشت و محیط زیست با اشاره به اقدامات برخی کشورها در جایگزین کردن پلاستیک و کاهش تولید زباله پلاستیکی، بیان کرد: تعریف جایگزین مناسب‌تر برای تولید پلاستیک باید در اولویت قرار گیرد. شیرزاد، زباله‌های پلاستیکی را خطر جدی برای محیط زیست و طبیعت دانست و اضافه کرد: روند کند تجزیه‌پذیری زباله‌های پلاستیکی و گاهی تجزیه‌ناپذیری بسیاری از آنها، طبیعت را متوجه خطر بزرگی کرده است. وی با بیان اینکه خطر زیست‌محیطی زباله‌های پلاستیکی در مرز هشدار است، افزود: نگاه علمی به حل مسئله پسماند به‌ویژه زباله‌های پلاستیکی باید در اولویت قرار گیرد. این استاد دانشگاه با بیان اینکه قدم‌های موثری در راستای تبدیل پسماند به مواد با ارزش انجام گرفته است، گفت: تولید مواد دارویی از پسماند، دستاورد بزرگی در صنعت بهداشت و درمان است. شیرزاد با بیان اینکه مردم تولید زباله‌های پلاستیکی را به صفر برسانند، اضافه کرد: تولید زباله‌های بازیافت‌شونده، تجزیه‌پذیر و کم‌خطر برای محیط زیست در دستور کار قرار گیرد.

تغییر کاربری، سلامت خاک را به چالش کشید

آفتی بر جان خاک

امروزه آلودگی خاک به‌عنوان یکی از معضلات عمده محیط‌زیست در دنیا شناخته می‌شود. افزایش جمعیت، درآمد سرانه، پیشرفت تکنولوژی و بالا بودن استاندارد زندگی از عوامل مهم افزاینده آلاینده‌ها به‌حساب می‌آیند. زباله‌ها می‌توانند به داخل زمین نفوذ و منابع آبی را نیز آلوده کنند. استفاده از خاک به‌عنوان بستری برای دفع مواد آلی زائد از جمله فضولات دامی، زباله‌ها و پساب‌های مختلف و لجن فاضلاب، یکی از مقرون‌به‌صرفه‌ترین روش‌های مدیریت دفع مواد آلی است که در صورت بکارگیری نه‌تنها به‌صورت یک بستر فیزیکی بلکه به‌عنوان یک صافی زنده توانایی زیادی در پالایش مواد آلی دارد. با این وجود، نبود مدیریت صحیح دفع مواد آلی، می‌تواند پیامدهایی مثل افزایش غلظت املاح، فلزات سنگین و ریزجانداران بیماری‌زا را به‌دنبال داشته باشد.

صمت در این گزارش به شرایط سلامت خاک کشور پرداخته، همچنین عوامل افزایش آلودگی در خاک را هم بررسی کرده است.

خاک همواره به‌عنوان یک عنصر پالاینده در طبیعت شناخته می‌شود. گفتنی است، وقتی مواد آلوده نظیر فاضلاب‌ها و پساب‌ها در خاک جاری می‌شوند، با استفاده از انواع رس‌ها، ترکیبات کلوئیدی و میکروارگانیسم‌ها (ریزجاندارها)، می‌توانند به‌عنوان پالاینده عمل کنند

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

خاک سالم، تضمین کننده محیط زیست سالم

کامبیز بازرگان، رئیس سابق سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی در گفت‌وگو با صمت درباره عوامل تهدیدکننده خاک گفت: به‌طورکلی منابع خاک در هر کشوری تحت‌تاثیر ۷ عامل موردتهدید واقع می‌شوند که نخستین و مهم‌ترین آنها تغییر کاربری است. این عوامل منجر به خروج خاک‌های حاصلخیز از چرخه تولید و کشت می‌شوند؛ همچنین فرسایش خاک، کاهش مواد آلی، افزایش آلاینده‌ها، شوری، کاهش توان حاصلخیزی و تنوع زیستی در خاک، دیگر عواملی هستند که در زمره تهدیدکننده‌های خاک حاصلخیز و کشاورزی یک کشور شناخته می‌شوند. وی گفت: مولفه‌هایی وجود دارند که از آنها به‌عنوان شاخص‌های سلامت خاک یاد و در بیشتر کشورها توجه ویژه‌ای به آنها می‌شود. این شاخص‌ها جزو مهم‌ترین الزامات برای حفظ امنیت غذایی هستند. بازرگان بااشاره به این موضوع گفت: کارشناسان بسیاری در سراسر دنیا معتقدند که سلامت خاک، تضمین‌کننده سلامت گیاه و محیط‌زیست است. مهم‌ترین شاخص در بحث سلامت خاک، حفظ موادآلی آن است که تضمین‌کننده تنوع زیستی در بافت خاک است. گفتنی است، تنوع زیستی موجب ذخیره کربن در خاک می‌شود و به‌عنوان یکی از مشخصه‌های تضمین سلامت خاک، نقش مهمی در کارکرد اصلی آن دارد.

خاک ذخیرگاه کربن

بازرگان افزود: خاک خوب کارکردهای متفاوتی دارد که یکی از این کارکردها تولید غذا است. دیگر کارکرد خاک خوب در کنار تولید غذا و حفظ امنیت غذایی، توانایی بالای آن در ذخیره کربن است که ارتباط زیادی با معضلات مربوط به گرمایش جهانی دارد. باتوجه به اهمیت تبعات تغییرات اقلیمی ناشی از گرمایش جهانی در سال‌های اخیر، توجه سران کشورها به ذخیره کربن در خاک جلب شد. از آنجایی که بعد از اقیانوس‌ها، خاک‌ها مهم‌ترین ذخیره‌گاه کربن در جهان شناخته می‌شوند، آنها پی بردند که می‌توان کربن تولیدشده به‌جای رهاسازی در جو در خاک ذخیره شود؛ چرا که ظرفیت تثبیت کربن در خاک بالا است و این ظرفیت قابلیت تقویت دارد و می‌تواند ذخیره‌گاه مناسبی برای کربن به‌حساب بیاید تا مانع از رشد میزان کربن در اتمسفر شود. به‌گفته دانشمندان، می‌توان با روش‌هایی به‌میزان ۴ صدم درصد، کربن جو را به خاک اضافه کرد.

با یک پالاینده آشنا شوید

وی بااشاره به شاخص آلودگی در خاک گفت: یکی دیگر از شاخص‌های سلامت خاک، آلوده نبودن آن است. خاک همواره به‌عنوان یک عنصر پالاینده در طبیعت شناخته می‌شود. گفتنی است، وقتی مواد آلوده نظیر فاضلاب‌ها و پساب‌ها در خاک جاری می‌شوند، با استفاده از انواع رس‌ها، ترکیبات کلوئیدی و میکروارگانیزم‌ها (ریزجاندارها)، می‌توانند به‌عنوان پالاینده عمل کنند؛ حال اگر خاکی از چنین مواد آلی و ریزجانداران محروم باشد، معمولا فاقد این ویژگی است. بازرگان گفت: بنابراین با ورود فاضلاب‌ها و پساب‌ها به خاک‌های فاقد موادآلی، آلاینده‌ها دیرتر تجزیه می‌شوند و به همان میزان محیط آلوده می‌شود؛ در حالی که خاک‌های حاوی ریزجانداران و مواد آلی چنین ویژگی را ندارند، چرا که عناصر فعال در خاک، موادی هستند که خاصیت آلی دارند و بیشتر بذرها می‌توانند در این نوع خاک رشد کنند. گفتنی است، افزایش موادآلی از برگشت پوشش گیاهی به خاک انجام می‌گیرد، اما در کشور ما به‌دلیل کم‌بارشی، خاک ظرفیت کمی در ایجاد و افزایش مواد آلی دارد؛ چرا که در اراضی وسیعی از کشور اصلا گیاهی رشد نمی‌کند و خاک از لاشه گیاهان بهره نمی‌برد. بنابراین، باید توجه ویژه‌ای به حفظ موادآلی خاک داشت. بازرگان گفت: حال اگر خاک آلوده، شور یا فشرده شود، به‌همان میزان، دسترسی به خاک سالم هم کمتر می‌شود. ظرفیت خاک کشور در چرخه تولید و کشت نزدیک به ۱۸و نیم میلیون هکتار است؛ اما به‌دلیل برخی کارشکنی‌ها و عدم‌مراقبت مناسب از این منبع طبیعی، در حال حاضر نزدیک به ۱۴ تا ۱۵ میلیون هکتار آن در چرخه تولید کشور قرار دارد و در اصل به زیرکشت می‌رود. گفتنی است، از این میزان نزدیک به یک و نیم میلیون هکتار به‌عنوان خاک درجه یک شناخته می‌شود و باقی اراضی هکتاری از خاک‌های درجه ۲ تا ۵ برخوردار هستند.

به‌گفته این کارشناس، خاک تا درجه ۴ هم، قابل‌کشاورزی است که باتوجه به شرایط کشور، تغییر کاربری کشاورزی نباید اتفاق بیفتد. این در حالی است که تنها خاک درجه یک در کشور تغییر کاربری داده نمی‌شود. در واقع از آنجایی که کشور ظرفیت بالایی در افزایش خاک حاصلخیز ندارد، خاک‌های درجه ۴ هم نباید تغییر اراضی داده شوند.

وی درباره فرآیندهایی که موجب شوری بیش از اندازه خاک می‌شوند، گفت: در بحث کیفیت، عواملی در کشور وجود دارند که سلامت خاک را تهدید می‌کنند. در کشور ما به‌دلیل محدودیت، بازدهی از اساس با شوری و تجمع املاح محلول مواجه است، به‌همین دلیل باید توجه جدی به نحوه آبیاری تحت‌فشار داشته باشیم که به شور شدن لایه‌های زیرین خاک دامن نزند، چرا که شوری، شرایط خاک را برای زیست موجودات زنده مفید در خاک سخت می‌کند و خاک را از حالت آلی بودن خود در می‌آورد و خاک از مولفه‌های سلامت خود فاصله می‌گیرد. وی افزود: بخشی از آلودگی‌ها در خاک از طریق منابع غیرزیست‌پذیر اتفاق می‌افتد که به ساختار و سازندهای زمین‌شناسی کشور ارتباط دارد. براساس مطالعات انجام‌شده در کشور از این مناطق، متوجه شدیم که در بخش‌هایی از کشور، خاک از سوی این منابع آلوده می‌شوند. گفتنی است، این آلودگی‌ها ناشی از معادن و کارخانه‌ها است که با عنوان آلاینده‌های انسان‌ساز شناخته می‌شوند. البته هنوز شواهدی از میزان آلودگی در دسترس نیست. آنچه مسلم است، آلوده کردن منابع خاک هم یکی از شاخص‌هایی است که خاک را از سلامت و استانداردهای آن دور می‌کند و موجب اخلال در کارکردهای آن می‌شود.

وی افزود: سازمان زمین‌شناسی درباره آلاینده‌های با منشأ زمین‌شناسی نقشه‌ای با عنوان نقشه ریسک را طراحی کرده؛ منتها مقیاس آنها هنوز به نقطه مدیریت‌پذیر نرسیده است که کارشناسان دریابند که آلودگی کارخانه‌ها تا چه شعاعی برای کشت خطر دارد تا برمبنای آن، الگوی کشت تغییر کند.

فقر پوشش گیاهی؛ بلایی که دامن خاک را گرفت

به‌گفته کارشناسان، خشکسالی در دهه‌های اخیر باعث شده که الگوی بارش از نظر زمانی، مکانی و نوع آن در مناطق گوناگون تغییر کند؛ همچنین میزان برف از مجموع نزولات جوی کاسته و از نظر زمان وقوع بارش هم، تغییراتی در کل کشور رخ داده است. حمیدرضا پیروان، کارشناس خاک و آبخیزداری در گفت‌وگو با صمت گفت: بیشتر بارندگی‌های شدید در دامنه‌های طبیعی که پوشش حداقلی گیاهی دارند، رخ می‌دهند. در کل، گرمایش جهانی و پدیده تغییر اقلیم باعث شده که رفتارهای بارشی در کل دنیا تغییر کند. گفتنی است، زمانی که سطح خاک به‌طورکامل خشک و از طرفی، عاری از پوشش گیاهی باشد، باران‌های سیل‌آسا و مخرب، آسیب جدی به تاسیسات طبیعی و انسانی می‌زنند. ۸۰ درصد از سطح کشور دارای اقلیم خشک و نیمه‌خشک است و به‌همین علت، عرصه‌های منابع طبیعی کشور دارای فقر پوشش گیاهی هستند. براساس مطالعات انجام‌شده و طبق برآوردها، میانگین فرسایش خاک در جهان سالانه حدود ۴۶/۲ تن در هکتار است، اما براساس مطالعات پژوهشگران پژوهشکده حفاظت از خاک و آبخیزداری، میزان فرسایش خاک در ایران، سالانه ۱۶.۵ تن در هکتار (۷ برابر بیشتر از میانگین جهانی) است که به شرایط اقلیمی و محیطی ایران برمی‌گردد و بالغ بر ۷۰ درصد سطح کشور را سازندهای فرسایش‌پذیر پوشش داده است که عوامل فرساینده را تشدید می‌کنند و مستعد انواع فرسایش‌های آبی و بادی هستند. وی درباره عوامل اصلی فرسایش خاک در کشور گفت: میانگین مجاز خاک‌زایی کشور براساس تحقیقات انجام‌شده در مقابل فرسایش، به‌شدت پایین است. هم‌اکنون باتوجه به شیب‌ها و اقلیم‌های گوناگون ایران، میزان خاک‌زایی و فرسایش خاک متفاوتی داریم؛ معمولا سرعت فرسایش در اقلیم‌های خشک و بیابانی کم و میزان خاک‌زایی در مناطق گرم و مرطوب کشور بسیار زیاد است. در حال حاضر ۲ عامل انسان‌زاد (بکارگیری رویه‌های متعدد کشاورزی مانند شخم زدن در راستای شیب، سوزاندن کاه در کشاورزی، تغییر سریع اراضی و تبدیل مراتع به دیمزار) و زمین‌زاد (ذات خاک یا سنگ مادر خاک) در فرسایش خاک ایران نقش مهمی دارند. بهترین راهکار برای جلوگیری از فرسایش، کاربری زمین به‌شکل متوازن است، در واقع خوب است بر طبق ظرفیت‌های محیطی به آمایش دوباره سرزمین در کشور پرداخت. پیروان گفت: یکی دیگر از راهکارها برای جلوگیری از فرسایش خاک، فرهنگ‌سازی به‌منظور ارزش قائل شدن برای خاک مناطق است و باید به خاک همچون یک کالای اقتصادی نگاه کرد. چنین روندی باید درباره آب هم اتفاق بیفتد و به‌عنوان یک رویکرد اقتصادی به آن نگاه کنیم که متاسفانه تاکنون چنین اتفاقی در کشور ما رقم نخورده است. به‌گفته وی، با فناوری‌های پیشرفته و با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توان بهره‌وری مناسبی در آب و خاک و منابع‌طبیعی کشور به‌وجود آورد و ارزش اقتصادی آنها را حفظ کرد. از آنجایی که منابعی نظیر آب و خاک هنوز ارزش اقتصادی خود را در میان آحاد جامعه پیدا نکرده‌اند، پیش از برخورد به بحران‌های جدی، باید با کمک فناوری‌ها این منابع را حفظ کنیم.

خاک ارزش اقتصادی دارد

پیروان بااشاره به اینکه، خاک علاوه بر اهمیت در امنیت غذایی هر کشوری دارای ارزش اقتصادی است، گفت: هم از بعد بازاری و هم از بعد محیطی، باید برای خاک ارزش اقتصادی قائل شد. روش‌هایی نظیر تولید گیاهان و محصولات کشاورزی از راه تاسیس گلخانه‌های هیدروپونیک می‌توانند کمک شایانی به حفظ منابع آب و خاک کشور کنند. شرکت‌های دانش‌بنیان خوب است به‌طورطبیعی ظرفیت خاک کشور را افزایش دهند و به کمک روش‌های فناورانه به ارتقای کیفیت خاک بپردازند.

هرچقدر کیفیت خاک ارتقا پیدا کند، علاوه بر اینکه تولیدات محصولات افزایش پیدا می‌کند، ارزش اقتصادی محصولات هم بالا می‌رود، در واقع به کمک روش‌های دانش‌بنیان می‌توانیم از افزایش شدید فرسایش خاک جلوگیری کنیم. به‌طورمسلم اگر بتوانیم کیفیت خاک را به روش‌های بیولوژیکی بالا ببریم، کمک شایانی به ما خواهد کرد.

سخن پایانی

واضح است که بدون داشتن خاک سالم، حیات و زندگی روی زمین امکان‌پذیر نخواهد بود و برنامه‌ریزی برای داشتن خاکی سالم و تولیدکننده، لازمه بقای انسان است. از قاچاق خاک که بگذریم، خطر آلودگی خاک کمتر از خطر آلودگی هوا نیست؛ اما از آنجایی که این آلودگی ملموس نیست، کمتر به آن توجه می‌شود. براساس آمار، درصد کمی از فاضلاب‌های صنعتی و خانگی در کشور تصفیه می‌شوند و بخش عمده این مواد آلوده بدون تصفیه و به‌صورت خام وارد محیط‌زیست می‌شوند که این روند، آلودگی خاک و آب‌های زیرزمینی را در پی دارد که نمونه بارز آن افزایش میزان نیترات در آب چاه‌ها است.

باتوجه به اهمیت تبعات تغییرات اقلیمی ناشی از گرمایش جهانی در سال‌های اخیر، توجه سران کشورها به ذخیره کربن در خاک جلب شد

یادداشت

اطمینانی به بهبود وضعیت زمین نیست

رضا فلاح
کارشناس تغییر اقلیم

براساس گزارش برنامه محیط‌زیست ملل متحد (UNEP) که در ماه قبل منتشر شد، هیچ مسیر قابل‌اطمینانی برای محدود ساختن افزایش دمای کره زمین به ۱.۵ درجه وجود ندارد و اجرایی نشدن برنامه‌های کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، راهی را جز تحول سریع در رفتار جامعه برای مقابله با اثرات بحران‌های اقلیمی باقی نگذاشته است. در این گزارش، شکاف میان تعهدات کشورها برای کاهش انتشار دی‌اکسیدکربن و آنچه موردنیاز است تا افزایش دما به ۱.۵ درجه محدود شود، موردبررسی قرار گرفته و به نتایج ناامیدکننده‌ای رسیده است. آنچه کشورها تا به حال برای اقدام وعده داده‌اند، حتی اگر به‌صورت کامل عملی شود، منجر به افزایش دمای حدود ۲.۵ درجه برای کره زمین می‌شود که موجب رخدادهای شدید جوی فاجعه‌بار در سرتاسر کره زمین خواهد بود. چنانچه، افزایش دمای حدود یک درجه‌ای که تا امروز با آن مواجه شده‌ایم، منجر به بروز چنین رخدادهایی از آسیا و خاورمیانه تا اروپا و امریکا شده است. در این گزارش آمده که اگر وعده‌های بلندمدت کشورها برای رسیدن به انتشار کربن صفر تا سال ۲۰۵۰ محقق شود، دمای زمین تا حدود ۱.۸ درجه افزایش خواهد یافت که البته با روند کند اقدامات این چنینی، هیچ اطمینانی در رسیدن به این نتیجه وجود نخواهد داشت. حدود یک سال پیش، کشورها در اجلاس اقلیمی گلاسکو (COP۲۶) توافق کردند که تعهدات خود را برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای افزایش دهند، اما با روی کار آمدن اجلاس COP۲۷ در شرم‌الشیخ مصر، فقط با افزایش تعهدات چند ده کشور مواجهیم که تنها یک درصد از انتشار گازهای گلخانه‌ای را تا سال ۲۰۳۰ کاهش خواهند داد. این در حالی است که برای رسیدن به هدف افزایش دمای ۱.۵ درجه، میزان انتشار این گازها در جهان باید کمابیش ۵۰ درصد کاهش یابد. بنابراین، وقایعی چون امواج حرارتی (افزایش شدید دما)، سیل‌ها و توفان‌های مرگبار، تغییرات شدید الگوی بارش، آتش‌سوزی جنگل‌ها و از بین رفتن گونه‌های زیستی در سال‌های پیش‌رو، به‌وضوح افزایش خواهند یافت. این گزارش تصریح می‌کند که تنها راه مقابله با تغییرات اقلیمی، بروز تحولات جدی در جوامع به‌واسطه اقداماتی چون وضع مقررات و سیستم‌های مالیات، تغییر در رفتار مصرف مردم، مکانیسم‌های مالی و بازاری بین‌المللی تبادل انتشار و گذار به‌سوی انرژی‌های پاک خواهد بود. هدف کلیدی اجلاس اقلیمی شرم‌الشیخ، همانند نشست سال پیش در گلاسکو، اطمینان از اجرای دقیق موافقتنامه پاریس است. ایران به‌همراه یمن، لیبی و اریتره تنها کشورهایی هستند که هنوز به این موافقتنامه نپیوسته‌اند. باتوجه به اجماع جهانی و تلاش روزافزون کشورها برای مقابله با تغییرات اقلیمی، عدم الحاق ایران، به‌عنوان یک کنشگر فعال در استیفای حقوق ملی و کشوری در حال توسعه، می‌تواند منجر به تنزل جایگاه ایران به عضو ناظر در تصمیم‌سازی‌های جهانی تغییر اقلیم (فاقد حق رأی) و محرومیت کشور از مزایای مکانیزم‌های جهانی مرتبط در سرمایه‌گذاری و فناوری‌های مربوط به اقتصاد سبز، بهره‌وری و بهینه‌سازی انرژی شود. توجه داشته باشیم که هرچند کشور ایران به‌واسطه مواجهه همزمان با بحران‌های کم‌آبی و سیلاب‌های ویرانگر در کنار سایر تبعات تغییرات اقلیمی، نیازمند برنامه‌ریزی کلان در راستای افزایش سازگاری و کاهش آسیب‌پذیری است، اما مسئله مهم دیگر، لزوم توجه جدی به اقدامات کاهش انتشار است. عدم الحاق به موافقتنامه پاریس، امکان بهره‌مندی از مزایای ماده ۶ این موافقتنامه را که بستری برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های بهینه‌سازی انرژی کشور در صنایع مختلف فراهم خواهد ساخت، سلب می‌کند. همچنین، توسعه استفاده از خودروهای برقی و افزایش محدودیت‌های استفاده از خودروهای با سوخت فسیلی، طرح‌های اتحادیه اروپا و برخی کشورها در راستای وضع مالیات کربن و مکانیسم‌های بازاری تبادل انتشارات، صدور گواهی میزان مصرف انرژی یا برچسب ردپای کربن روی محصولات تولیدی و وارداتی، اهمیت موضوع کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای را در سطح جهانی ملموس‌تر می‌کند، به‌طوری که در آینده نزدیک صادرات صنایعی از کشور چون پتروشیمی، فولاد و سیمان را به کشورهای دیگر با چالش بالا بودن مالیات کربن آنها مواجه خواهد ساخت. بیش از ۸۰ درصد انتشار گازهای گلخانه‌ای در کشور مربوط به بخش انرژی است. بنابراین، عمده توجه برای اقدامات کاهش انتشار بر همین بخش معطوف خواهد بود. اقداماتی چون بازیافت گازهای فلر، افزایش راندمان در صنایع پالایشگاهی و جلوگیری از اتلاف در خطوط انتقال، بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش حمل‌ونقل، مصارف خانگی و صنایعی چون سیمان و فولاد، که البته باوجود تحریم‌های بین‌المللی مالی و فناوری، بخشی از آن با اتکا به دانش فنی و منابع داخلی کشور محقق شده، از جمله مواردی است که دارای ظرفیت کاهش انتشار بالاتری نسبت به برنامه مشارکتی که کشور پیش از این به کنوانسیون تغییر اقلیم سازمان ملل اعلام داشته است، خواهد بود.

صمت قیمت ۲۳ هزار تومانی دلار در بودجه ۱۴۰۲ را واکاوی کرد

نرخ نمایشی تسعیر در بودجه

لایحه بودجه ۱۴۰۲ در کمیسیون‌های مختلف از جمله کمیسون تلفیق در حال بررسی است. موضوعی که در بودجه برای تجار، واردکنندگان و حتی مردم به‌عنوان مصرف‌کننده مهم است، اعلام رقم ۲۳ هزار تومانی نرخ تسعیر دلار است. در لایحه بودجه سال آینده، درآمدهای نفت و فرآورده‌های نفتی ۶۰۳ هزار و ۸۰۷ میلیارد تومان پیش‌بینی شده و دولتی‌ها اعلام کرده‌اند قرار است در سال آینده یک میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه نفت و گاز صادر شود. نرخ تسعیر ارز در این بودجه پیشنهادی ۲۳ هزار تومان تعیین شده، این در حالی است که به‌اعتقاد کارشناسان منتقد نسبت به این رقم، نرخ دلار در لایحه بودجه ۱۴۰۲ با چندین سناریو مختلف قیمتی قابل محاسبه است. در این سناریوها، نرخ دلار از ۳۳ تا ۴۶ هزار تومان اعلام شده و خبری از دلار زیر ۳۰ هزار تومان نیست. دولت در شرایطی نرخ تسعیر دلار را ۲۳ هزار تومان تعیین کرده که این رقم، نرخ واقعی دلار نیست؛ به‌عبارت دیگر این رقم اعلامی تنها نمایش دولت برای بیان پایین بودن ارزش دلار در برابر ریال است. صمت در این گزارش سعی کرده دیدگاه کارشناسان درباره نرخ تسعیر دلار در بودجه ۱۴۰۲ را مورد بررسی قرار دهد.

عکس: صمت

در حقیقت می‌توان گفت ورود نرخ ارز در کمتر از ۵ روز به کانال ۶۰ هزار تومان سبب افزایش درآمدهای دولت نخواهد شد، اما تاثیر خود را بر قیمت‌های سال آینده خواهد گذاشت

تسعیر ارز چیست

در لغت‌نامه دهخدا تسعیر به‌معنی قیمت‌گذاری و نرخ نهادن است. کلمه تسعیر در معاملات بین کشورها زمانی به کار می‌رود که قرار باشد دو واحد پولی به یکدیگر تبدیل شوند. هنگامی که در شرکتی در داخل ایران همه دفاتر مالی به ریال باشد و این شرکت بخواهد با شرکت دیگری با ارز خارجی مثل دلار، یورو و... به معامله بپردازد باید پول مبادله‌شده را به ریال تبدیل و سپس ثبت کند. این تبدیل واحد پولی تسعیر ارز نامیده می‌شود. نرخ تبدیل دو واحد پولی به یکدیگر را نرخ تسعیر ارز می‌گویند. به‌دلیل اینکه تعیین نرخ لحظه‌ای ارز دشواری‌های خاص خود را دارد، معمولا به‌صورت تقریبی در بازه‌های زمانی مختلف مثل یک هفته یا یک ماه از میانگین نرخ ارز به‌عنوان نرخ تقریبی استفاده می‌شود، اما اگر نوسانات نرخ ارز شدید باشد، نمی‌توان به این میانگین اتکا کرد. نرخ تسعیر دلار در بودجه عددی است که دولت برای هر یک دلار درآمد ارزی به بانک مرکزی می‌پردازد. در اصل این رقم عددی است که دولت «کالا»ی دلار را قیمت‌گذاری می‌کند.

نرخ تسعیر مطلوب، ارز سامانه نیما

صمد عزیزنژاد، کارشناس ارشد پول و بانکداری درباره نرخ تسعیر دلار در بودجه با رقم ۲۳ هزار تومان به صمت گفت: نرخ تسعیر دلار در بودجه در شرایط فعلی و روی کاغذ اصلا منطقی به‌نظر نمی‌رسد، چون این رقم با هیچ کدام از نرخ‌های ارز شاخص هماهنگ نیست. نکته مهم این است که معمولا نرخ سامانه نیما با تاخیر نسبت به افزایش نرخ ارز در بازار آزاد واکنش نشان می‌دهد.

در حقیقت می‌توان گفت ورود نرخ ارز در کمتر از ۵ روز به کانال ۶۰ هزار تومان سبب افزایش درآمدهای دولت نخواهد شد، اما تاثیر خود را بر قیمت‌های سال آینده خواهد گذاشت؛ در نتیجه افزایش نرخ ارز در بازه یک‌ساله و با تغییر نرخ ارز در سامانه نیما عامل افزایش درآمد دولت خواهد بود.

وی افزود: دولت تصمیم دارد برای ۲ سال نرخ ارز نیما را ثابت نگه دارد تا جلوی افزایش نرخ کالاهای اساسی گرفته شود، اما با اوج‌گیری نرخ دلار عملا این هدف محقق‌شدنی نیست.

▣ تاثیر روانی تسعیر

وی با اشاره به موارد ذکرشده و اتفاقات رخ‌داده در بازار ارز در روزهای اخیر اظهار کرد: از اوج‌گیری نرخ دلار می‌توان نتیجه گرفت که عدم تغییر نرخ تسعیر در لایحه بودجه سال آینده تنها بعد روانی داشته و ارز دولت در نهایت با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان که در سامانه نیما تعیین شده، به ریال تبدیل خواهد شد و درصورتی‌که این نرخ تغییر پیدا کند، درآمدهای دولت نیز تغییر خواهد کرد.

این کارشناس ارشد پول و بانکداری در ادامه یادآور شد: نرخ دلار در سال ۱۴۰۰ در بازه ۲۰ تا ۳۰ هزار تومان نوسان داشت. حداقل نرخ دلار بازار آزاد در سال گذشته در اردیبهشت حدود ۲۱ هزار تومان و بیشترین نرخ دلار نیز در آبان نزدیک ۳۰ هزار تومان بود، اما این روند در سال جاری نمود بیشتری پیدا کرده و معلوم نیست برای سال آینده این جهش قیمتی دلار چقدر خواهد بود؛ بنابراین نمی‌توان عدد تسعیری را که برای سال ۱۴۰۱ در نظر گرفته شده برای سال ۱۴۰۲ هم ثابت نگه داشت.

▣ لزوم دخالت بهارستان‌نشینان در تسعیر

عزیزنژاد با اشاره به اینکه نرخ تسعیر ارز در بودجه ۱۴۰۲ باید توسط مجلس افزایش یابد، گفت: براساس بخشنامه بانک مرکزی، مبنای محاسبه نرخ تسعیر ارز، ۹۰ درصد میانگین نرخ دلار نیما در ۶ ماه گذشته است، اما این نرخ برای عدد تسعیر دلار در بودجه در نظر گرفته نشده است.

به‌گفته این کارشناس مسائل ارزی، توافق در برجام، سرنوشت جنگ روسیه با اوکراین، مهار ارز ۶۰ هزار تومانی در بازار آزاد و کسری بودجه، مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر بازار ارز در سال جدید خواهند بود.

این کارشناس ارشد پول و بانکداری با اشاره به اینکه احتمالا این رقم ۲۳ هزار تومان به قطعیت نرسیده، توضیح داد: ابتدا باید میزان درآمد دلاری کشور شفاف‌سازی شود، زیرا زمانی که بانک مرکزی می‌خواهد ارز دولت را تسعیر کند، باید بداند که مابه‌ازای آن چقدر ریال بدهد. زمانی که نرخ ارز را ۴۲۰۰ تومان در نظر گرفته بودند، تکلیف مشخص بود، اما اکنون که نرخ دلار دچار نوسان است و رئیس‌کل بانک مرکزی رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را برای دلار نیمایی تعیین کرده، نرخ تسعیر ۲۳ هزار تومانی برای دلار قابل‌قبول نیست.

نرخ تسعیر ۲۳ هزار تومان دور از واقعیت است

کمیل طیبی، کارشناس مسائل ارزی درباره نرخ واقعی تسعیر دلار در بودجه ۱۴۰۲ به صمت گفت: پیش از این گفته شده بود نرخ ارز در بودجه سال آینده روی ۲۶ هزار تومان بسته خواهد شد. با این وجود دولت تصمیم گرفت عدد ۲۳ هزار تومان را در بودجه برای تسعیر نرخ دلار پیش‌بینی کند. گویا سازمان برنامه‌وبودجه در ابتدا پیشنهاد دلار ۲۶ هزار تومانی را مطرح کرده بود که در نهایت در زمان بررسی در هیات دولت نرخ دلار ۲۳ هزار تومان لحاظ شد، اما زمانی این رقم در بودجه گنجانده شده که نرخ دلار حدود ۳۰ هزار تومان بوده، نه بیشتر از ۵۰ هزار تومان.

▣ احتمال کسری بودجه

وی افزود: درآمدهای نفتی دولت در بودجه ۱۴۰۲ بالغبر ۶۰۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده، اما اگر در سیاست‌های جهانی در قبال خرید نفت از ایران تغییری رخ دهد یا اینکه نرخ جهانی نفت کاهش یابد، رقم پیش‌بینی‌شده فروش نفت توسط دولت محقق نمی‌شود و به‌طور حتم دولت با کسری بودجه مواجه می‌شود. کارشناس مسائل ارزی در ادامه تصریح کرد: شاید بهتر بود دولت رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را به‌عنوان نرخ تسعیر دلار اعلام کند، زیرا اکنون این رقم در معاملات بازار نیمایی رسمیت یافته و باتوجه به اینکه دولت متعهد شده تا ۲ سال آینده نرخ دلار را برای کالاهای اساسی روی همین رقم ثابت نگه دارد، رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به واقعیت نزدیک‌تر است. همچنین این رقم برای تسعیر نرخ دلار می‌تواند در تعدیل جو روانی حاکم بر بازار آزاد موثرتر عمل کند.

▣ سیاست غلط تثبیت تسعیر

وی با اشاره به غلط بودن سیاست تثبیت نرخ تسعیر دلار برای ۲ سال متوالی توضیح داد: قیمت ارز در بازار آزاد و واقعیت اقتصاد ایران همخوانی ندارد، زیرا نرخ ارز تابع فاکتورهای بسیار زیادی است و همین موضوع نرخ آن را متزلزل کرده است. نرخ دلار در بودجه سال ۱۴۰۲ باید مبتنی بر واقعیت اقتصاد ایران تعیین شود، زیرا حتی ممکن است نرخ دلار در بازار آزاد هم واقعی نباشد. برای مثال اگر اتفاق کوچکی در روابط بین‌المللی رخ دهد، نرخ ارز ارزش پول ملی را به‌نحوی بالا و پایین می‌کند که متناسب بر واقعیت‌های حاکم بر اقتصاد نیست.

▣ عدد محاسباتی

طیبی در ادامه خاطرنشان کرد: نرخ ارز در شرایطی بالا رفته که پول ما براساس شرایط اقتصادی باید قوی‌تر عمل می‌کرد. همچنین نرخ دلار بودجه در زمانی که نظام یکسان ارزی برقرار است خاصیت سیگنالی دارد، اما وقتی نظام چندنرخی حاکم است این عدد فقط جنبه محاسباتی دارد و به تراز شدن بودجه کمک خواهد کرد.

وی در ادامه یادآور شد: درآمدهای محقق‌شده به همراه هزینه منابع اضافی و بازپرداخت قبلی و... از جمله مواردی هستند که در طول سال دولت می‌تواند درباره آن تصمیم‌گیری کند؛ بنابراین شاید دولت خواسته که با تثبیت نرخ تسعیر دلار در بودجه جلوی افزایش انتظارات تورمی را برای سال آینده بگیرد.

این کارشناس مسائل ارزی پیشنهاد کرد: شایسته‌تر بود دولت به‌جای اعمال نرخ‌های دستوری جلوی افزایش بی‌دلیل نرخ دلار را بگیرد تا مجبور نشود برای تعدیل جو روانی و کاهش انتظارات تورمی نرخ بی‌مبنا و اساس ۲۳ هزار تومان را برای دلار در بودجه ۱۴۰۲ در نظر بگیرد.

سخن پایانی

هر دلار امریکا در بودجه سالانه کشور قیمتی دارد که توسط سازمان برنامه‌وبودجه محاسبه می‌شود.

دولت نرخ هر دلار امریکا را در بودجه سال آینده ۲۳ هزار تومان اعلام کرد، این در حالی است که کارشناسان اقتصادی بر این باورند که تا وقتی فشار تحریم‌ها وجود دارد نرخ تسعیر دلار در بودجه نمی‌تواند رقمی کمتر از نرخ ارز شاخص در بازار نیما باشد.

همچنین تا زمانی که رئیس سازمان برنامه‌وبودجه یا وزیر اقتصاد دلایلی برای تعیین این رقم به‌عنوان نرخ تبادلی دلار به ریال ارائه نکنند این رقم غیرواقعی و غیرمنطقی به‌نظر می‌رسد. نرخ دلار بودجه در زمانی که نظام یکسان ارزی برقرار است خاصیت سیگنالی دارد، اما وقتی نظام چندنرخی حاکم است این عدد فقط جنبه محاسباتی دارد و به تراز شدن بودجه کمک خواهد کرد.

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نوبت اول م الف ۹۱۲۳

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۶۸۰۰۲۲۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۲ پرونده کلاسه ۱۳۹۹۱۱۴۴۰۹۰۳۰۰۰۰۱۱۱ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی **مالکیت آقای ابراهیم احسانی‌آرا** به شناسنامه شماره ۴۳۵ کدملی ۰۰۴۱۴۹۳۷۷۱ صادره از تهران فرزند اسمعیل در ۴۷۸/۳۸ سهم مشاع از ۲۶۳۱/۰۹ سهم ششدانگ یک قطعه زمین به مساحت ۲۶۳۱/۰۹ مترمربع پلاک شماره ۹۷ فرعی از ۲۳ اصلی واقع در قزوین بخش ۵ حوزه ثبت ملک منطقه **دو قزوین** در ازای سهم مشاعی از سهم‌الارث مهلقا چوبان فرزند ابوالقاسم تائید و محرز گردیده است.

لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ فرح معینی، رئیس ثبت اسناد و املاک

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نوبت اول م الف ۹۱۲۳

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۶۸۰۰۲۱۹۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۲ پرونده کلاسه ۱۳۹۹۱۱۴۴۰۹۰۳۰۰۰۰۱۱۶ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی **مالکیت آقای حمید قزوینی** به شناسنامه شماره ۲۰۱۶ کدملی ۰۰۴۲۸۹۹۵۰۸ صادره از تهران فرزند اسمعیل در ۵۲۵/۳۶ سهم مشاع از ۲۸۸۹/۵ سهم ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۸۸۹/۵۰ مترمربع پلاک شماره ۹۷ فرعی از ۲۳ اصلی واقع در قزوین بخش ۵ حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین خریداری در ازای سهم مشاعی از سهم‌الارث مهلقا چوبان فرزند ابوالقاسم تائید و محرز گردیده است.

لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ فرح معینی، رئیس ثبت اسناد و املاک

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نوبت اول م الف ۹۱۲۳

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۹۰۶۸۰۰۲۱۸۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۱ پرونده کلاسه ۱۳۹۹۱۱۴۴۰۹۰۳۰۰۰۰۱۱۹ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی **مالکیت آقای علی احسانی‌نیا** به شناسنامه شماره ۳۶۵ کدملی ۴۲۳۲۳۰۳۸۷۱ صادره از قزوین فرزند اسمعیل در ۵۲۵/۳۶ سهم مشاع از ۲۸۸۹/۵ سهم ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۸۸۹/۵۰ مترمربع پلاک شماره ۹۷ فرعی از ۲۳ اصلی واقع در قزوین بخش ۵ حوزه ثبت ملک منطقه دو **قزوین** خریداری در ازای سهم مشاعی از سهم‌الارث مهلقا چوبان فرزند ابوالقاسم چوبان تائید و محرز گردیده است.

لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ فرح معینی، رئیس ثبت اسناد و املاک

تجمع فولاد خیارک

لغو آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده

شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام) به شماره ثبت ۷۸۴۱ و شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۸۹۴۶۴

پیرو آگهی منتشره در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۳ درخصوص دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده راس ساعت ۱۰:۰۰ صبح روز دوشنبه مورخ **۱۴۰۱/۱۲/۱۵** به اطلاع می‌رساند، مجمع عمومی فوق‌العاده در تاریخ مذکور برگزار نمی‌گردد.

هیات‌مدیره شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام)

اصلاح پست برق ذاکر تپه

با حضور اکیپ‌های عملیاتی امور برق گلشهر در شرایط نامساعد پست برق ذاکر تپه اصلاح شد. به گزارش خبرنگار صمت به نقل از روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان زنجان، جواد حسنی با اعلام این‌که پست ۲۵۰کاوا ذاکر تپه با توجه به تامین برق رادار هواپیمایی، ایستگاه مخابراتی و دکل بی‌سیم نیروی انتظامی از حساسیت بسیار بالایی برخوردار است، گفت: براثر بارش شدید برف و وزش باد تیر پایه وترانسفورماتور این پست دچار آسیب شدید و سقوط شده بود که پس از اعلام خرابی به امور برق گلشهر، اکیپ‌های عملیاتی به‌سرعت در محل حادثه حاضر و اوضاع را پایش و میزان آسیب وارده را اعلام کردند.

حسنی افزود: پس از اعلام میزان آسیب به پست ذاکر تپه، اکیپ‌های خودرویی حوادث به محل اعزام شدند که با توجه مسدود بودن مسیر امکان اعزام جرثقیل و انجام پروژه اصلاح امکان‌پذیر نبود و با پیگیری گروه مدیریت بحران شرکت توزیع نیروی برق استان زنجان و همکاری اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان مسیر بازگشایی و تعمیرات پست از ساعت ۸ شب آغاز و ساعت ۲ بامداد به اتمام رسید.

براساس این خبر، چندین نفر از همکاران امور برق گلشهر زنجان در قالب اکیپ خودرویی به محل حادثه اعزام و پروژه تعمیر و بهسازی پست ۲۵۰کاوای ذاکر تپه را به اتمام رساندند. با توجه مسدود بودن مسیر امکان اعزام جرثقیل و انجام پروژه اصلاح امکان‌پذیر نبود و با پیگیری گروه مدیریت بحران شرکت توزیع نیروی برق استان زنجان و همکاری اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان مسیر بازگشایی شد.

جایگاه بازارچه‌های روستایی ارتقا می‌یابد

کاهش بیکاری با ایجاد روستا بازارها

بازارهای محلی بر رشد مؤلفه‌های اقتصاد روستایی شامل افزایش تولید محصولات، درآمد، اشتغال و رفع معضل بیکاری تاثیر بسزایی دارند.

روستا یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های تولید مواد حیاتی و رفع نیازهای اساسی هر جامعه به شمار می‌رود و با توجه به تولید بیش از ۹۰ درصد از محصولات کشاورزی و غذایی در روستاهای کشور، به نظر می‌رسد نواحی روستایی تاثیر به سزایی در اقتصاد کشور دارند.

۲۰ تا ۲۳ درصد از سهم ارزش‌افزوده تولیدی کشور در سال‌های مختلف متعلق به روستاها بوده است و درمجموع یک‌چهارم اقتصاد کشور را روستاییان تأمین می‌کنند.

خراسان شمالی بیش از ۸۶۰ روستا دارد و بخش زیادی از جمعیت آن را روستاییان تشکیل می‌دهند. روستاییان قشری زحمت‌کش و تأثیرگذار در بسیاری از حوزه‌ها هستند. آمار بالای جمعیت روستانشین در خراسان شمالی ایجاب می‌کند که مسئولان ارشد استان نگاه ویژه‌ای به آنان داشته باشند. نیروی انسانی جوان و قوی، زمین‌های مناسب کشت، آب‌وهوای مناسب، صنعت گردشگری و... ازجمله ظرفیت‌های موجود و قابل‌استفاده است.

این ظرفیت در روستاها وجود دارد تا بتوانند خام فروشی را کنار گذاشته و محصولی باارزش بالا تولید کنند که این امر نیازمند توجه ویژه مسئولان است

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

چندی است در روستای ارکان بجنورد، جمعه‌بازار بر پا می‌شود و مردم روستا به‌طور مستقیم و بدون واسطه، خودشان محصولاتشان را به فروش می‌رسانند.

کشاورزان و دامداران که همواره به علت فروش محصول به دلال، از سود واقعی خود بهره‌ای نمی‌بردند، اکنون با به وجود آمدن جمعه‌بازارها، طعم شیرین کسب سود واقعی را چشیده و بر تولیدات خود نیز افزوده‌اند. این امر به‌ویژه برای بانوان روستایی اثرگذار بوده است.

یکی از این بانوان در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: ما در بازار محلی روستا به‌طور مستقیم محصولات خود را عرضه می‌کنیم و این برای مردم نیز بسیار مفید است.

این بانوی روستایی گفت: دیگر نیازی نیست مردم هزینه‌های گزاف و سودهای اضافی به دلالان و واسطه گران پرداخت کنند. وی افزود: با راه‌اندازی بازارهای محلی، دیگر جوانان بیکار نمی‌مانند و در طول هفته نیز برای آنان دغدغه مندی ایجاد می‌شود چراکه مشتریان نه‌تنها در روزهای جمعه، بلکه در طول هفته هم محصول سفارش می‌دهند.

▣ تنوع محصولات در بازارچه محلی روستای ارکان

با بیشتر کردن امکانات و رسیدگی به فضای بازارچه ارکان هم تعداد غرفه‌ها نسبت به گذشته افزایش پیدا خواهد کرد و هم بر کیفیت محصولات افزوده خواهد شد. البته هم‌اکنون در مقایسه با شروع کار، رفته‌رفته تعداد غرفه‌ها افزایش پیداکرده و همچنین بر تنوع اقلامی که به فروش می‌رسد نیز اضافه‌شده است.

یکی دیگر از جوانان روستای ارکان در گفت‌وگو به مهر در خصوص محصولات ارائه‌شده اظهار کرد: در جمعه‌بازارهای ارکان محصولات متنوعی به فروش می‌رسد.

این جوان اهل ارکان گفت: دوغ، ماست، شیر، انواع نان و... ازجمله محصولاتی هستند که طرفدار زیادی بین مردم دارند. وی افزود: علاوه بر محصولات لبنی، برخی صنایع‌دستی که خود مردم زحمت ساخت آن را می‌کشند نیز به مشتریان عرضه می‌شود.

بازار محلی ارکان نمونه موفقی است که می‌توان از آن برای دیگر روستاها هم الگوبرداری کرد و متناسب با شرایط هر روستا آن را بومی‌سازی کرد.

▣ ۵ بازارچه روستایی فعال در خراسان شمالی

کلاته، مدیرکل امور روستایی و عشایر استانداری خراسان شمالی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: در بازارچه روستای ارکان صنایع‌دستی و مواد غذایی ارگانیک ارائه می‌شود. وی افزود: بازارچه محلی برای نخستین بار در روستاهای خراسان شمالی با کمک دهیار و شورا و توجه وزارت کشور صورت گرفته است.

کلاته با اشاره به عنایت انجام‌شده از سوی وزیر کشور به این جریان، گفت: این طرح باهمت مردم و مسئولان گسترش خوبی داشته و هم‌اکنون فاز توسعه نیز در حال اجراست.

مدیرکل امور روستایی و عشایر استانداری خراسان شمالی بابیان این مطلب که بازارچه محلی ارکان، نمونه اولیه و پایلوت است، گفت: ۵ بازارچه دیگر نیز در استان فعال است.

وی افزود: با برنامه‌ریزی سعی داریم برای هر بخش ۲ بازارچه راه‌اندازی کنیم تا چرخ اقتصاد روستاها بیش‌ازپیش بچرخد.

کلاته گفت: در کنار فروش محصولات لبنی و صنایع‌دستی مسابقات ورزشی، موسیقی، جشنواره بومی محلی نیز برگزار می‌شود.

▣ حفظ اصالت روستاها با فعال کردن ظرفیت آنها

محور پیشرفت روستا باید دانش بومی و فکر و توان منابع انسانی هر روستا، قرار گیرد که این فرآیند درنهایت به ارزش‌های موجود مربوط می‌شود که این ارزش‌ها، ارزش‌های مردمی است. با این رویکرد هویت و جایگاه اصلی روستا حفظ خواهد شد و روستا به‌عنوان یک واحد مستقل، اصالت‌های خود را حفظ خواهد کرد.

بارونق گرفتن وضعیت اقتصادی و همچنین فعال شدن مردم بومی، هویت و اصالت روستا پایدارتر شده و از سویی میل مهاجرت به شهر نیز کاهش پیدا خواهد کرد. با بهبود وضعیت اقتصادی روستاییان شورونشاط در روستاها بیشتر می‌شود و مردم زحمت‌کش علاوه بر کسب درآمد، زندگی شادتری را تجربه خواهند کرد.

اما با ایستایی در نقطه فعلی و با بسنده کردن به همین تعداد محدود روستا بازار در استان، نمی‌توان انتظار زیادی داشت.

ازآنجایی‌که محصولات کشاورزی در کمترین زمان در معرض فساد قرار می‌گیرند ما حتی اگر در تولید محصولات کشاورزی بهترین و باکیفیت‌ترین محصول را تولید کنیم باید با فرآوری، از ضایعات آن بکاهیم.

صنایع تبدیلی و تکمیلی عاملی است که می‌تواند آسیب‌پذیری محصولات کشاورزی را کاهش دهد و ارزش‌افزوده آنها را زیاد کند و بهره‌وری از منابع را افزایش دهد.

بخش زیادی از سوغاتی‌هایی که مردم کشور به هنگام سفر به بجنورد در فروشگاه‌های استان تهیه می‌کنند، در روستاها تولید می‌شود. اما آنچه در روستا بازارها دیده می‌شود و آنچه در فروشگاه‌های شهرها به چشم می‌خورد، زمین تا آسمان تفاوت دارد. حال که این امکان برای مردم روستا به وجود آمده تا خود به‌صورت مستقیم وارد بحث اقتصاد شوند، این ظرفیت نیز وجود دارد تا بتوانند خام فروشی را کنار گذاشته و محصولی باارزش بالا تولید کنند که این امر نیازمند توجه ویژه مسئولان است.

در نظر گرفتن وام‌هایی با سود کمتر، ایجاد تعاونی‌ها و... راه‌هایی است که رسیدن به این هدف را سرعت می‌بخشد.

▣ ایجاد بازار در روستاهای دارای ظرفیت

محمدرضا حسین نژاد، استاندار خراسان شمالی، طی بازدید از بازارچه روستای ارکان در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: با همین امکاناتی که در روستای ارکان مشاهده می‌شود مثل غرفه‌های مسقفی که احداث‌شده است، می‌توان طرح‌هایی این‌گونه راه‌اندازی کرد.

وی با اشاره به طرح یاریگران که باهدف ایجاد جامعه سالم و ایمن روستایی در استان در حال اجراست، گفت: در فاز اول با ۲۰ درصد روستاها شروع به کار کردیم و برای سال آینده نیز ۳۰ درصد اضافه می‌کنیم.

حسین نژاد بیان کرد: در روستاهایی که امکان بهره‌برداری وجود دارد باید طرح‌های این‌چنینی که درحال‌حاضر نمونه موفق آن نیز موجود است را اجرا کنیم.

استاندار خراسان شمالی بر توسعه بازارچه‌های روستایی تاکید کرد و گفت: تصمیم داریم طی سال‌های آینده بر تعداد این بازارچه‌های محلی بیفزاییم.

> بارونق گرفتن وضعیت اقتصادی و همچنین فعال شدن مردم بومی، از سویی هویت و اصالت روستا پایدارتر می‌شود و از سویی میل مهاجرت به شهر کاهش پیدا خواهد کرد

سخن پایانی

بازدید مستمر مسئولان از بازارچه‌های محلی موجب می‌شود تا از نزدیک در جریان آنچه اتفاق می‌افتد قرار گیرند و ظرفیت موجود در روستاها را ببینند و این می‌توانند برای تصمیم گیری برنامه‌های آینده مؤثر باشد. همچنین باعث می‌شود مردم روستا به‌صورت مستقیم با مسئولان ارتباط داشته باشند و مشکلات خود را بیان کنند.انتظار می‌رود طبق قول مسئولان، سال آینده هم شاهد توسعه بازارچه روستای ارکان و هم شاهد افزایش این بازارچه‌های روستایی در نقاط مختلف استان باشیم.

پیشرفت طرح‌های احیای دریاچه ارومیه

نماینده وزارت نیرو در استان و مدیرعامل آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی بابیان اینکه طرح‌های احیای دریاچه ارومیه توسط دستگاه‌های اجرایی در دست اجرا است، گفت: این طرح‌ها در آذربایجان شرقی ۹۰درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

یوسف غفارزاده در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: مهم‌ترین طرح احیا دریاچه ارومیه در آذربایجان شرقی انتقال آب تصفیه خانه فاضلاب شهر تبریز و خط انتقال پساب به دریاچه ارومیه است که ۱۲۵ میلیون مترمکعب پساب را به بستر دریاچه منتقل می‌کند که تاکنون ۱۰ کیلومتر لوله‌گذاری آن انجام‌شده است.

وی همچنین بابیان اینکه در دی‌ماه امسال نیز اجرای پروژه انتقال آب ارس به دشت شبستر و دریاچه ارومیه نیز پس از ۹ سال وقفه با دستور استاندار آذربایجان شرقی مجدد آغاز شد، گفت: در همین ماه دستور آغاز عملیات اجرایی پروژه انتقال آب ارس به دشت شبستر و دریاچه ارومیه صادر شد.

مدیرعامل آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی در خصوص مشخصات این پروژه اظهار کرد: این پروژه تامین حقابه زیست‌محیطی دریاچه ارومیه به میزان ۱۰۰ میلیون مترمکعب در سال از طریق هدایت پساب تصفیه خانه فاضلاب طرح انتقال آب ارس به دریاچه ارومیه و تعادل بخشی آبخوان‌ها و منابع آب زیرزمینی حوضه دریاچه ارومیه است.

غفارزاده افزود: پروژه انتقال آب ارس به طول ۱۱۰ کیلومتر بوده و دارای سه باب ایستگاه پمپاژ، یک باب تصفیه خانه به ظرفیت ۶.۶ مترمکعب در ثانیه، ۱۱ باب مخزن با حجم کل ۳۴۰ هزار مترمکعب است.

وی همچنین گفت: کار عظیم احداث تونل ۳۶ کیلومتری انتقال آب از کانی سیب به دریاچه ارومیه به‌عنوان بزرگ‌ترین طرح احیا دریاچه ارومیه نیز دیروز با حضور رئیس‌جمهور، وزیر نیرو و مسوولان ۲ استان آذربایجان شرقی و غربی در آذربایجان غربی به بهره‌برداری رسید.

وی یادآور شد: در فاز نخست این طرح، سالانه ۳۰۰ میلیون مترمکعب آب وارد دریاچه ارومیه می‌شود و این تونل قابلیت انتقال ۵۰۰ میلیون مترمکعب آب در سال را به دریاچه ارومیه فراهم کرده است. فاصله ۵۵ کیلومتری از خروجی تصفیه خانه تا پیکره دریاچه ارومیه ۳۰ کیلومتر آن لوله‌گذاری می‌شود.

احتمال ناپایداری شبکه آب در تهران

مدیر بهره‌برداری از تاسیسات شهری آبفای تهران گفت: برای گذر از پیک‌های لحظه‌ای مقدار آبی را در مخازن ذخیره میکنیم اما در صورتیکه مصرف آب از شرایط عادی عبور کند حجم ذخایر مخازن کاهش پیدا می‌کند و منجر به نا پایداری شبکه آب می‌شود.

علی اکبرملکوتی ادامه داد: میزان بارندگی از ابتدای سال آبی تا کنون به عبارتی از ابتدای مهر ماه در حوزه آبریز سدهای تامین‌کننده آب شرب تهران داشتیم حدود به ۱۰۳.۵ میلی متر است که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۱۲ درصد کاهش داشته است و در مقایسه با بلند مدت ۲۹ درصد کاهش داشته است.

وی اضافه کرد: همانطور که می‌دانید بارندگی‌هایی که داشتیم در مقایسه با سال گذشته ۱۲ درصد کاهش داشته است، ضمن آنکه سال گذشته در شرایط خشکسالی قرار داشتیم و این به معنای آن است که از آن میزان هم بارندگی کمتری داشته‌ایم.

ملکوتی اضافه کرد: باید توجه داشت بارندگی که تا کنون داشتیم، به میزانی نبوده که بتواند روند خشکسالی را جبران کند، بنابراین همچنان با محدودیت منابع در استان تهران روبه‌رو هستیم.

مدیر بهره‌برداری از تاسیسات شهری آبفای تهران خاطر نشان کرد: ما در روزهای گذشته شاهد مصرف ۵۰ هزار لیتر بر ثانیه بوده‌ایم عددی که با مصرف در روزهای گرم سال برابری می‌کند و شهروندان ساکن در شهر تهران باید در جریان باشند. شهروندان باید آگاه باشند شرایط آبی که در پشت سدها حاکم است به دلیل خشکسالی سال‌های گذشته نسبت به سال گذشته از ذخیره‌های آن بسیار کم شده است به طوری که هم اکنون ذخیره سدهای ما نسبت به سال گذشته ۸۲ میلیون متر مکعب کاهش یافته است.

وی خاطر نشان کرد: بنابر این مصرفی که وجود دارد به خصوص با نزدیک شدن به ایام نوروز و افزایش مصرف به دلیل خانه تکانی ما درخواستمان از شهروندان این است که برای مصارف غیر ضروری از آب شرب استفاده نکنند و روش‌های جایگزین را پیش بگیرند. در شرایطی که ما با بحران آب روبه‌رو هستیم استفاده از آب شرب برایی شست و شوی مشاعات حیات و..... منطقی نیست.

ملکوتی در خاتمه اضافه کرد: در این صورت ما می‌توانیم با حفظ منابع آبی به صورت پایدار آب شرب شهروندان را تامین کنیم، چنین مصرفی که در روزهای تعطیل است مصرفی است که در تابستان هم نباید اتفاق بیفتد و به طور میانگین ۳۷ هزار لیتر در ثانیه در این فصل مصرف باید وجود داشته باشد.

وی ادامه داد: اکنون هر چه مدیریت بهتری در حفظ منابع وجود داشته باشد راحت تر می‌توانیم فصل گرم سال را پشت سر بگذاریم و رژیم مصرف آب در فصل‌های زمستان و پاییز مصرف کمتر است و در تابستان مصرف افزایش پیدا می‌کند و با ورود به فصل گرم از این میزان ذخیره استفاده می‌کنیم هر چقدر مصرف افزایش پیدا کند مخازن نیز به همان میزان افت پیدا می‌کند و منجر به افت فشار می‌شود به همین دلیل مردم باید در مصرف آب دقت کنند.

مدیر بهره‌برداری از تاسیسات شهری آبفای تهران در خاتمه اضافه کرد: در طول شبانه روز مقدار آبی را در مخازن ذخیره می‌کنیم تا بتوانیم پیک‌های لحظه‌ای را پشت سر بگذاریم و در صورتی که مصرف آب از شرایط عادی عبور کند حجم ذخایر مخازن کاهش پیدا می‌کند و منجر به نا پایداری شبکه آب می‌شود.

روی‌خط‌خبر

اجرای ۱۵۵ پیمان در شرکت گاز مازندران

مدیرعامل شرکت گاز استان مازندران گفت: از ابتدای امسال تاکنون ۱۵۵ پیمان در گاز مازندران به امضا رسیده است. به گزارش خبرنگار صمت از روابط عمومی شرکت گاز استان مازندران، در راستای تعامل با ذینفعان؛ نشست هم‌اندیشی مدیرعامل شرکت گاز مازندران با پیمانکاران برگزار شد. قاسم مایلی رستمی در نشست هم‌اندیشی با پیمانکاران به بیان گزارشی از وضعیت شرکت گاز در زمینه‌های مختلف پرداخت. وی با اشاره به این موضوع که از ابتدای امسال تاکنون ۱۵۵ پیمان در گاز مازندران به امضا رسیده است، گفت: مجموع مبلغ این پیمان‌ها، یک هزار و ۳۸۰ میلیارد تومان است که ۱۰۰۰ میلیارد تومان آن متعلق به بخش عمرانی و مابقی متعلق به بخش جاری است.

مدیرعامل شرکت گاز استان بابیان اینکه هم‌اکنون شرکت گاز مازندران به ۹۹.۹ درصد خانوارهای شهری و بیش از ۹۶.۵ درصد خانوارهای روستایی استان گازرسانی نموده است، اظهار کرد: تحقق این مهم باهمت و تلاش خانواده بزرگ شرکت گاز به‌ویژه پیمانکاران تلاشگر این شرکت میسر شده است. وی عنوان کرد: شرکت گاز استان تمام تلاش خود در جهت تسهیل امور به کار بسته و امیدواریم تا در پیمان‌ها و خدمات بعدی نیز در خدمت پیمانکاران متعهد و تلاشگر شرکت باشیم. در ادامه این نشست که در فضایی دوستانه برگزار شد پیمانکاران شرکت به بیان مشکلات و مسائل حوزه کاری خود پرداخته و پاسخ‌های لازم از سوی مدیرعامل و روسای شرکت ارائه شد.

بسته تشویقی برای نوسازی بافت فرسوده کرج

شهردار کرج گفت: احیای ۶۳ محله واقع در بافت فرسوده شهر کرج در راستای برنامه راهبردی ارتقای کیفیت محلات بافت فرسوده در دستور کار شهرداری کرج قرار گرفت. به گزارش ایسنا، مهرداد کیانی در جمع خبرنگاران اظهار کرد: در راستای اجرای برنامه راهبردی ارتقای کیفیت محلات بافت فرسوده در ابعاد مختلف کالبدی، اجتماعی و زیست‌محیطی با رویکرد بازآفرینی محیطی و احیای بافت‌های فرسوده شهر کرج باهمت همکاران معاونت شهرسازی و معماری شهرداری کرج ۶۳ محله بافت فرسوده که ۷۲۸ هکتار بافت فرسوده مصوب در آنها واقع‌شده شناسایی و به تصویب ستاد بازآفرینی پایدار استان و کمیسیون ماده ۵ رسید. شهردار کرج با اشاره به اینکه برای احیای بافت‌های فرسوده، بسته‌های تشویقی در نظر گرفته‌شده، گفت: در راستای تشویق شهروندان ساکن در بافت فرسوده برای احیای این بافت‌ها با همراهی و مساعدت استانداری، شورای اسلامی و اداره کل راه و شهرسازی شهر دو بسته تشویقی مالی و ضابطه‌ای در نظر گرفته‌شده است. کیانی در توضیح جزییات این دو بسته تشویقی افزود: کلیه پلاک‌های واقع در بافت فرسوده مصوب شهر کرج مشمول یک طبقه مازاد می‌شوند، همچنین در صورت عدم امکان تامین پارکینگ مشمول کاهش ضریب ۰.۲۵ در پارکینگ هر واحد می‌شوند.

شهردار کرج در تشریح این بسته‌های تشویقی گفت: با توجه به این‌که بسیاری از املاک واقع در بافت‌های فرسوده قولنامه‌ای هستند، مالکان این املاک قولنامه‌ای می‌توانند با اخذ سند، ۱۰۰ درصد از پرداخت بدهی‌های عوارض نوسازی معاف شده و شامل ۹۵ درصد تخفیف در پرداخت سهم سرانه خدماتی شوند.

استقرار سامانه نوبت‌دهی هوشمند در آستارا

معاون دفتر ترانزیت و پایانه‌های مرزی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای گفت: از روز سه‌شنبه فاز نخست استقرار سامانه نوبت‌دهی در پایانه بار شهرستان آستارا راه‌اندازی شده است. به گزارش مهر، محمد حسینی معاون دفتر ترانزیت و پایانه‌های مرزی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در گفت‌وگو با شبکه خبر با اشاره به دستور وزیر راه و شهرسازی مبنی بر استقرار سامانه نوبت‌دهی در پایانه‌های مرزی اظهار کرد: از سه‌شنبه هفته گذشته فاز نخست استقرار سامانه نوبت‌دهی در پایانه بار شهرستان آستارا راه‌اندازی شده است.

وی با اشاره به مشکلات و بار ترافیکی ایجادشده در پایانه مرزی آستارا تصریح کرد: با استقرار سامانه نوبت‌دهی مکانیزه، شناسایی سه‌نقطه جهت هدایت کردن بار ترافیکی در شهرستان آستارا صورت گرفت که با عملیاتی شدن فاز نخست در پایانه بار، در مدت ۷۲ ساعت دیگر دونقطه باقی‌مانده نیز به این سامانه مجهز خواهند شد. معاون دفتر ترانزیت و پایانه‌های مرزی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در خصوص مزیت استقرار سامانه نوبت‌دهی در پایانه مرزی آستارا گفت: این سامانه مدیریت ثبت، عدم فروش نوبت خارج از ضوابط قانونی، کاهش هزینه برای رانندگان در پی خواهد داشت.

حسینی در تشریح روند نوبت‌دهی سامانه هوشمند اذعان کرد: ناوگان به‌محض ورود به پایانه بار از طریق سامانه پلاک خوان شناسایی و نوبت بر این اساس ورود به پایانه و طی صدور برگه بارکد الکترونیکی انجام می‌شود بنابراین راننده‌ای می‌تواند وارد گمرک شود که این برگه را دارا باشد. وی در ادامه بیان کرد: در صورت اجرایی شدن فاز دوم که راه‌اندازی پلتفرم اپلیکیشن نوبت‌دهی است تمامی خدمات گیرندگان و رانندگان خواهند توانست با ورود به محیط آن ضمن تعیین وقت از مدت‌زمان معطلی در پایانه باخبر شوند.

سه‌شنبه
۹ اسفند ۱۴۰۱- ۷ شعبان ۱۴۴۴ - ۲۸ فوریه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۷۷- پیاپی ۳۵۹۵

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

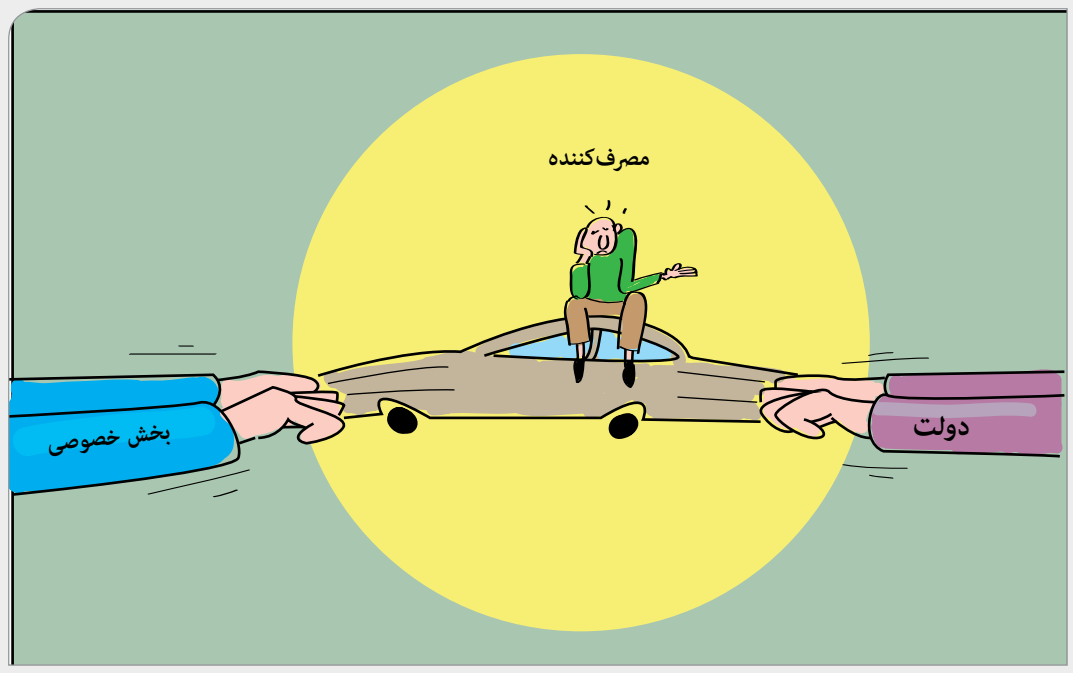
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

دغدغه ناتمام «حق مسکن» کارگران

کمک هزینه مسکن ۱۴۰۱ براساس مصوبه شورای‌عالی کار، ۶۵۰ هزار تومان است؛ اما به دلیل کش و قوس چندماهه ابتدای سال و ابلاغ کمک هزینه ۵۵۰ هزار تومانی توسط دولت که البته بعدتر اصلاح شد، هنوز در برخی شرکت‌ها مبلغ قانونی کمک هزینه مسکن به کارگران مشمول پرداخت نشده است. سال به پایان نزدیک شده اما بسیاری از کارگران از کمک هزینه مسکن قانونی محروم مانده‌اند؛ یک گروه از این کارگران، مشمولان قانون کار در زیرمجموعه‌های وزارت نفت هستند که کارفرمایان حاضر به پرداخت ۱۰۰ هزار تومان مابه‌التفاوت حق مسکن ۱۴۰۱ به آن‌ها نشده‌اند.

عکس: صمت

در سال ۱۴۰۱ رویه تعیین و تصویب مبلغ کمک هزینه مسکن کارگران مشمول قانون کار یک تفاوت جزیی با سالهای پیش و با روند قانونی داشت. امسال شورای‌عالی کار مبلغ کمک هزینه مسکن را ۶۵۰ هزار تومان تعیین کرد و به هیات وزیران برای تصویب فرستاد اما هیات وزیران به جای تصویب یا احیانا ارجاع آن به شورای‌عالی کار، خودش مبلغ را تعیین کرد که این رویه، خلاف قانون است.

به گزارش ایلنا، آرمین خوشوقتی کارشناس ارشد حقوق و روابط کار می‌گوید؛ به موجب ماده ۲ قانون اصلاح قانون طبقه‌بندی مشاغل مصوب سال ۱۳۷۰، مبلغ کمک هزینه مسکن باید توسط شورایعالی کار تعیین و بعد برای تصویب به هیات وزیران ارسال شود به این معنی که هیات وزیران، «اختیار تعیین مبلغ» ندارد، بلکه اگر هیات وزیران نظرش بر این هست که مبلغ تعیین شده از سوی شورایعالی کار زیاد یا کم است، می‌تواند آن را به شورایعالی کار ارجاع بدهد تا این شورا، مبلغ را اصلاح کند.خوشوقتی با بیان اینکه طبق قانون هیات وزیران نمی‌تواند راسا این مبلغ را تعیین کند چراکه به صراحت در ماده ۲ اصلاحیه قانون ذکر شده «کمک هزینه مسکن توسط شورای‌عالی کار تعیین و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید»؛ اضافه می‌کند: اگر احیانا هیات وزیران نظری در این خصوص داشت، مثلا اینکه این مبلغ مناسب نیست، باید آن را بازگشت می‌داد و منتظر تعیین مبلغ جدید توسط شورا می‌ماند.

او می‌افزاید: به همین دلیل، این روندِ غیرقانونی مورد ایراد کمیسیون اصل ۱۳۸ قانون اساسی قرار گرفت و کمیسیون اصل ۱۳۸ قانون اساسی در تاریخ ۲۰ مهرماه سال جاری، تصویب نامه‌ای را گذراند که براساس آن تصویب نامه، مصوبه هیات وزیران مبنی بر تغییر مبلغ کمک هزینه مسکن مصوب شورایعالی کار، ملغی اعلام شد.

پیرو این تصویب‌نامه، اداره کل روابط کار و جبران خدمت وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، طی نامه‌ای به استناد نظر کمیسیون اصل ۱۳۸ قانون اساسی، به مدیران کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان‌ها مبلغ کمک هزینه مسکن را ۶۵۰ هزار تومان اعلام کرد و ابلاغ نمود که کارفرماهایی که کمک هزینه مسکن ماه‌های فروردین تا شهریور سالجاری را ۵۵۰ هزار تومن پرداخته‌اند، حالا باید مابه‌التفاوت آن، یعنی ۱۰۰ هزار تومن افزایش را به کارگرهای خود پرداخت کنند و پیرو این نامه، مدیران کل ادارات کار استان‌ها این موضوع رو به ادارات اجرایی خودشان ابلاغ کردند.

چالش حق مسکن ۱۴۰۱

با ابلاغ این نامه‌ها، چالش حق مسکن ۱۴۰۱ به پایان نرسید؛ کارفرمایان بسیاری به این روند ایراد قانونی گرفتند و پرداخت مابه‌التفاوت را گردن نگرفتند و لاجرم کارگران بسیاری از حقوق مزدی خود محروم ماندند.

خوشوقتی در این رابطه می‌گوید: بعد از انتشار این نامه و نامه‌های ادارات کل کار استان‌ها، شاهد حجم زیادی از سوالات و ابهام‌ها از سوی کارفرماهای بخش خصوصی بودیم که آیا الان این نامه وجاهت قانونی دارد یا خیر؛ این ابهامات تا حدی درست بود چون اغلب کارفرماها استدلال می‌کردند که طبق قانون باید کمک هزینه مسکن از سوی شورایعالی کار تعیین و از سوی هیات وزیران تصویب بشود بنابراین در سال ۱۴۰۱ تعیین مبلغ کمک هزینه مسکن به مبلغ ۶۵۰هزار تومان از سوی شورایعالی کار انجام شده اما مبلغ ۶۵۰ هزار تومان به تصویب هیات وزیران نرسیده است، در حقیقت هیات وزیران فقط یک مبلغ را اعلام کرده آنهم ۵۵۰ هزار تومان بوده که البته چون هیات دولت راساً مبلغ را کاهش داده، این کار مورد ایراد کمیسیون اصل ۱۳۸ قانون اساسی قرار گرفته، پس یک خلاء و نقصان قانونی وجود دارد.

این کارشناس حقوقی اضافه می‌کند: خلاء مورد انتقاد این چنین است، هرچند این فرآیند تعیین و تصویب مورد ایراد کمیسیون اصل ۱۳۸ هست اما در هر حال هنوز این مبلغ ۶۵۰ هزار تومان به تصویب هیات وزیران نرسیده و حتی اگر وزارت کار هم آن افزایش را اعلام کند بازهم مشکل حل نمی‌شود چون در هر حال وزارت کار مرجع تعیین یا تصویب مبلغِ کمک هزینه مسکن نیست.

پاسخ کارفرمایان چیست؟

پاسخ این استدلالات کارفرمایان چیست؛ بسیاری از کارشناسان معتقدند ایراد یاد شده به جا است و قانونا این روند تا اندازه‌ای ایراد دارد اما چون اداره کل روابط کار وزارت کار به میدان آمده و این مبلغ ۶۵۰ هزار تومان را در بخشنامه‌ای رسمی اعلام کرده، به هر حال امروز حق مسکن ۶۵۰ هزار تومان، «حق قانونی کارگران» است. اگر کارفرمایی افزایش ۱۰۰ هزارتومانی را اعمال نکند یا مابه‌التفاوت ماه‌های اول سال را نپردازد، حق قانونی کارگران را پایمال کرده است. در این صورت به کارفرمایان پیشنهاد می‌شود افزایش قانونی را اعمال کنند و مابه‌التفاوت را هرچه زودتر به کارگران بپردازند؛ البته اغلب کارفرمایان نیز به این امر رضایت داده‌اند.

به گفته بسیاری از کارشناسان و فعالان کارگری گفته می‌شود برخی از شرکت‌های مطرح و بزرگ زیرمجموعه وزارت نفت، به دلیل همین خلاء قانونی، از افزایش کمک هزینه مسکن کارگران خود خودداری کرده‌اند و با وجود اینکه سال ۱۴۰۱ در حال پایان است، هنوز همان کمک هزینه مسکن قبلی به کارگران پرداخت شده و این مساله موجب انتقاد کارگران این شرکت‌ها شده است.

به گفته این گروه وزارت کار باید پاسخگو باشد که اگر آن نامه‌ی ابلاغی منشا قانونی نداشته چرا آن را ابلاغ کرده و اگر منشا قانونی داشته، چرا نهاد مهمی مثل وزارت نفت از اجرای آن خودداری می‌کند؟

از فضای مجازی

معمای دختر ان مسموم

قاسم خرمی- روزنامه‌نگار:
از چند هفته پیش تعدادی از دانش آموزان دختر در شهر قم و سپس تهران و یکی دوش هر دیگر، دچار مسمومیت و مراجعه به مراکز درمانی شدند که وزیر آموزش و پرورش و برخی رسانه‌های همسو، ابتدا بر سبیل عادت، آنرا تکذیب و خبرسازی جعلی تلقی کردند تا اینکه بالاخره دادستان کشور خبرداد که« احتمال دارد این اقدام عمدی باشد»!

داستان دارد به قسمت هولناکش می‌رسد که حتی تماشا و تصور آن هم، مناسب همه سنین نیست. سال سختی بر زنان و دختران ایرانی گذشته است اما اینکه اسید پاشان دیروز، در ماموریتی جدید، بخواهند از طریق ترور و یا آزار بیولوژیک و چنین اقدامات وحشت‌زایی، عرصه حضور و ظهور و زندگی اجتماعی زنان را محدود کنند، صرفا قرینه‌سازی رفتار طالبان حاکم بر افغانستان در منع تحصیل زنان نیست، رجعت به گذشته تاریکی است که گمان می‌کردیم به تاریخ پیوسته است. مقابله با آموزش دختران و حتی مدارس نوین در ایران، امر کم سابقه‌ای نیست. در دوره قاجاریه هم رگه هایی از همین تفکر، راه را بر میرزا حسن رشدیه بست که می‌خواست، آموزش نوین و غربی را جایگزین، مکتب خانه‌های قدیم کند.

حسن رشدیه تبریزی انسان روشن ضمیر و دنیا دیده‌ای بود که باور داشت آموزش امری ملی و حق مشترک پسران و دختران ایرانی است و در این فقره باید جای مساجد و مکتب خانه‌های شریعت پناه و روش‌های مبتنی بر چوب و فلک را، محیط مدارس و روش‌های نوین آموزشی و الفبایی بگیرد. این سخنان در آن زمان مصداقی از محاربه بود.

در بینش و روش فقهی مخالفان مدارس نوین، مقابله با حسن رشدیه ولو با تهدید و بهتان، امری جایز و فعلی لازم بود. مدتی او را بهایی خواندند و به عضویت در جمعیت‌های فراماسونی خصوصا «انجمن باغ میکده» نسبت دادند. دکان‌هایی از خرافات فروشان را بسته بود که کاسبان وقت، یقه او را رها نمی‌کردند!

تاسیس مدارس نوین علاوه دلبستگان علوم قدیم، با کار شکنی‌ها و دسیسه‌های درباریان قاجار نیز مواجه شد و مدارس جدید بارها با هجوم جوانان تندرو بسته و خراب می‌شدند و حتی یکی از شاگردان رشدیه، جان خود را در این راه از دست داد.

در چند نوبت هم خود رشدیه را زیر مشت و لگد گرفتند و دست و پای او را شکستند. مخالفان می‌گفتند که حمایت از مدرسه رشدیه عین ترویج فحشا است و او به بهانه مدرسه جدید، قصد دارد، کودکان مسلمان را از دین خارج کند!

رشدیه در مقاله‌ای مندرج در روزنامه ثریا نوشته بود باید گریست هنگامی که « در اروپا در هر هزار نفر، یک نفر بی‌سواد است و در ایران در هر هزار نفر، یک نفر باسواد و این از بدی اصول تعلیم است». او در حال گریستن بود که مدرسه‌ها را یکی یکی بر سرش خراب می‌کردند او اما به هزینه خودش، هر بار در یک شهر بزرگ مدرسه‌ای بنا می‌کرد.

حسن رشدیه در آذر ۱۳۲۳ از دنیا رفت و چندین اثر ارزشمند نوشتاری و یک میراث بزرگ باقی گذاشت. میراث بزرگ او ایده تأسیس مدارس دخترانه در ایران بود. در دو دهه آخر عمر رشدیه بالاخره رضا شاه از این ایده خاک گرفته، گردی زدود و در نظام آموزشی نوین حق تحصیل دختران را رسمیت بخشید وگرنه قدرت مرتجعین عصر قاجاریه در حدی بود بتواند زنان ایرانی را به پستوهای جهل و بی‌سوادی برند!

مجمع فعالان اقتصادی

یادداشت

جهان درگیر تورم، انرژی و جنگ

قربانعلی تنگ شیر- مدرس دانشگاه:
بحران مستمریا، دوره‌ای متمادی از ناپایداری و عدم امنیت) شاخصه‌ای اصلی بروز ۳ شوک بزرگ جهان کنونی است.

افزایش نرخ انرژی و مواد غذایی باعث شده‌اند عمده کشورهای جهان به بالاترین سطح تورم خود از دهه ۸۰ برسند و این مسئله به چالشی بزرگ برای دولت‌ها تبدیل شده است.

جنگ اوکراین، تداوم تنش بین امریکا و چین، شکاف‌های بین اتحادیه اروپا و بازسازی نظام انرژی جهانی و جنگ‌های دیگر از مهم‌ترین رخدادهای مهم جهان کنونی ما است.

با فروکش کردن اپیدمی کرونا در جهان هم اکنون باید نگران بالا رفتن نمودارهای نرخ انرژی در همه کشورها باشیم.

تورم جهانی در حدود اعداد دو رقمی است که باعث افزایش نرخ بی‌سابقه بهره بانکی نیز گردیده است البته هرچه نرخ بهره برای مبارزه با تورم بالاتر برود توانایی خرج کردن مصرف‌کننده‌ها هم پایین‌تر می‌آید و نرخ بیکاری بالا می‌رود. از طرف دیگر بحران پناهندگان را باید به دشواری‌های کشورهای پذیرنده اضافه کرد.

البته تحریم نیز به یکی از ابزارهای بازدارنده تبدیل شده است که نقش بزرگی در اقتصاد کشورها را بازی می‌کند، برخی صنایع نیز دستخوش تغییرات عمده خواهند شد.

صنعت خودرو، دفاع و هوا فضا، صنعت انرژی، سرگرمی، خدمات مالی، مواد غذایی و کشاورزی، بهداشت و درمان، زیرساخت، فناوری اطلاعات، رسانه، فلزات معادن، مسکن، خرده‌فروشی، مخابرات سفر و گردشگری از جمله این صنایع هستند. همچنین در سال گذشته میلادی جدید جهان شاهد رخدادهای دیگری نیز بود.

کلام آخر اینکه، باورکنیم یا نه، جهان از آن کسانی است که چشم‌انداز مالی و اقتصادی خوبی را پیش‌بینی می‌کنند و رهبران توانمندی دارند که بتواند از منابع موجود خود بهترین بهره‌برداری را به نمایند.

یادداشت

سهم‌خواهی از کیک اقتصاد

مجید گودرزی- کارشناس اقتصاد: تورم افسار گسیخته چندین دهه است که اقتصاد را بشدت می‌آزارد و مردم هر ساله بخش مهمی در ثروت خود را از دست می‌دهند. عجیب آنکه ما در شرایط رونق تورم داریم و در شرایط رکود هم تورم داریم. دلایل زیادی برای تورم وجود دارد از سیاست خارجی گرفته تا افزایش نقدینگی و تورم انتظاری.

بدون شک دولت‌ها و بانک‌ها با چاپ پول و مالک شدن دارایی مردم، بدون زحمت، دست به دزدی می‌زنند. دارایی حق مردم است و نباید تنها با چاپ پول و افزایش نقدینگی، کسی یا کسانی صاحب آنها شوند.

تورم یک بیماری اقتصادی است که در کمال تأسف و تعجیب ایرانی‌ها بخش مهمی از سرمایه‌های خود را در این بیماری اقتصادی سرمایه‌گذاری می‌کنند. می‌خرند و نگه می‌دارند تا گران شود و تصور می‌کنند با کاهش عرضه و بالا رفتن قیمت‌ها، سود می‌کنند. این یک حماقت محض و ظلم به هموطنان است.

روی دیگر سکه آن است که کمتر مورد توجه است آنکه هر کس قادر است تنها یک یا چند کالا یا خدمت را به جامعه عرضه کنند و هزاران کالا یا خدمت را باید از همین بازار خریداری کنند و بدون شک سود سرمایه‌گذاران در تورم صفر یا منفی خواهد بود. در این آشفته بازار همه تلاش می‌کنند گران تر بفروشند و همه تحت فشار قرار گرفته‌اند.

بخش مهم دیگری از تورم، تورم انتظاری است. این تورم انتظاری بارها توسط مقامات کشورهای غربی با وارد کردن شوک‌های سیاسی، اتفاق افتاده و در بسیاری از موارد بیشتر منشا تهدید داشته و عملا کمبودی در بازار نبوده اما تورم انتظاری ایجاد شده است.

استقبال از تورم بخش دیگری از گرفتاری اقتصاد ایران است. معمولا در تمام جوامع هنگام بروز تورم، تقاضای آن کالا کم می‌شود. اما در ایران تقاضا بشدت افزایش می‌یابد و وضع بدتر می‌شود. بسیاری از اقتصادهای دنیا قادر به پاسخگویی به تقاضای انفجاری شبیه ایران را نیستند.

اما راهکار چیست؟

ما قادر نیستیم تورم عمومی در تمام کالاها و خدمات را با نخریدن پاسخ دهیم. اما قادریم با صنایع و تولیداتی که بیشترین تورم را ایجاد می‌کنند، آنهم بدون دلیل موجه، با نخریدن مقابله جدی کنیم. این باعث خواهد شد که صنایع مختلف تلاش کنند در صدر فهرست تورم‌سازان نباشند و رو در روی مردم قرار نگیرند.

ضربه به محصولاتی که حقوق مصرف‌کننده را رعایت نمی‌کنند، باعث تلاش برای پایین نگه داشتن قیمت‌ها می‌شود. در اصل بسیاری از نیازها غیر ضرور هستند و قابلیت به تعویق انداختن و حتی حذف از سبد خرید را دارند.

اکنون تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان قادرند هزینه‌های اضافی خود را که برخی از آنها نتیجه رقابت ناسالم می‌باشد، مثل هزینه اجاره را به مصرف‌کننده نهایی منتقل کنند.

بخش توزیع ما اکنون تا جایی قیمتها را بالا می‌برد که فروش متوقف شود و این بخش اکنون دیوار بلندی بین تولید و مصرف بوجود آورده است. در این بازار نه نظارتی هست و نه رقابتی. رقابت قادر است خیلی از واحدها را و رفتارها را حذف کند.

از سوی دیگر سود سرشار و بدون حساب و کتاب بخش توزیع، باعث ایجاد نرخ نجومی واحدهای تجاری شده است.

مقابله بخشی با تورم عمومی می‌تواند باعث تنبیه اصنافی شود که اکنون به شدت تلاش می‌کنند بدون زحمت سهم بیشتری از کیک اقتصاد را به خود اختصاص دهند.

خانه ملت

دولت مدیریت ارز را فراموش کرده است

مصطفی طاهری- عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی:
کسری بودجه و ناتوانی سیستم بانکی و در نتیجه خلق پول باعث تورم و کاهش ارزش پول ملی می‌شود بنابراین قیمت ارز افزایش پیدا می‌کند.

وقتی رئیس بانک مرکزی از ثابت نگه داشتن ارز ۲۸۵۰۰ صحبت کرد و تمرکز بر روی این ارز گذاشته شد و بازار آزاد رها شد این‌مدل همان مدل ارز ۴۲۰۰ است که به مرور این ارز محدود می‌شود و درنتیجه حذف خواهد شد در نهایت افزایش نرخ ارز را همراه خواهد داشت.

با توجه به روند افزایش نرخ ارز به نظر می‌رسد در حال حاضر دولت دو بخش ارزی را رها کرده است و به میدان و بازار کانال‌های تلگرافی تمرکز کرده است در صورتی که اول باید مدیریت درست شود.

در کشور از حرف تا عمل فاصله است. وی در ادامه گفت: هلدینگ ها زیر مجموعه دولتی‌ها در حد یک سوپرمارکت‌ها دولت فروشگاه زده است تا برسد به پتروشیمی‌ها بنابراین‌نکته اول صداقت بیشتر شود در عمل خصوصی سازی را نشان دهیم

متاسفانه در کشور فرهنگ اینکه پیشران شود باید پایین کشیده شود نفوذ پیدا کرده است به جای کمک بر توسعه که لوکوموتیو بزرگ شود که پیشران شود مقابلش ایستادگی می‌کنیم.